50

SAN-ANTONIO

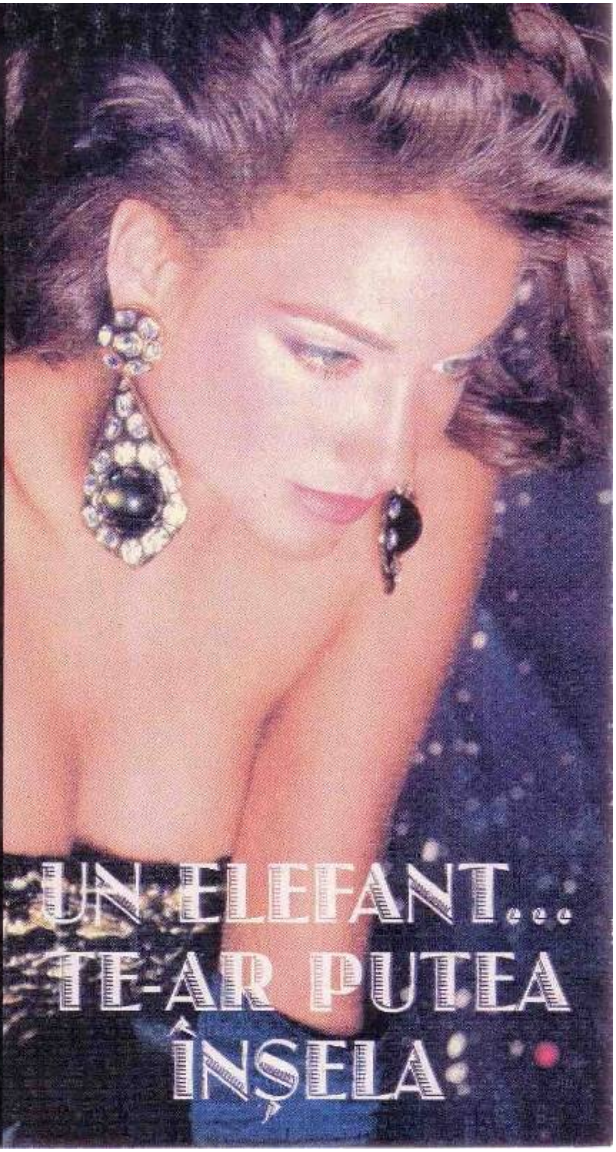

UN ELEFANT... TE-AR PUTEA ÎNȘELA

Editura FORUM

Seria Colecţia San-Antonio, 50

Traducere: Mărgărita Vavi Petrescu

Editura Forum, 1998

San-Antonio
Un éléphant ça trompe
Fleuve Noire (Spécial-Police, No. 697), octobre, 1968

San-Antonio
Un éléphant ça trompe

© 1968 by San-Antonio, Fleuve Noire (Spécial-Police, No. 697). (ptr. ediţia originală)

© Editura FORUM, Colecţia San-Antonio nr. 50, 1998 (ptr. ediţia în limba română)
Toate drepturile rezervate

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

I. S. B. N. 973-584-106-1

San-Antonio

UN ELEFANT... TE-AR PUTEA ÎNŞELA

Traducerea Mărgărita Vavi Petrescu

Editura FORUM
Colecţia San-Antonio nr. 50
1998

Editor: PETRE ISPAS

I. S. B. N. 973-584-106-1

Toate drepturile colecţiei San-Antonio aparţin exclusiv EDITURII FORUM S. R. L.

CAPITOLUL I

Fără mare importanţă, dar nu pierdeţi nimic dacă mai aşteptaţi!

E o vreme să scoţi afară covoarele şi perceptorii. O vreme să ieşi la iarbă verde, să laşi baltă toate treburile şi

să-ţi fâţâi fundul prin furnicarul aferat din Meudon sau Fontainebleau. O vreme numai bună pentru chiloţeii cu flori (care nu bat la ochi când sunt aruncaţi în iarba fragedă a poienelor). Contemporanii mei au zâmbetul pe buze şi inima le cântă la acordeon. Caraghios, cât de mult seamănă Parisul în astfel de zile cu Robinson!

Toate astea îmi trec prin cap la volanul maşinii mele decapotabile, nou-nouţe. Miroase a piele cusută de curând, iar kilometrajul manifestă încă emoţii virginale.

Alunec lent de-a lungul trotuarelor cu magazinele debordând de mărfuri. De cum se instalează timpul frumos, Parisul porneşte să fermenteze ca o bucată de brânză. Terasele cafenelelor, tarabele cu trufandale, trăsuricile de copii, bicicletele, câinii cu podagră, pisicile cu cozile tăiate, bătrânii scorojiţi, plantele ofilite, se răspândesc care încotro şi care mai de care prin faţa caselor pline de duhori sufocante.

Toţi îşi deschid urechile păroase unde continuă să bubuie radiourile pentru a se expune soarelui domolit al acestei după-amiezi târzii.

— Pssst! San-A.! se aude o voce mai grasă decât o supă de găină cu trufe.

Apăs uşor frâna pentru a baleia orizontul. O masă verzulie se agită în mijlocul unei terase. Îl recunosc pe Valoros. În picioare, Béru semaforizează cu braţele în direcţia mea. Îmi parchez maşina cu atât mai uşor cu cât mă aflu pe o stradă unde e interzisă riguros staţionarea şi cu un pas nonşalant mă apropii de masa béruriană.

Grasu se hidratează în compania unuia pe jumătate bătrân, voinic, cu un cap de elveţian plicticos. Personajul în chestiune e îmbrăcat în negru, după o modă arhaică. Poartă o cămaşă albă cu guler de celuloid, o cravată gri în care e înfipt un ac de aur a cărui gămălie reprezintă o labă de vultur cu o perlă în gheare. Reverul hainei se bucură de o solidă colecţie de decoraţii dubioase, numai numărul lor fiind însă impresionant. Faţa îi e cărămizie, ridată fin şi părul alb. Are privirea preocupată a omului copleşit de

responsabilităţi diferite. Ţinuta Grasului e mai potrivită cu temperatura zilei, fiindcă dragul meu colaborator e într-un pantalon gri-murdar, dar murdar, al cărui prohab a explodat în partea superioară şi într-o cămaşă verde-măr, cu mâneci scurte. Bretele brodate în roşu aprins ard peste ea ca nişte rampe de neon.

Alexandre-Benoît mi-l arată pe prietenul lui printr-o lovitură de labă care dislocă proteza celui în cauză.

— Ţi-l prezint pe Evariste Plantin, un văr de-al Berthei, apropo de care ţin să-ţi zic că a fost numit tudor adjunct pentru Marie-Marie[1].

— Tutore adjunct! îl rectifică doct capul de elveţian plicticos.

Béru se încruntă.

— Ia ascultă, Variste, bombăne Delectabilul, dacă ai vrut să tragi o raită prin capitală, să nu te crezi obligat acum să te dai mare cu vocabularul!

Şi adaugă împungându-l în piept cu un deget gros ca o banană:

— Fiindcă în jocul ăsta rişti să pierzi fără doar şi poate cu şeful meu, comisarul San-Antonio, pe care ţi-l prezint! Când e vorba să dea cu gura, nu-l întrece nici ăla de la licitaţii!

Oricum, strâng mâna vărului Evariste.

— Bei cu noi un păhărel de vin roşu? propune Dolofanul.

Cum să refuzi?

Iau loc pe terasa umbroasă unde muştele sug picăturile de sirop de pe mesele prăfuite, şi conversaţia se înnoadă. Fără îndoială, partea cea mai haioasă a oamenilor e aceea că pentru a vorbi n-au nevoie să-şi spună neapărat ceva. O apucă de unde se nimereşte. Un singur cuvânt le e suficient să deschidă robinetele.

— Aşadar?

---

1 Vezi: *Vivat Bertaga*, operă în care Béru adoptă o nepoţică orfană. Putem spune despre ea că-i cel puţin dată dracului şi curajoasă peste poate. (n.a.)

— Păi, cum vezi...

— Merge, merge?

— N-am de ce se mă plâng...

— S-a încălzit binişor, ce zici?

— Mai e vorbă, termometrul meu arată treizeci şi cinci de grade la umbră pe la amiază.

— Pleci curând în concediu?

— Săptămâna viitoare...

— Şi unde mergeţi anul ăsta?

Gata, s-a pornit!

La această întrebare adresată Grasului, îmi răspunde printr-o ridicare din umeri.

— Păi, răspunde el, ştii, anul ăsta n-o să mergem prea departe de Paris, eu şi Berthe, fiindcă bietul Alfred trebuie să se mai întremeze niţel, săracu' de el[2].

Trage cu ochiul spre vărul Evariste şi îngână:

— Cel mai simplu ar fi poate să petrecem vreo cincisprezece zile la vărul Evariste, cu Marie-Marie, că tot a fost numit tudor adjunct al fetiţei; se cuvine să mai stea şi pe la el din când în când, nu-i aşa, vere?

— Tutore adjunct! răspunde doar celălalt, părând să-i lipsească entuziasmul în privinţa proiectului de vacanţă al Grasului.

Deloc descurajat, Alexandre-Benoît reia:

— Vărul nostru Variste e primar pe la ei. Un sat cum nu-i altul mai simpatic în Yvelines, pe nume Embourbe-le-Petit. E trecut şi în ghidul Michelin[3]. Are un castel numai lespezi, un râu cu păstrăvi şi crescătorii de păsări. Variste e cel mai mare crescător de prin partea locului, nu-i aşa, Vere?

— Mda! mormăie acru interpelatul.

— Ferma lui e model, un mic palat, aruncă Enormul. Plin cu camere de oaspeţi. Cred că nu l-am deranja prea tare. Am putea sta acolo chiar trei săptămâni.

---

2 Idem: vezi *Vivat Bertaga*. (n.a.)

3 *André Michelin*, industriaş francez, îşi leagă numele şi de Ghidul creat de el în 1900, iar apoi a hărţilor rutiere. (n.tr.)

Cum tăcerea primarului e din ce în ce mai ostilă, Béru se grăbeşte să adauge:

— Natural, n-am veni cu mâna goală, Variste! Ne cunoşti prea bine! Suntem oameni de lume. O livră[4] de cafea pentru nevestica ta, bomboane la copii şi pentru tine o butilcă serioasă, clasa ‘ntâi. Ca să nu mai punem la socoteală că duminicile ne-am ocupa noi de dulciuri. Cum să stai o lună la cineva fără să participi la cheltuielile casei; chiar dacă acel cineva e tudorul adjunct al pupilei noastre!

— Tutore adjunct! ripostează oţărât imperturbabilul cap de elveţian plicticos. Nu ştiu dacă va fi cu putinţă să vă primim luna asta, Alexandre, fiindcă au loc festivităţile anuale, cu care ocazie sărbătorim înfrăţirea dintre Embourbe-le-Petit şi comuna Swell-the-Children din Anglia. Îi găzduiesc pe lordul primar cu soţia, pe căpitanul gărzii scoţiene, pe pastorul reverend cu cei şaisprezece copii ai lui, astfel încât nu vom mai avea nici un pat disponibil!

Dar pentru a-l lămuri pe Béru e nevoie de ceva mai mult.

— Nu-ţi bate capul, Variste, punem noi nişte saltele în dormitorul vostru; la război, ca la război! Şi să vezi ce mulţumit ai să fii să ai la îndemână un interpret ca să poţi palavragi cu rosbifii tăi!

— Un interpret! se miră primarul-văr-cap de elveţian plicticos. Care interpret?

— Eu! i-o întoarce Neruşinatul.

— Tu vorbeşti englezeşte? nu-i vine a crede crescătorului de găini.

Bérurier îşi încruntă periuţele de dinţi şi mă ia de martor:

— San-A.! Vorbesc eu englezeşte, ori ba?

— Aproape curent, îi sar în ajutor.

— Zăău? şovăie vărul, al cărui interes se trezeşte puţin.

---

4 Veche unitate de măsură pentru greutate, egală cu 453 gr. (n.tr.)

Béru îl plesneşte pe ceafă aşa de tare că-i strămută vertebrele cervicale.

— Deschide-ţi bine vasistasurile, Variste!

Îşi mijeşte ochii şi recită dintr-o suflare:

— *Guine is god for you, very vuel, saint-cloud!*

— Şi asta ce vrea să însemne? insistă vărul-primar.

— Asta vrea să însemne: „Azi e frumos afară, dar s-ar putea ca mâine să plouă”, îl asigură fără ruşine. Dacă n-ai să ai un interpret nu te văd bine cu rosbifii tăi, băiete. Tipii ăia au învăţat englezeşte o dată pentru totdeauna, şi numai englezeşte! Nici măcar pastorul lor nu ciripeşte pe latineşte. Îţi închipui cum ţi-ar sta la discursul de bun-venit, folosindu-te de degete, tu care ai reumatisme deformante? Festivitatea ta ar fi ca un miting de crapi, Variste, dacă n-am să fiu eu acolo!

— Bun, vino, ne-om descurca noi cumva.

Ca să-i mai refac moralul, mă prefac interesat de comuna lui:

— Aveţi multe suflete în administraţie, domnule primar?

În loc să se umfle în pene, el e din ce în ce mai necăjit.

— Opt sute, îmi răspunde.

Fluier admirativ.

— He, he! Cât un târguşor.

— Anul trecut eram opt sute optsprezece! adaugă Evariste Plantin cu o voce îndurerată.

— Ah! mă asociez eu durerii lui, exodul din frumoasele noastre sate spre oraşele tentaculare?...

— Da de unde, nimeni n-a plecat din sat. Lumea se simte bine pe la noi.

— Atunci, cum explicaţi această scădere a populaţiei?

— Într-un mod foarte simplu: anul trecut au decedat nouăsprezece persoane, ceea ce e normal, însă avem numai un singur nou-născut, ceea ce nu mai e normal deloc. Şi pe deasupra, naşterea se datorează învăţătoarei nou venite. Oamenii din comunele învecinate încep să-şi

bată joc de noi şi să ne facă bărbaţii neputincioşi.

— Ce părere aveţi despre aceste fenomen sociologic, domnule primar?

— Nici o părere, recunoaşte vărul. Sper să fie o întâmplare! Totuşi m-am uitat atent la pântecul consătencelor mele şi n-am observat să se rotunjească.

Béru ne toarnă în pahare din noua sticlă de beaujolais, adus de chelner.

— Nu-ţi fă sânge rău, Variste, mămicile au descoperit pilula. Asta e tot, şi au dat-o pe relaş, e omeneşte!

— Nu, tranşează Plantin. Farmacistul afirmă fără putinţă de tăgadă: practic, aproape că nu vinde pilulele, iar eu cunosc o grămadă de familii tinere care abia aşteaptă să aibă o progenitură. Doctorul nostru a scris la Ministerul Sănătăţii, să semnaleze faptul, dar domnii de acolo nu au reacţionat.

— Firesc, remarcă Béru, un minister al sănătăţii se ocupă de bolnavi, nu de absenţi! Ştii vorba aia: fără veşti, veştile sunt bune! Mai bine o comună fără plozi, decât plină de şomeri, Variste!

După care dă pe gât paharul de vin şi se uită la ceas.

— Trebuie să ne întoarcem la şcoală, dacă nu te superi, biscotte, cum zic englezii, îi vine rândul puştoaicei.

Mă lămureşte că se împart premiile la grupul şcolar al lui Marie-Marie. În vreme ce li se distribuiau coroniţele celor „mari”, domnii tutori au venit să se răcorească.

— Hai cu noi, îmi propune Béru, mucoasa o să se bucure dacă asişti şi tu la încoronarea ei. Spune peste tot că tu eşti logodnicul ei.

— A încheiat anul cu bine?

— Două premii şi o menţiune nu-i rău deloc pentru o fetiţă care a luat clasa din mers, nu?

— Ce-i drept, aprob eu. O să ajungă departe.

— Să sperăm că o să fie sănătoasă, completează Bérurier.

O clipă mai târziu, ne aflăm în sala de festivităţi decorată cu tricolorul. E chiar şi un bust al Mariannei

deasupra fotografiei generalului Quolibet-les-deux-Réglisses. Chiar în momentul în care intrăm noi, Marie-Marie e chemată pe estradă. O învăţătoare bătrână, cu ochelari de intelectual prezbit etalează palmaresul micuţei mele logodnice:

— Premiul întâi la gimnastică, premiul doi la instrucţia civică, o menţiune la geografie (Béru îmi dă explicaţii că, printr-un noroc formidabil, la teza de geografie i-a căzut să scrie despre Rondubraz, ţară unde am fost în tovărăşia puştoaicei[5].)

Şi fărâmiţa de om se îndreaptă în fuga mare spre culmea apoteozei. E fermecătoare în rochiţa roz, şi codiţele negre care-i saltă pe popou. În graba ei, o împinge pe una deşirată numai lauri din cap până în picioare care cobora scara în clipa când Marie-Marie o urca. Deşirata bâjbâie cu piciorul în spatele teancului de cărţi, îşi pierde echilibrul şi se răstoarnă peste orchestră. Se aude o bufnitură straşnică fiindcă a căzut peste tobele percuţionistului de serviciu. Deşirata e azvârlită în sus de pielea întinsă a bazinului hemisferic şi-şi sfârşeşte traiectoria călare pe un contrabas gâdilat de un bătrânel cu un barbişon de pensionar meridional. Scena e burlescă şi provoacă hazul tuturor. Până şi doamna directoare se strică de râs în spatele sânilor ei de treizeci de livre. O ia la zor pe zgâtia de fată. Dar copila râde prea cu poftă pentru a fi sensibilă la admonestare, în cele din urmă, toate revin la normal. Percuţionistul îşi adună piuliţele, contrabasistul îşi branşează disjunctorul, deşirata îşi recuperează cărţile de pe jos (e o prăbuşire a preţurilor[6], băieţi!), şi împărţirea premiilor continuă. Micuţa noastră prietenă se apropie de masa acoperită cu covor verde şi încărcată de cărţi. I se înmânează o operă cartonată legată cu o fundă.

---

5 Vezi: *Vivat Bertaga*. Aţi băgat de seamă că vă bat întruna la cap pentru a vă incita să-mi citiţi capodoperele precedente; asta da autopublicitate!

6 Joc de cuvinte intraductibil: *prix* înseamnă în limba franceză premiu dar şi preţ. (n.tr.)

— Ah nu, ce-i asta! izbucneşte incorigibila fetiţă. Pe asta o am!

— Impertinento! strigă directoarea.

— Ce impertinentă! se burzuluieşte miss Codiţă, de trei ani am citit-o! Mai întâi că-i o carte pentru grădiniţă! *Cacou oul neascultător!* Ăsta-i western trepidant! Mă făcea să casc şi la cinci ani! Dacă aşa-i revoluţia culturală despre care se vorbeşte în ziare, aş avea toate motivele să mă duc la şcoala de maici.

Asistenţa aplaudă. Directoarea nu îndrăzneşte să intervină. Îşi spune că mucoasele din cursul elementar o să pună stăpânire pe grupul şcolar, o să-i smulgă chiloţii pentru a face din el un drapel negru! Tineretului din ziua de azi trebuie să-i arăţi respect, să nu-l contrariezi, să nu-l agasezi cu avertismente. Altfel ar putea decurge consecinţe grave. Ministrul educaţiei naţionale ar putea demisiona în asemenea condiţii. Până şi în creşe trebuie să te porţi cu băgare de seamă! S-au văzut ţânci teribil de evoluaţi, micuţi Pascal în devenire, propagând idei subversive! Maoiste, de pe acum! Care ştiu să mârâie în loc să orăcăie şi-şi pun ţucalele în grevă pentru a interzice accesul publicului.

Socialul, la toate eşaloanele, trebuie manipulat ca nitroglicerina (aşa de bună la degerături!). Astfel încât doamna directoare îşi înghite furia şi supărarea pentru a afişa un surâs cam galben. Vrând nevrând, se arată binevoitoare din consideraţie pentru grupul ei şcolar care nu-i ignifug. E de acord să schimbe cărţulia absurdă a piţigoiului cu *Anna Karenina,* lectură mult mai potrivită unei fetiţe de opt ani.

Pe scurt, incidentul se termină fără alte probleme şi, câteva minute mai târziu, teribila Marie-Marie mă încalecă bucuroasă.

— Antoine! Drăguţ din partea ta că ai venit! Ai văzut cum m-am descurcat ca să pun mâna pe o carte care se poate vinde mai uşor? Cu biştarii am să-mi pot cumpăra *Plexus* şi *Hara Kiri.*

Se face calină ca o pisicuţă ca să mă întrebe:

— Ai să vii să mă vezi cât am să fiu în vacanţă la vărul Plantin? Ai grijă că-i zgârcit, păduchele, şi să tragi la hotel!

Coborând tonul, adaugă:

— Nu că mi-ar face mare plăcere să merg la nesuferitul ăsta, dar n-am încotro, fiindcă e nu ştiu ce fel de tutore al meu. Promiţi că vii să mă vezi în vacanţă?

— Promit! promit eu.

Se uită la mine cu un ochi şi-mi cere:

— Jură!

— Jur!

Şi uite aşa a început totul.

CAPITOLUL II

Unde nu-i sărbătoare pentru toată lumea

E destul de impunător, vărul Evariste, când poartă eşarfa tricoloră cruciş pe piept şi când perorează de la o tribună cu baldachin (respectiva tribună a fost construită cu ocazia trecerii generalului Colombin-les-Deux-Metisses prin comună, dar n-a fost folosită pentru că omul de stat s-a mulţumit să vorbească de la acoperişul decapotabil al zeiţei lui).

— Domnule lord-primar, domnule pastor, dragi prieteni englezi, bunii mei consăteni, atacă el făcându-şi astmul să miorlăie, această zi este o zi mare pentru Embourbe-le-Petit, pentru că într-adevăr înfrăţirea comunei noastre cu localitatea Swell-the-Children marchează o cotitură în istoria acestor două mari naţiuni care, în pofida războiului de O Sută de Ani şi a cuvintelor grele schimbate la Waterloo, manifestă mereu, şi una şi cealaltă, o mare stimă faţă de imperiul britanic.

O salvă de aplauze îi punctează declaraţia.

Satul e împodobit cu steaguri. Flamurile franco-

britanice flutură în soarele de iulie. Tot omul s-a gătit, s-a înţolit de duminică, s-a predispus de sărbătoare. Megafoanele din piaţă (în care mai plutesc încă duhori de peşte) amplifică vocea scârţâită a lui Evariste.

Félicica mea, teribil de elegantă, într-o rochie bleu cu guleraş alb, aplaudă generos. Mama e radioasă. Satul e idealul ei, adevărata ei naţiune.

Cei peste treizeci de ani de periferie pariziană n-au vindecat-o de copilăria ei provincială. A rămas aceeaşi copilă din Dauphiné care, pe vremuri, se întorcea de la slujba de duminică într-o mână cu un pachet de prăjituri şi în cealaltă cu o poşeţică din pânză cerată. Casele astea scunde, uliţele cu pavajul vălurit, pieţele intime, îi sunt familiare, le recunoaşte, aici se simte bine. Mi se întâmplă câteodată să-mi spun că ar trebui să las baltă marile anchete pentru a solicita un comisariat într-o subprefectură... Aşa cum un mare reporter renunţă la călătorii ca să ajungă director de agenţie la Fouilly-les-Oies.

Ce s-ar mai bucura scumpa mea *mather*. Dar n-am s-o fac niciodată, în pofida dragostei ce-i port. Ambiţia îl îndepărtează pe om de el însuşi. Ajunge să se părăsească pentru a parveni.

— Şi acum, doamnelor şi domnilor, perorează vărul Evariste, cum din păcate nu vorbesc limba lui Shakespeare, iar oaspeţii noştri n-o ştiu pe cea a lui Moliere, dau cuvântul rudei mele, domnul Alexandre-Benoît Bérurier, care are şansa de a fi bilingv!

— Prietenul nostru Bérurier vorbeşte englezeşte? se miră politicos Félicie.

— Vezi tu acum!

Bérurier, cu o nobleţe de tribun din opoziţie în perioada căderii regimului, urcă pe estradă. Grasu e înţolit ca un milord în vacanţă. Să avem iertare! Costum crem, cămaşă cu guler răsfrânt de un roşu aprins, tenişi: un adevărat Brummell[7]!

7 *George Brummell* (1778-1840), dandy britanic, supranumit Regele

Ajuns pe podium, îşi scoate pălăria, salută asistenţa cu o mişcare rotundă, apoi şi-o pune iar pe cap. Acest preambul o dată terminat, îşi descheie haina, se sprijină de balustrada estradei şi începe să-i fixeze insistent pe edili cu o privire pătrunzătoare. Trebuie să ştiţi că rosbifii sunt cam stereotipi. Lordul-primar din Swell-the-Children e ca un coş de *tobacco,* stil Pickwick, blagoslovit cu o nevastă de doi metri şi zece, cocârjată, mumificată, colţuroasă, ascuţită, tăioasă, cu dinţi mari, cu coc, îmbrăcată într-o rochie din pânza decupată de pe capra unui birjar, purtând pe cap un paner cu fructe în chip de pălărie. Pastorul e albinos ca şi progenitura lui.

Dar să ne întoarcem la orator.

Cu ochii brusc îngustaţi, cu braţele încordate, îşi porneşte discursul:

— My lord-primar, my lord-primăriţă, my pastor and your ţânci it is for mi o plăcere a ‘ntâia să vă speaker of această herald tribun!

„My tailor is rich!” continuă Bem, ceea ce pare să surprindă într-o oarecare măsură auditoriul englez.

Tuşeşte în mâna făcută cornet pentru a-şi drege emiţătorul şi reia cu aceeaşi îndrăzneală ca şi mai înainte.

— Snack-bar, water-closet, Piccadilly, Winston Chirchil, yes sir, chewing-gum, all-crime, du not mastrube, football, go toţi la black-bordel, my tailor is not rich, was is das, scotch and lard give me un pahar of beer, air gros tru the blackbordel, britich museom, after you sir, big benne, your smokinj is bofutil, gut suav maimuţa, happy new york pentru the couine, epi bodet to you, big pupici la childrens şi always my degeţel în the slip of your sister, Vive Anglia, Vive Franţa!

Un tunet de aplauze pornite din mâinile murdare de pământ omagiază această vibrantă alocuţiune.

Năuciţi dar mulţumiţi, oaspeţii britanici bat şi ei din palme.

Domnul primar întoarce spre mine un chip radios.

---

modei. (n.tr.)

— Ce noroc să am la îndemână un văr care vorbeşte curent engleza, îmi spune el.

Nu mai regretă că-l găzduieşte pe Bérurier, deşi a trecut cheltuielile cu întreţinerea lui pe nota de înfrăţire la rubrica „angajarea şi pensiunea completă a unui traducător de profesie”.

— Nu ştiam că Alexandre-Benoît avea înclinaţii pentru limbi, reia domnul funcţionar de stat, încântat de ideea unei rubedenii aşa de strălucite. Unde o fi învăţat englezeşte?

— La Paris, fac eu. A ajuns acum al treilea oraş american din lume după New York şi Chicago.

Pe când îmi gustă vorba de spirit, un bătrânel mărunt cu o şepcuţă de pensionar-veteran de război se strecoară printre scaunele notabililor pentru a-l aborda pe primar.

— Dom’le primar! Dom’le primar, intonează individul plăpând, gata! Avem o naştere!

Un roşu aprins de emoţie năpădeşte faţa primului cetăţean al comunei.

— Ce spui, Bobichard? exclamă omul cu brâul tricolor. Un nou-născut şi eu n-am prevăzut evenimentul? Cine? Cine?

— Kiki! răspunde behăitul funcţionar municipal-ciung-veteran de război şi de Navarra.

— Răspunde, Bobichard, şi nu-mi întoarce vorba! se înfurie capul de elveţian plicticos.

— Dar v-am răspuns, dom’le primar! Mama e Kiki.

— Kiki-la-Vinasse? se întunecă gazda mea.

— Textual, dom’le primar. S-a crezut că era vorba de un fibrom, dar erau gemeni.

Domnul Plantin îşi clatină capul magistral.

— N-o să cunoaştem taţii niciodată, oftează el. În fine, să sperăm că această denatalitate a fost de acum înainte eradicată! Uf, mai respir şi eu. O fi fost ea Kiki-la-Vinasse o vagaboandă, dar rămâne totuşi cetăţean al satului Embourbe-le-Petit! Unde a născut, Bobichard?

— În hangarul pompierilor, care nu era închis cu

cheia, dom’le primar!

— Să fie dusă la maternitate, fiindcă-i goală! decretează mărinimos primarul.

— Dar nu-i nimeni la maternitate, obiectează ciungul-veteran-aprod. Personalul e plecat în vacanţă pentru că nu se prevedea nici o naştere!

— N-are importanţă, anunţ-o pe sora care face injecţii...

— Sora Marie de la Croix-Nivert?

— Da, s-o preia în grija ei pe tânăra mamă!

— Imposibil, dom’le primar. În momentul de faţă dă un recital de cântece religioase la *Olympia!*

— Ah, drace, aşa-i! În acest caz, spune-i femeii de serviciu de la primărie să se ocupe de ea.

Imediat, primul funcţionar al comunei se grăbeşte spre tribună. Pentru un edil orice pretext e bun ca să ia cuvântul în public, fiindcă cetăţenii nu se hrănesc decât cu discursuri pompoase.

— Dragii mei consăteni şi prieteni, îşi stoarce mucoasele Plantin, o bucurie, aţi remarcat şi dumneavoastră, nu vine niciodată singură. Nu numai că am primit la noi fraţi de marcă, nu numai că soarele e în sărbătoare, dar avem marea satisfacţie de a afla că în satul nostru au avut loc două naşteri! Gemeni! Acest semn fericit, sunt convins, semnifică faptul că femeile din comuna noastră, după o perioadă de farniente matern, cum ar zice amicii noştri englezi, s-au hotărât să dea bice pentru a recupera timpul pierdut şi să salte curajos curba demografică a localităţii Embourbe-le-Petit!

Aclamaţiile se repetă!

În momentul în care primarul salută cu amândouă braţele, de parcă el ar fi fost autorul acestei duble nativităţi, un brigadier de la jandarmerie, cu privirea crucişă şi fruntea joasă, apare în fuga mare izbind scaunele consilierilor municipali. Îl apucă pe Evariste Plantin de reverul hainei şi-i spune ceva cu o anume vehemenţă.

— Imposibil! face domnul primar.

Lansează în cerc un „Iertaţi-mă” neliniştitor şi grăbeşte spre scările estradei. Dar, îi vine brusc o idee, se întoarce şi mă strigă peste rândurile de capete tulburate.

— Puteţi veni cu mine, domnule comisar?

Iar apoi, către vărul-traducător:

— Şi tu, Alexandre-Benoît.

Îi recunoşti după glas pe conducătorii de oameni. Îşi ţine comuna cu o mână de fier, tutorele adjunct al lui Marie-Marie. Îl ajungem, în capătul scărilor mărginite de plante verzi, uşor ofilite.

— Ei, ce-a dat peste tine, Variste, să-ţi părăseşti festivitatea în plină desfăşurare? îl întreabă delicatul anglofon. M-ai coborât de pe estradă chiar în clipa în care eram felicitat de nevasta lordului-primar. Are picioarele cam subţiri, această mistresse, dar privirea îi e vicioasă, aşa mi se pare mie. Se zice că damele rosbif sunt o mană cerească la pat! Bărbaţii lor sunt aşa de neputincioşi, că ele toate sunt dornice de un supliment de extaz.

Primarul nu-l ascultă. Merge cu un pas grăbit, pe urmele brigadierului. Şi, urcând străduţele fierbinţi ale sătucului pavoazat, îşi scutură capul colţuros şi dă din mâini ca o moară.

Îl ajung din urmă la un viraj şi, profitând de avantaj, îl întreb:

— Vreo nenorocire, dragă domnule primar?

Fără a încetini pasul, îmi aruncă o privire rătăcită.

— O crimă! îmi spune el. Ce întâmplare! O crimă la noi. În toiul festivităţilor de înfrăţire! Chiar mă miram că nu l-am văzut la ceremonie!

— Pe cine?

Se opreşte brusc şi-şi duce mâna la colivia cu canari.

— Uite că m-au apucat iar palpitaţiile; fac o tahicardie paroxistică, cu asemenea emoţii, ce părere aveţi!

Gâfâie! E palid şi încovoiat. Se apropie şi Béru:

— Ia zi, Variste, n-ai să dai ortul popii chiar în

mijlocul străzii.

Edilul îşi recapătă suflul, care-i rămâne însă sacadat.

— E aşa de îngrozitor, face el adunându-şi toate puterile pentru a rosti aceste opt silabe.

— Vorbeşte!

— Adjunctul meu a fost găsit asasinat la domiciliul lui. Nu-mi vine să cred. Un tip aşa de minunat, inteligent, activ, capabil, şi golist în plus, pe scurt, un colaborator perfect. Dă-mi braţul, Alexandre-Benoît, să pot continua drumul!

În vreme ce verii merg braţ la braţ, îl ajung din urmă pe brigadierul saşiu cu tărtăcuţa ca un ciocan de cizmar. Miroase a sudoare, a haine noi, a bere şi a clor. Mă prezint, şi el mi se prezintă: Marius Héolive, născut în Lille din părinţi corsicani. Tatăl lui era în vacanţă în capitala din nord când pneul din faţă dreapta al maşinii a explodat. Cu toată lenea, l-a reparat, şi a rămas prin partea locului.

Îi spun că mă simt încântat să aflu toate aceste informaţii documentare asupra lui, dar ar face bine să-mi furnizeze câteva date despre faptul divers care l-a îmbolnăvit de inimă pe primar. Victima este un anume Moïse Assombersaut care deţinea funcţiile de director la serviciul apelor pentru regiunea Embourbe-le-Petit. Ea trăia (victima) într-o vilă cochetă de morar la ieşirea (sau la intrarea) din sat. Văduv, fără copii. Un bătrân din comună îi făcea menajul în casă. Cu vreo douăzeci de minute mai înainte, unul dintre colegii lui din consiliul municipal, care se ducea cu mare întârziere la manifestaţie, a zărit maşina lui Assombersaut dinaintea porţii. Consilierul de care vă vorbesc (circula *per pedes*) şi-a spus că domnul consilier se pregăteşte să plece şi că-l va duce şi pe el până în piaţă. A traversat prin grădina lui Moïse Assombersaut şi a intrat în casa acestuia, uşa fiind larg deschisă.

Directorul de la ape zăcea în vestibul ucis cu un glonte de revolver.

— Mai e mult de mers? îl întreb.

— La capătul străzii Fraţilor Delay.

Luându-le înainte tovarăşilor noştri, grăbim pasul într-acolo. Un cordon de poliţie compus dintr-un jandarm de gen levantin opreşte accesul în casa unde s-a petrecut crima. Jandarmul stă pe peronul vilei, cu chipiul pe genunchi. Când ne vede, se ridică şi chipiul i se rostogoleşte pe jos.

— N-a intrat nimeni, Bonhanibe? se informează brigadierul, ca să-mi demonstreze că-şi cunoaşte meseria ca pe cele nouă degete (cel mic îi fusese distrus de aprinzătorul de ţigări al primei lui maşini, fiindcă îl băgase înăuntru ca să verifice cât e cavitatea de adâncă).

— Nimeni, dom’le brigadier. Cadavru e tot acolo.

Aşadar, intrăm în casă şi nu avem de parcurs un drum prea lung, pentru a da peste cel asasinat, fiindcă acesta din urmă zace în antreu.

E un domn de patruzeci şi ceva de ani, mai curând înalt. Brunet, cu creştetul defrişat, palid, fiindcă a pierdut mult sânge. Are nasul coroiat şi în bărbie o gropiţă ca o gaură de glonte (dar e din naştere). Chiar şi mort, tipul rămâne antipatic, ceea ce e un lucru rar, toţi angajaţii de la pompele funebre pot să v-o confirme. În general, moartea şterge meschinăria chipurilor, le pacifică, le goleşte de pasiuni.

Dar moaca lui Moïse Assombersaut rămâne contractată, vicleană, prefăcută. Nu l-am cunoscut pe când era în viaţă, cum se zice, şi n-am să-l cunosc niciodată, totuşi, ghicesc cât era de cupidă această făptură umană. Un avar, precis! Zgârcenia l-a marcat. I-a săpat ridurile specifice ei, care nu se mai aseamănă cu nimic altceva. Şi aceste zbârcituri au sfârşit prin a-i compune o mască pe care doar viermii o vor aproba! Nu vă strâmbaţi, dragele mele, o să aveţi şi voi parte! Puteţi să vă machiaţi vitrina, s-o decoraţi mai ceva ca pe unele porţelanuri, dar vine vremea să vă faceţi ambalajul cadou, fetiţelor, ca să găsiţi marea odihnă osatoare[8].

8 Nu vă bateţi capul să căutaţi acest cuvânt în dicţionare, am creat pe

Defunctul a avut parte de doi plumbişori drăgălaşi. Unul în piept şi celălalt în gură. A căzut pe spate, cu braţele în prelungirea corpului, într-o poziţie de gisant. Sucul din vine s-a scurs sub el, formând o baltă groasă care se prelinge de sub el.

Era pe cale să se îmbrace pentru fiesta, Moïse, când l-a surprins asasinul lui. Îşi trăsese pe el pantalonul, cămaşa albă. Îşi lega nodul papionului, dar n-a mai avut timp să-l termine. Presupun că se foia dinaintea oglinzii din dormitorul lui când cineva a sunat. A coborât să deschidă şi atunci, musafirul i-a propulsat două gloanţe de mare calibru, de aproape. În plină zi, e gogonată rău, nu-i aşa? Assombersaut n-a avut timp să-şi manifeste dezaprobarea; a căzut fulgerat.

— Ce oroare! se boceşte primarul, agăţat mereu de antebraţul bérurian! Cum e, Doamne, posibil să se întâmple aşa ceva?

— Nu vă apropiaţi! le ordon eu. Voi proceda la primele constatări! Brigadier, n-ai atins nimic?

— Absolut nimic, îmi certifică Marius Héolive; îmi cunosc meseria, ce părere aveţi!

Béru se descotoroseşte de ruda lui pentru a-mi veni în ajutor.

— În plină inimă! apreciază el arătându-mi rana, şi cu un 9 mm! M-ar mira să poată face cineva o grefă pe inima unui nene în pană de motor, mai ales că nu-i dă mâna să rămână multă vreme la faţa locului.

— Criminalul n-a intrat, o dată fapta săvârşită, rostesc eu.

— Aşa supozaţi! intervine brigadierul, care dispune de opt cuvinte excepţionale pentru a-şi impresiona contemporanii în cazuri delicate.

Béruroche cercetează vestibulul.

— Într-adevăr, rectifică el, sau tipul a avut aripi.

— De ce spui asta? bolboroseşte vărul lui.

Grasu îi arată pardoseala vestibulul, formată din

---

loc un cuvânt nou! (n.a.)

gresie roşie.

— Antreul numai ce a fost ceruit, comentează Maiestatea sa. Uită-te puţin, Variste, se văd foarte bine urmele picioarelor adjunctului tău când a venit să deschidă uşa, apleacă-te, se vede, nu? În schimb, alte urme nu se văd în sens opus. De unde trag concluzia că asasinul a şters-o în viteză după ce şi-a descărcat arma.

Domnul primar îl aprobă.

— În fond, Alexandre-Benoît, suspină el, eşti mai puţin t... decât pari[9].

Păşesc peste mort pentru a da o raită prin casă. Ambianţa e mai curând jalnică. Locuinţa unui singuratic care-şi strânge banii la ciorap. Totul e vechi, jerpelit, neînlocuit, cam murdar fiindcă să faci curăţenie costă bani. Cea mai sinistră rămâne bucătăria. Miroase a rânced. În chiuveta de piatră, grămezi de veselă murdară. Ţevăria ruginită, zugrăveala verzuie se coşcoveşte.

Urc în dormitorul avarului. Miroase a flăcău bătrân. O astfel de încăpere se transformă rapid în vizuină. Fotografii cu oameni morocănoşi în rame austere... Un pat vechi, dar fără stil, un fotoliu răvăşit ale cărui arcuri împung, un dulap cu oglindă, mâncat de carii... Pe pat se vede haina pe care Moïse Assombersaut se pregătea s-o îmbrace când s-a auzit soneria, nişte mănuşi cu pielea uzată, o pălărie de fetru cu calota pătată de mucegai...

Mă aşez pe un scaun care a visat toată viaţa lui hodorogită să fie Ludovic al XVI-lea fără să-i reuşească. Trebuie să-ţi pui mintea la contribuţie, să încerci să te prinzi puţin, să cataloghezi această crimă. Important este, când se descoperă un asasinat, să i se pună o etichetă: gelozie, răzbunare, interes, sunt cele trei mari capete de rubrică. Plus raţiuni oculte, cum ar fi afacerile de spionaj, natural, dar nu-l văd pe acest văduv provincial, membru al consiliului municipal şi directorul unui serviciu urban,

9 Am scris tâmpit: t... pentru că vorbeşte un primar! Altminteri mă cunoaşteţi bine, motanului îi zic pisică, şi unui admirator, admirator. (n.a.)

aparţinând la o reţea.

Ca să poţi înţelege mai limpede, ar trebui să cunoşti puţin viaţa personală a domnului Moïse! Dar din instinct, spun „răzbunare”. Împuşcăturile astea din pragul uşii, moaca tipului, totul mă face să-mi imaginez crima unui soţ gelos sau a unui debitor de rea credinţă. Dar, mă rog, nu-i treaba mea. Eu nu sunt decât un parizian în trecere; să-şi spargă capul poliţiştii de aici!

Mă ridic pentru a coborî, când ceva îmi atrage atenţia; e vorba de o foaie de hârtie pusă pe noptieră. A fost ferită de eventualii curenţi de aer printr-o cană de apă aşezată deasupra.

În afara foii de hârtie şi a cănii, se mai vede un pahar gol precum şi un tub de tranchilizante (ceea ce te-ar îndemna să crezi că răposatul Assombersaut nu era liniştit). Iau hârtia şi descopăr câteva cuvinte scrise cu un pix roşu de-a curmezişul paginii. Citesc cele şase cuvinte cel puţin bizare: *Un elefant... te-ar putea înşela.* Recunoaşteţi, bandă de solicitanţi lipsiţi de îndrăzneală, că nu-i deloc banal, nu? Ai de ce să ţi se umfle capul încercând să descifrezi un asemenea mesaj. Dezinvolt, bag hârtia în buzunar şi cobor la ai mei.

Primarul şi-a învins slăbiciunea tahicardică. Conştient de responsabilităţile lui, ia iniţiativa:

— Brigadier! anunţă un doctor, poliţia mobilă, pregătiţi o ambulanţă şi mai ales discreţie. Vreau să nu transpire nimic până la sfârşitul festivităţilor! Această zi excepţională trebuie să-şi urmeze cursul fără ca nimic s-o tulbure.

— La ordinele dumneavoastră, dom’le primar! recită brigadierul. N-o să transpire nimic!

— Ba da: eu! afirmă hâtrul Béru, ştergându-şi fruntea. Azi e o zi de excepţie, vere!

Apoi, aruncându-mi o privire complice:

— Am putea descurca grosul de pe acum, privind acest asasinat, ce părere ai Antoine? O crimă la mocofani, pentru noi ăştia din lumea bună pariziană, e o bagatelă...

— Chit că a avut loc la „mocofani”, după cum te exprimi aşa de elegant, sau aiurea, o crimă rămâne o crimă! ripostează sec Evariste Plantin. Bun, eu mă întorc la îndatoririle mele de gazdă.

Se evacuează demn, iar noi rămânem să ne descurcăm cu cei doi sticleţi şi cu decedatul. Muzica serbării populare ajunge până la noi. Brigadierul îşi face vânt cu chipiul, în vreme ce Bonhanibe, subordonatul lui, sforăie pe peron. Ciudat: crima asta n-are nimic tragic. Nimeni nu pare şocat peste măsură, nici măcar cel în cauză.

Bérurier, care s-a dus să scotocească prin sufragerie, revine degustând un vin bun.

— Intrăm în joc? mă întreabă el.

Ridic din umerii robuşti, care le interesează atât pe dame şi-i impresionează pe soţii lor.

— Eu nu. Peste două ore mă întorc la Paris cu bătrâna mea. N-am chef să fac temele de vacanţă ale colegilor mei din regiune.

— Am putea totuşi scoate la lumină grosul, San-A. De hatârul vărului meu care e primar şi pe care o crimă în toiul festivităţilor îl întoarce pe dos.

— Ei bine, ocupă-te tu Pépère, fiindcă tot eşti aici în vacanţă! îi răspund, scoţându-mi vestonul.

Ajuns aici, îmi desfac şi cravata pentru a-mi deschide cămaşa la gât. Soarele arde nu se încurcă *to day* şi amicii de peste Marea Mânecii se cred probabil în Senegal. O să li se usuce umiditatea ancestrală.

— Dă-i drumul, continuu eu, am să te privesc cum operezi, Grasule. Măcar o dată să mă uit şi eu la o anchetă de la tribuna de onoare!

Umflatul îmi aruncă o ocheadă sângerie, de care uzează ocazional pentru a-şi exprima dispreţul cel mai profund.

— Mersi pentru colaborare, băiete, îmi aruncă dând peste cap paharul cu o mişcare stroheimiană[10] din şale.

---

10 *Erich Oswald Stroheim* (1885-1957) - cineast şi actor american de

Dar Bérurier e omul care face faţă tuturor provocărilor.

— Până diseară pun eu laba pe asasin, declară fanfaronul.

— Bun, face Héolive, eu trebuie să-mi anunţ colegii de...

— Nu te grăbi! tună Grasu. Înainte de toate, aş vrea să mă pui în temă, camarade!

— La ordin, consimte docilul poliţist.

Bérurier împinge cadavrul cu vârful piciorului cum ar fi făcut cu un sac de lenjerie murdară.

— Cine a fost mocofanul ăsta?

Termenul flagelează simţul valorilor brigadierului.

— Domnul Assombersaut! Directorul serviciului apelor din oraş!

Aceste funcţiuni nu sunt dintre cele care l-ar putea impresiona pe Dolofan, pentru că Béru nu recurge la apă decât atunci când preferă o băutură din anason.

— Ei şi?

— Consilier municipal...

— Puţin îmi pasă mie!

— Un consilier foarte influent, cum s-ar zice, mâna dreaptă a primarului!

Spiritul de familie se trezeşte în amicul meu.

— Vărul meu n-are nevoie de mâna dreaptă, certifică el. Şi pe urmă?

— Păi, nu văd ce...

— Situaţia familială?

— Văduv!

— De multă vreme?

— De ani de zile...

— Trebuie că avea o metresă, nu? Şi el, ca omul, nu-i aşa?

— Potrivit zvonurilor care circulă, şopteşte Héolive, ar fi avut o legătură cu doamna Prémolère, dentista.

Doct, Bérurier scoate din buzunar câteva foi de

origine austriacă. (n.tr.)

hârtie igienică, pe care redactează numele persoanei susmenţionate, servindu-se de un pix Bic[11].

— Scociorâtoarea asta de măsele e măritată, *of corse?*

— Nu: divorţată.

— Vreuna rea de muscă, presupun? o cataloghează din oficiu anchetatorul. Şi, de multă vreme se gimnasticau împreună, tipul ăsta mămăligos (îl arată pe mort) şi cu ea?

— De un an sau doi.

— E vorba de o legătură trecătoare, sau de o pasiune serioasă, afişată?

— Mai curând asta, da, precizează Héolive; se zvonea că aveau de gând să se căsătorească. Ca să vă dau un exemplu, plecau în călătorii împreună. Recent, când domnul Assombersaut a mers în Anglia ca să aranjeze înfrăţirea de azi, ea l-a însoţit.

Maiestatea sa arată cadavrul, deasupra căruia o superbă muscă albastră, cu reflexe verzi, execută de pe acum o operaţiune de recunoaştere.

— Avea bani?

— O oarecare bunăstare...

— Şi individul care l-a descoperit unde e?

— La jandarmerie; i-am cerut să rămână la dispoziţia justiţiei.

Béru îl bate pe umăr.

— O notă bună, bătrâne, îi spune condescendent. Haide să schimb cu el vreo două vorbe!

— Ştiţi, se grăbeşte poliţistul, e un domn în afară de orice bănuială: pensionar din Paris, tată a nouă copii, decorat, preşedinte de...

— Mă doare-n cot, am văzut eu şi altele mai rele! îl asigură Categoricul. Hai să vorbim cu el. Vii cu noi, San-A.?

— Nu: trebuie s-o iau pe mama şi să ne repatriem la Saint-Cloud, tipule.

— Cum ţi-e voia! ripostează Umflatul. Sper să mai dai

11 Publicitate absolut gratuită.

o raită pe aici înainte să-mi termin eu concediul.

Îl las cu ancheta lui, stăpânit de o fărâmă de regret într-un colţ al conştiinţei. O crimă frumoasă, în toiul înfrăţirii, îmi zgândărea glanda investigatoare...

Un câine, chiar dacă nu-i flămând, nu suportă să lase un os altei javre, nu?

CAPITOLUL III

Unde se pune serios problema unei omlete à la Béru

Aşezată pe ghizdul unei fântâni artificiale, de unde nu va izvorî niciodată adevărul gol-goluţ, dar care dă o notă rurală grădinii noastre de suburbie, Félicie mă priveşte cum bat în cuie un grilaj pe un cadru de lemn.

— Te descurci foarte bine, băiatul mamii, mă asigură draga de ea, de ce zici mereu că nu ştii să faci nimic cu cele zece degete ale tale?

Îmi detestă autocriticile, mama. Antoine al ei trebuie să fie încununat de toată gloria, fără pete şi nici ştirbituri, floare de colţ, cum se zice în numismatică.

Mă trag un pas înapoi să-mi judec opera. Pitulat între unghiul format de zidul proprietăţii vecine şi vila noastră, coteţul de găini pe care sunt gata să-l termin, nu arată rău. Cu un acoperiş din tablă gudronată, scânteind în soare, miroase a lemn nou şi a clei puternic.

— Găinile o să-mi ţină companie când n-ai să fii aici, continuă Félicie; după tine, ce rasă ar trebui să aleg?

Crescătoria model a lui Evariste Plantin a impresionat-o teribil, draga de ea.

De trei săptămâni dezbatem delicata problemă. Masa din sufragerie e plină de pliante edificatoare care se

intitulează: *Curtea mea de păsări, Cum să construieşti un coteţ, Ouăle mele şi eu, Sunt fermieră,* etc.

Mami ezită. Mereu îşi pune pe nas ochelarii cu ramă de fier şi se apucă de recitit câte o cărţulie din acestea. Consultă cu atenţie anumite pagini pe care le şi ştie pe de rost, lasă broşura şi oftează.

— Depinde ce vrei de la păsările tale, mami. Dacă vrei numai ouă, n-ai de ce să eziţi: cumpără rasa Bresse neagră, numai că ele nu fac multe parale dacă le tai. Cred că ai avea nevoie de găini cu dublă folosinţă: ouătoare şi de carne, soiul Leghorn.

Mami mă aprobă. Ceea ce aşteaptă de la mine nu-i de fapt un sfat, ci o decizie.

— Cred că ai dreptate, băiatul mamii. Oricum, o să mergem împreună să le cumpărăm de pe cheiul Mégisserie, nu?

— Nici vorbă!

Ştiu bine că ne batem gura de pomană cu supoziţiile noastre, şi că o să aducem acasă câteva bestiuţe abracadabrante, stil pui din India jumuliţi, pentru simplul motiv că aceste animale ne-au făcut milă în cuştile vânzătorului de păsări. Tot ce pot să vă spun e că găinile pe care le vom aduce vor fi fericite ca nişte cocoşi din ghips! Nu vor risca să li se sucească gâtul. Vor muri de bătrâneţe, lucru sigur.

— Ei, aţi terminat coteţul? se aude o voce din înălţimi…

Mă întorc. Bustul domnului Langrené, vecinul nostru, se ridică pe deasupra zidului acoperit cu ţiglă. Un om cumsecade, acest domn Langrené. Liniştit, retras, pensionar de ani de zile de la nu ştiu ce companie de asigurări. Îşi duce traiul între o soţie infirmă şi un câine care nu se mai poate nici târâi din cauza bătrâneţii. Câinele plânge şi infirma latră. Mereu strigă după soţul ei să vină şi să-i ridice perna sau să-i aducă dulciuri. Iar el, gentil o dată pentru totdeauna, se execută fără să protesteze vreodată. Pare a fi fericit să trăiască pentru

altcineva. Cred că-şi iubeşte nevasta din tot sufletul cu o dragoste adevărată, alături de care cea a lui Romeo pentru Julieta n-ar fi decât un cântec de Tino Rossi. Singura distracţie a domnului Langrené e grădinăritul. La el găseşti cele mai frumoase tomate din cartier, primele căpşune, trandafirii cei mai planturoşi.

— Terminat, îi răspund, mai lipsesc doar locatarii!

— V-aţi gândit să luaţi un cocoş? întreabă el.

— Încă n-am dezbătut problema. Un cocoş, într-o mini curte de păsări e o gură inutilă, pentru că eventualele ouă nu le vom pune niciodată la clocit.

Bătrânul vecin îşi şterge fruntea ridată cu o mână plină de pământ.

— Tare mi-ar plăcea să aud un cocoş cântând, dimineaţa, ne spune el cu un zâmbet de scuză, ar fi vesel în mijlocul atâtor blocuri.

Face un gest nemulţumit pentru a ne arăta complexele uriaşe de locuinţe care ne încercuiesc. Cu vilişoarele noastre microscopice parcă am fi doi pescari în bărcile lor în mijlocul unui port înţesat de pacheboturi formidabile. E sufocant. Eşti obligat să-ţi ţii privirea coborâtă ca să nu înfrunţi aceste monstruoase faleze, ciuruite de ferestre curioase.

— Poate o să luăm unul, ce zici, mami? promit eu evaziv.

Dar Félicie încearcă să fie practică:

— Ştiţi, domnule Langrené, un cocoş nu-i bun de nimic, fiindcă n-am de gând să fac o crescătorie. Îmi doresc două trei găini pentru ouă şi companie.

— Şi totuşi, ce drăgălaşi sunt puişorii, ne asigură bătrânul, e tot ce poate fi mai frumos pe lume.

Surâde melancolic.

— Reţineţi că în timpurile noastre stai şi te întrebi până când va fi asigurată reproducerea speciilor... Sunt convins că porcăriile lor atomice au stricat totul, inclusiv regnul animal. Aţi citit ziarele în dimineaţa ăsta?

— Încă nu, răspunde Félicie.

— Într-al meu se spune că nu s-a mai semnalat nici o naştere de mai mult de un an într-o localitate de la periferia Londrei. Nici una, la o populaţie de zece mii de locuitori, e absurd, nu? S-ar părea că englezii au intrat în panică.

Îmi cade ciocanul din mână şi-mi trezeşte degetul mare care moţăia într-un mocasin scâlciat.

Uneori e destul o singură frază, inocentă în aparenţă, plus un ciocan ca să cazi pe gânduri - o Himalaye de idei confuze, de sentimente evazive, de senzaţii neformulate, amintiri vagi... Aveam în subconştientul meu toate ingredientele susceptibile să furnizeze un teribil mister, dar ele rămâneau autonome. Era nevoie de o lingură de supă ca să le amestec. Ceva s-a precipitat. Hop! Pălăvrăgeala bătrânelului de alături a reuşit fenomenul catalizării. Stai liniştit în căsuţa ta de periferie ridicând un coteţ şi, deodată, o reflecţie căzută de pe un zid îţi dă meningele peste cap...

Un oraş de zece mii de locuitori fără o singură naştere de douăsprezece luni! În Anglia! Îl revăd pe vărul Evariste, cum l-am întâlnit prima dată pe terasa unui bistrou din apropierea grupului şcolar al lui Marie-Marie... *Oamenii din comunele învecinate încep să râdă de noi şi să ne facă bărbaţii impotenţi,* se plângea domnul primar! Domnul primar care s-a înfrăţit tocmai cu nişte englezoi! Şi în comuna căruia a avut loc o crimă în timpul vizitei susnumiţilor englezi, asupra persoanei consilierului municipal, care a negociat înfrăţirea de peste Marea Mânecii. Pentru creierul meu de poliţist, toate astea alcătuiesc o frescă... O nostimă bandă desenată în culori!

— Ce-ai păţit, Antoine?

— Mă întorc imediat, mami!

Trebuie că mă crede atins de dezinterie, Félicie a mea, după cum am rupt-o la fugă spre casă!

De departe, glasul oţărât al coanei Langrené trâmbiţează un răsunător:

— Ernest! Oala!

— Vin imediat, comoara mea! îi răspunde cavalerul ei pasionat.

Urc scările câte patru o dată până în camera mea şi mă reped la garderobă. Ia să vedem, ce costum purtam duminica trecută? Gri deschis, din mătase, aşa cred.... Scotocesc în buzunarele lui. Imediat pun mâna pe foaia de hârtie găsită în dormitorul domnului Assombersaut.

N-a fost prea cinstit să subtilizez acest document, ştiu bine. Poate că i-am lipsit pe colegii mei de un indiciu preţios? Dar tentaţia a fost mai tare ca mine: am o latură de coţofană hoaţă în asemenea împrejurări.

Devin lacom ca un colecţionar înrăit. Culmea e că de atunci nu m-am mai gândit la hârtia asta...

Un elefant... te-ar putea înşela.

Mai mult decât textul aiuristic, scrisul mi-a trezit interesul. De ce? Pentru că nu-i franţuzesc. Drept, cu „r”-ul care seamănă cu un „v”, e un scris tipic englezesc. Nu-s grafolog, dar aş paria pe anii mei de pensie.

Concluzia - poate prematură - în această surprinzătoare istorie de scădere a natalităţii sunt amestecaţi nişte englezi.

Ridic telefonul pentru a-l suna pe Bătrân. În marele espectative, el e suprema speranţă. Înţeleptul cu „Î” mare.

Telefonistul mă roagă să aştept puţin pentru că moşul vorbeşte. În acest timp, apare mami în camera mea cu un ziar în mână.

— Uite aici, fiule, face ea întinzându-mi *Parisien*-ul ei, cred că acesta-i articolul care te interesează.

Isteaţă, *my mother,* ce ziceţi, băieţi? Îşi cunoaşte fiul ca pe apă.

Depun un pupic recunoscător pe dulcea mână care-mi prezintă tipăritura, şi citesc: *Un ciudat caz de sterilitate colectivă la periferia Londrei. Fermecătoarea localitate Swell-The-Children, din comitatul Pedock este, de un an, victima unui fenomen de...*

— Alo? scârţâie vocea Străbunului!

— San-Antonio la telefon, domnule director, aş putea

să vă văd imediat?

Propunerea mea nu pare să-l entuziasmeze.

— Imediat? articulează el ca un om care are alte pisici de mângâiat.

— Cum nu se mai poate mai imediat, mă încăpăţânez eu.

*

* *

Funcţionarii municipali din Embourbe-le-Petit au scos de pe acum ghirlandele, lampioanele, estrada, însemnele fericirii de pe acele meleaguri şi localitatea a redevenit un târguşor liniştit, copleşit de căldura verii.

Ferma primarului arată mândră sub soare. E o construcţie care denotă bogăţie, din piatră aparentă, în mijlocul unei mari livezi. Printre pomii fructiferi se zăresc răspândite coteţe albe prevăzute cu grilaje: crescătoria de găini a primarului.

Îmi opresc maşina pe imensa bătătură înconjurată de hambare şi mă apropii de casă. După ce am urcat patru trepte şi jumătate (tocmai jumătatea de treaptă sparge nasul celor neobişnuiţi), aud o voce de femeie murmurând pe un ton puţin plângăreţ:

— N-ai impresia, vere, că vine cineva?

— Nicidecum, fetiţa mea, tu eşti ca Jeanne d’Arc, ripostează organul gâfâit al lui Bérurier.

Mă hazardez în vasta bucătărie-sufragerie a fermei pentru a descoperi un spectacol de un mare interes erotic. Grijuliu să respect adevărul, fără a ofensa morala, voi încerca să vi-l descriu cu ştiinţa şi conştiinţa de care dau mereu dovadă.

O damă, în care o recunosc pe nevasta lui Evariste Plantin, e răsturnată pe solida masă a refectorului, tronând în mijlocul încăperii. E o voinică de vreo patruzeci de ani (nu masa: dama!), durdulie, păroasă şi musculoasă. Are un cap cu pometii roşii, părul scurt şi frizat în bucle atât de

strânse încât podoaba ei capilară seamănă cu cea a unei oi. Îşi ţine picioarele cu amândouă mâinile pentru a le păstra poziţia în „V”, dragă regretatului Churchill (numai că el făcea „V”-ul cu degetele), şi se uită spre mine cu ochii ei pe cât de bovini pe atât de ieşiţi din orbite. Béru ocupă o poziţie verticală şi perpendiculară pe cea a damei.

— Ai avut dreptate, venea cineva, gâfâie Béru, noroc că-i amicul meu San-A.

Vorbeşte, fără a se opri din funcţionare.

— Bună ziua, domnule, geme primăriţa.

— Omagiile mele, dragă doamnă, îi răspund, sper că nu vă deranjez.

— Noroc că sunteţi dumneavoastră şi nu Evariste, afirmă ea, o să gândiţi că abuzăm...?

— Da de unde, vedeţi-vă de treabă!

— Alexandre-Benoît m-a prins pe picior greşit, sălbaticul! gângureşte dama prelucrată. Mai durează mult, Alexandre? M-au apucat cârceii pe masa asta.

— Rabdă, n-ai încotro, ce naiba! răspunde Romeo în vacanţă.

— Merg să mă plimb puţin, decid eu pudic. Distracţie plăcută în continuare, domnilor şi doamnelor!

Béru mă opreşte:

— Nu te depărta prea tare, San-A. Ţine-ne de şase dacă vine cineva!

— Am să cânt la Marseillaise în caz de pericol.

Ies în lumina albă şi mă îndrept spre coteţe pentru a le examina locatarii. Ne-a rămas nesoluţionată problema păsărilor şi mă interesează să mă uit la comportamentul galinaceelor lui Evariste. Decid să vizitez construcţia cea mai apropiată. Domneşte aici un soi de efervescenţă: găinile cotcodăcesc cu vehemenţă şi bat violent din aripi, ca nişte lovituri de mai. Privesc prin grilaj şi o zăresc pe Marie-Marie ocupată să şterpelească ouă, care se deghizează *immediatly* în omletă.

— Antoine! Ce m-ai speriat, am crezut că-i tolomacul ăla de Evariste!

Iese din coteţ cu poala plină de ouă.

— Ai fi putut să iei un coşuleţ ca să le aduni, o sfătuiesc eu, aşa rişti să le spargi.

Marie-Marie îmi face cu ochiul.

— N-ai minte, Antoine, le şterpelesc pe şest cât timp unchiu' Béru o distrează pe fermieră.

— Ce idee!

Puştoaica ridică din umerii ei de prepeliţă căreia abia i-au dat tuleiele.

— Nu-i altul mai zgârcit ca presupusul meu tutore; tragem mâţa de coadă aici. Şi atunci, pentru a astupa găurile, cum zice unchiul meu, mâncăm ouă. Uneori mai ronţăim pe ascuns şi câte un pui.

„Vino să vezi unde gătim", mă invită hoaţa de ouă.

Mă conduce spre un boschet din apropiere, fără a înceta să strecoare priviri prudente în direcţia fermei.

— Iapa asta de Amélie e la fel de zgârie brânză ca şi bărbatu-su. Dacă ne-am lua după ei, am mânca numai salată; mă întreb cum de se îngraşă vaca asta!

— Zici că Béru o distrează pe când tu te ţii de şterpeleală? insist eu pe un ton tulburat.

Copila îmi aruncă un zâmbet ştirb şi-şi scutură cele două codiţe lungi terminate prin elastice.

— Bineînţeles, nu-l cunoşti? Un porc mai mare ca unchiul nu găseşti. Şi, cum pe aici nu-i altă purcea decât Amélie, amândoi fac pereche, te prinzi?

Intrăm în pădure. Chiar la marginea ei se ridică o magherniţă pătrată, de dimensiuni mici, al cărei acoperiş într-o rână are în vârf un drapel din fier ruginit. Un vechi pavilion de vânătoare, probabil. Rugii de mure lacomi au pus stăpânire pe el şi Béru a trebuit să croiască un drum cu cosorul, îmi explică nepoata lui, pentru a pătrunde în bojdeucă.

Înăuntru, zidurile sunt devorate de salpetru, ţiglele cad de pe acoperiş la fiecare rafală de vânt. Totuşi mai există încă o vatră: afumată şi plină de cenuşă recentă. Grasu şi pupila lui au stivuit lemne uscate în fundul

pavilionului. O stropitoare veche şi spartă e suspendată de plafon cu o funie.

— Ăsta-i dulapul nostru în care ne păstrăm mâncarea, mă lămureşte fetiţa. Din cauza şoarecilor, ne ţinem proviziile înăuntru.

Dezleagă funia şi coboară uşor recipientul. În interiorul lui e o strachină cu unt, slănină sărată, doi litri de vin şi pâine veche.

— Petrecem amândoi nişte după-amiezi foarte plăcute, unchiu' şi cu mine, afirmă maimuţa. Azi eşti invitatul nostru.

Apucă o tigaie veche şi un castron spart, reconstituit cu sârmă.

— Eu sunt cea care prepară omletele, dar unchiul le prăjeşte. Lui îi plac mai moi... Dă pe gât un litru de vin, după care se culcă pe grămada de lemne şi sforăie cât timp eu culeg fragi pentru desertul meu personal. Unchiu' preferă brânza camembert; zice că fragii sunt prea minusculi pentru gura lui mare.

Marie-Marie trebăluieşte ca o mică gospodină ce e. Fetele au în instinct simţul căminului. Abia înţărcate, sunt în stare să crească un prunc, să ţină o casă, să facă mâncare. În vreme ce bărbatul trebuie să le înveţe pe toate. În afara tatonării ansamblului, toate aspectele existenţei îi sunt străine. Trebuie să tocească serios cum se trăieşte. E un stângaci din naştere. Nu ştie nimic despre el şi despre ceea ce-l înconjoară.

Mă uit la Marie-Marie cum pregăteşte hârtia şi surcelele în vatră, cum sparge ouăle în castron şi le bate îndelung, pricepută, cu ajutorul unei furculiţe, la fel de ştirbă ca şi ea.

— Mătuşa ta Berthe nu-i aici?

— A rămas la căpătâiul lui Alfred, coaforul, care se restabileşte încet-încet. Într-un sens, e mai bine fiindcă mă simt mai în largul meu cu unchiu'.

Îmi arată grămada de lemne:

— Ia loc, Antoine, drăguţ din partea ta că ai venit.

Sper să rămâi mai mult pe aici!

— M-ar mira, Ţânţarule, am treabă.

Sărează compoziţia băloasă, rezultată din vehementa ei malaxare, îmi surprinde privirea atentă şi se înroşeşte.

— Ştiu la ce te gândeşti, Antoine!

— Chiar aşa?

— Te gândeşti cum o să fie când o să ne căsătorim, nu? Îţi imaginezi apartamentul nostru. Tu ai să te uiţi la televizor sau ai să-ţi pregăteşti lucrările, în vreme ce eu am să prepar mâncarea, nu-i aşa?

Rămâne nemişcată:

— Să nu faci vreo prostie, să mă aştepţi! Promiţi?

— Jur!

— Ai să vezi ce mulţumit ai să fii să ai o nevastă tinerică pe când tu ai să începi să faci burtă, Antoine, în loc să te plictiseşti cu o aguridă zbârcită.

Trag aer pe nas insistent, cu simţul olfactiv brusc maltratat de un miros deprimant.

— Ţie nu-ţi miroase? o întreb pe fetiţă.

Marie-Marie începe să pompeze aerul energic.

— Sigur, miroase a vechi, ce vrei! bombăne ea. Scuză-mă că nu te-am primit într-un palat!

— Trebuie că-i vreo jivină moartă în sector.

— Crezi? E posibil. Află că atunci când am venit noi aici, unchiu’ şi cu mine, am găsit o piele de şarpe. Numai ea rămăsese, şi găurită pe deasupra, merita s-o vezi cum arăta!

Duhoarea se împrăştie din când în când, apoi se reafirmă vicleană, capricioasă, la bunul plac al curenţilor de aer.

O duhoare excelentă!

Mă uit la grămada de lemne fără să descopăr nimic insolit. Probabil că emană de afară, duhoarea asta persistentă. Ies să înconjur rapid pavilionul şi mă întorc mofluz. E destul un şoarece mort ca să împută peste tot.

— Ei, cum o găseşti pe gentila noastră zdrahoană? se aude vocea grasă a Vigurosului.

Îşi face apariţia în cămaşă, cu prohabul prost încheiat, bretele în delir şi pălăria dată mult pe ceafă. Are aerul liniştit, satisfăcut, fericit. Nu! animalul nu-i trist, după ce a făcut dragoste!

— Vreau să-ţi mulţumesc că ne-ai ţinut de şase, tipule, rosteşte sarcastic Umflatul; la două minute după ce ne-ai întors spatele ne-a surprins cineva în flagrant de pat; noroc că era doar factorul care face şi el dragoste cu Amélie când se iveşte ocazia.

— Sper că asta nu ţi-a scurtcircuitat efectele, Grasule?

— Da de unde! A fost magistral. Atât doar că femeia asta are mania să te busculeze ca să poată termina, de genul „Grăbeşte-te, am laptele pe foc!”. Te-ai crede cu o târfă la tarif redus. Hai vino să guşti cu noi o porţie de omletă, ca pentru ora patru!

Îmi veţi spune că nu există treizeci şi şase de moduri de a face o omletă. Dar eu vă voi răspunde că sunt cel puţin două: unul normal şi cel al lui Bérurier.

Propteşte tigaia deasupra focului cu ajutorul unor pietre mari apoi rumeneşte slănina salivând. Pentru el, bucăţile de slănină care se frig constituie un spectacol fascinant. Toată fiinţa lui participă.

Vederea:

— E fain, nu? îngână el.

Auzul:

— Auzi cum sfârâie, ia zi, tipule?

Mirosul:

— Doamne, că frumos mai pute!

Simţul lui tactil: apasă cu degetul bucăţelele frăgezite, cum pipăi o saltea nouă înainte de a te culca.

Şi în fine, simţul gustativ: îşi suge degetele grase, studiază emoţia salivară care i-o procură, într-o măsură, cum trebuie că testează o albină calitatea polenului depus în stup.

Aplicând ultima pensulă Giocondei, Leonardo da Vinci probabil că n-a încercat exaltare mai puternică,

încântare mai suavă, nici mulţumire mai cerebrală.

Faţa lui se încinge la dogoarea focului. Ochii îi lăcrimează din cauza fumului. Ah, Bérurier în ceaţa mirositoare a lemnului ars! Bérurier adâncit în contemplările încântătoare ale hranei pe cale de a se pregăti. Ce viziune fortifiantă! E ilustrarea supremă a spiritualismului, punctul de ieşire la suprafaţă al gândirii, vărsarea ei, delta ei, clipa când ea se etalează, când inundă...

Cuprinşi de o admiraţie similară, Marie-Marie şi cu mine, îl privim pe Béru ieşit din el însuşi, în toată maiestatea lui tăcută. Intelectul îi alunecă pe un fluviu de salivă şi-i curge pe plastron. Ochiul i se dilată, i se umflă, se luminează, se magnetizează, se supratensionează: atât e de puternică bucuria, de intensă voluptatea că în cele din urmă îşi coboară pleoapele ca să-şi limpezească retina prea solicitată, să şi-o odihnească, să şi-o calmeze, să şi-o disponibilizeze.

— Putem turna ouăle, şopteşte el cu un glas de medium.

Marie-Marie îi întinde castronul crăpat, din plăgile căruia supurează o spumă gălbuie.

— Uite aici, unchiule!

— ’ţumesc...

N-a spus „mulţumesc”. Cele trei silabe ar fi rupt poate hipnoza. A articulat un „ ‘ţumesc”. Un foşnet de vânt printre ramuri... Ouăle bătute şi untura topită se întâlnesc. Ce apoteoză de nespus! Feerie a naturii prietene! Iată-le că se amestecă, se întrepătrund, cântă, râd, sfârâie, se îngroaşă încet în tigaie. Furculiţa vigilentă a Grasului intră în funcţiune cu o îndrăzneală şi o precizie de chirurg. E omniprezentă. Adună părţile lichide şi pe cele vâscoase, le uneşte, le încurajează, le mângâie, le antrenează într-o solidificare crepitantă! Ah! cântă şi încântă, omletă bérurianã. Freamătă, musteşte, rumeneşte-te, unteşte, aureşte!

— Am luat-o, e gata! decretează Grasu.

Retrage minunea de pe foc.

— Staţi aşa că eu împart. Cum nu avem farfurii, clămpănim din tigaie.

La drept vorbind, împărţirea lui e lipsită de echitate. Se aseamănă cu repartizarea din Camera Deputaţilor după alegerile de după baraj. Lui îşi rezervă partea UDR-ului, mie mi-o dă pe cea a FDR-ului iar pupilei lui pe cea a PCU-ului.

— Cred că nu-i scârboasă, rosteşte el trecând la atac.

Imediat se mânjeşte cu gălbenuş pe buze, bărbie, pe gulerul cămăşii mai înainte de a declara cu gura plină:

— Drăguţ din partea ta că ai venit să ne vezi, băiete. Mai rămâi câteva zile?

Îi dezomletizez entuziasmul papilar:

— Oh, nu, Grasule, plecăm peste o oră!

— N-ai venit singur?

— Ba da, dar acum nu mai sunt singur!

Îşi înghite furculiţa de omletă cu slănină.

— Te-ar deranja dacă mi-ai explica despre ce vorbeşti? mă întreabă Umflatul, de pe acum cu o notă de îngrijorare în intonaţie.

Îmi consult ceasul (ceea ce-i mai convenabil decât să consulţi un cancerolog).

— E ora patru, tipule, luăm avionul de ora nouă pentru Londra. Trebuie să fim la Orly cu patruzeci şi cinci de minute înaintea decolării. O oră ca să ajungem până acolo, o jumătate de oră ca să-ţi pregăteşti valiza; ai destul timp să-ţi deguşti fetuşii de pui!

— Eu sunt în vacanţă! bombăne nemulţumit.

— Pentru încă o sută douăzeci de minute, da, convin eu.

Béru se pune pe stropşit cu gălbenuş de ou.

— Ce dracu’, Doamne iartă-mă! izbucneşte el vehement. E incredibil să nu-ţi poţi permite câteva zile de şezlong fără ca tu să nu mă baţi la cap! Data viitoare o şterg la Pélléas-les-Flots sau la Sein-trop-prêts şi, ca să mă găsiţi, o să daţi cu banul, monştrilor! Pe cuvânt, mă luaţi

de fraier sau de ţap izbăvitor!

— Ţi se răceşte omleta, nene! îi atrage atenţia caritabil, Marie-Marie.

— Şi soră-ta nu-i rece? urlă Grasu. Să mă lipsească de concediul meu ca să mă care la rosbifi; încă o idee de-a ta, nu-i aşa, măi poşircă? Numai ce te-ai încălzit niţel la soarele de pe Coasta de Azur că domnul speră să mă care la umbrelari să-mi ciuruiesc branhiile! Vrei să-ţi spun ceva, San-A.? Cotu'! Ai priceput: cotu'! Cară-te fără mine în ceţurile Vistulei!

— Tamisei, îl rectific impasibil.

— Ce-mi pasă mie? vociferează Grasu. Sunt echipat de vacanţă şi dacă asta te ciufuleşte, pune-ţi bigudiuri!

Declaraţia lui e atât de vibrantă încât firicele de paie şi de larve de lemn viermănos plouă din tavan peste omletă.

— Acum, după ce ţi-a trecut criza de leu trezit din somn, Grasule, mănâncă în tăcere şi deschide-ţi bine urechile.

Ochiul lui congestionat se stinge progresiv. Nimeni nu ştie mai bine ca mine să dreseze un Béru furios. Cu cât el tună mai tare, cu atât eu vorbesc mai încet, cu cât vocea lui devine mai metalică, a mea se catifelează. Până la urmă, se lasă moale în vreme ce nepoata lui râde pe înfundate.

— Unde ai ajuns cu ancheta? îl întreb ca într-o doară.

— Ce anchetă?

— Cea pe care trebuia s-o termini într-un timp record, în legătură cu asasinarea unui anume Assombersaut?

— Offf! răspunde el, brusc opărit, astupându-şi principalul orificiu cu o bucată de omletă.

— Ai afirmat că-l vei putea aresta pe asasin în aceeaşi zi; cine a fost, Grasule?

— A fost că sunt în vacanţă şi că n-am să-mi surmenez creierii ca să fac treaba colegilor din comună, fără glumă!

— Du-te de aici, gură-bogată!

— De ce, mă rog, gură-bogată! ripostează copleşit, mestecând moleculele de ou. Eu am făcut grosul, numai că aici e ca la ţară, amice: tăcere şi lacăt la gură! Ca să-i faci să vorbească pe indivizii ăştia trebuie să-i iei în şuturi.

— Ce vrei să spui prin a face grosul?

— Păi, l-am interogat pe nătăfleţul care a descoperit corpul.

— Cu care ocazie i-a spart patru dinţi, i-a deschis arcada şi i-a dezbârnat o ureche, pufneşte Marie-Marie.

— Tu, coţofană nesuferită, puneţi surdină la gură, răbufneşte Bérurier.

Puştoaica îşi manifestă nemulţumirea începând să cânte *Fumez tutun bun,* cântec care, în circumstanţele de faţă, e impregnat de anumite subînţelesuri, cred că sunteţi de acord[12].

— Şi pe urmă? insist eu inexorabil.

Tipul continuă să înfulece triumfal. Untura i se prelinge de pe bot. Îi mai scapă bucăţele pe care şi le îndeasă în gură cu un deget expert.

— Pe urmă am vrut s-o interoghez pe metresa defunctului, reia el. Ştii că e dentistă. O femeie blondă, cu nişte flotori care-i anunţă venirea cu mult înaintea sosirii ei, pe scurt, o persoană foarte confortabilă. M-am dus la ea s-o iau la întrebări. M-a primit în pragul uşii fiindcă avea o urgenţă. Aşa cum îţi aminteşti: e dentistă.

— Tu i-ai anunţat moartea concubinului ei?

— Textual.

— Şi reacţia ei?

— A leşinat. A trebuit ca bona să-i frece fruntea cu oţet ca în romanele de pe vremuri.

— Şi pe urmă?

— Mi-a cerut amănunte, explicaţii. Ţinea neapărat să-l vadă pe Moïse. Ne-am dat întâlnire la domiciliul tolomacului după ce îşi termina urgenţa: un popă bătrân

12 Şi dacă nu sunteţi de acord, mergeţi să vă tatuaţi ogiva detectoare. (n.a.)

cu nişte dinţi de cal, împuţiţi, dintre care unul stricat i se rupsese. Am aşteptat-o la locul crimei, numai că iapa n-a venit. Ba, am să-ţi zic una mai bună, tipule: de atunci demoazela a dispărut.

— Ce? sar eu în sus.

— Aşa cum îţi vorbesc, tipule. După ce l-a terminat pe preot, a plecat de la ea în fugă şi de atunci nimeni n-a mai văzut-o. Nimeni! A plecat fără poşetă, fără acte, fără bani! Sticleţii au întors satul pe dos ca să obţină indicii încotro a luat-o, fără succes! Madam Prémolère (Marinette Prémolère, aşa o cheamă) s-a dezinvertebrat în peisaj, cum se zice. Semnalmentele ei au fost infuzate peste tot, da' până acum fără rezultat.

— N-ai nici o idee asupra problemei?

— Nici cea mai mică: am lăsat-o baltă, cum ţi-am zis! Am venit aici să mă relaxez, nu că să-mi pun creierul pe moaţe!

— Da, da, da! psalmodiază Marie-Marie.

— Domnişoara Furlifus are ceva de zis? întreabă el.

Miss Codiţă ignoră ameninţarea voalată şi mi se adresează:

— A lăsat baltă ancheta din cauza unchiului Evariste, îl pârăşte ea. Unchiu' Evariste i-a zis: „Nu te mai ocupa de afacerea asta, ai făcut până acum destule prostii; altminteri te duci să stai la hotel; în calitatea mea de primar nu-mi pot permite să găzduiesc un zănatec care-mi desfigurează consătenii sub pretext că un criminal se ascunde printre ei".

Strâns astfel cu uşa, Grasu porneşte iar să gângurească precum un elefant furios:

— Ia zi, obraznică ce eşti, cauţi cu lumânarea o palmă peste botul ăla de nevăstuică?

— Încearcă numai să mă atingi şi-mi schimb tutorele! ţipă puştoaica. Depun plângere că eşti un unchi denaturat! Am un martor!

— Începi să mă calci pe nervi, tu şi martorul tău! urlă Bérurier. Cresc şarpele la sânul meu ca pe propria mea

fiică, şi uite de ce am parte, e...

Tace. Vibraţiile lui au declanşat o nouă ploaie de crenguţe. Se uită cum îi pudrează restul de omletă şi pare brusc surprins.

— Măi să fie, ce înseamnă toate resturile astea! cuvântează Frustratul.

Ne arată fundul tigăii în care foieşte o companie de viermi dolofani.

— Au căzut de sus! precizează Maiestatea sa.

Ridic capul. Sub acoperiş, au fost puse scânduri negeluite, separate între ele pentru a constitui un tavan rudimentar. Dintre interstiţii continuă să plouă cu viermi.

— Fă-mi o scară, Grasule! îi ordon.

Se ridică şi îşi împreună mâinile la înălţimea brioşei. Utilizez această treaptă naturală ca să mă caţăr pe umerii lui.

Să împing una dintre scânduri e un joc de copii. Privesc în văgăuna aceea rudimentară. Imediat sar jos şi dau fuga afară. Grasu mă urmează bodogănind:

— Zi şi mie ce se întâmplă?

... La care nu pot răspunde pentru solidul motiv că nu poţi în acelaşi timp să restitui o omletă şi să alimentezi o conversaţie.

CAPITOLUL IV

Marie-Marie dă o lovitură de graţie

— Vreau să văd şi eu, vreau să văd şi eu! trepidează Marie-Marie.

— Şterge-o, nu-i de nasul tău! ripostează Béru.

— Mie nu mi-e frică de morţi, ştii prea bine, afirmă guraliva, atât doar că mi se par puţin cam stupizi...

— Moarta de sus nu mai pare nici într-un fel, oftează Grasu.

Sosirea lui Evariste pune capăt discuţiei. Plantin a

fost prevenit de un argat şi vine în fugă într-o criză de tahicardie impresionantă, care-l obligă să meargă frânt în două.

— Ce-am auzit, reuşeşte el să bâiguie, e un cadavru în putrefacţie în pavilionul meu de vânătoare?

Îi arăt scara de care am făcut rost.

— Dacă vă dă inima ghes, domnule primar...

— Nu-mi vorbi de inimă, până la urmă o să mă lase cu toate aceste drame... Şi asta ce înseamnă! se întrerupe el arătând spre soba pe care a mai supravieţuit un rest de omletă.

Interpelarea o descumpăneşte pe Maiestatea sa.

— Asta? se bâlbâie Béru, ca să-şi poată stimula glanda minciunilor.

— Da! insistă sălbatic zgârcioaba de Plantin, care pare mai preocupat de bucăţica de omletă rece decât de cadavru.

— Este... cum s-ar zice... un rest de omletă, afirmă Bérurier. Poate că vreun cerşetor o fi venit pe aici să halească, vere!

Dar ipoteza nu-l convinge pe domnul primar.

— Mda, mda, bombăne primul funcţionar de stat al comunei, îl văd aici pe cerşetorul tău, Alexandre-Benoît! Nu mă mai mir acum că producţia mea de ouă e în scădere de la venirea voastră. Vrei să-ţi zic ceva, vere?

— Zi-i, se resemnează Umilul.

— Nu eşti decât un sac de crăpelniţă! Într-o bună zi ai să plesneşti de indigestie!

Îşi subliniază profeţia printr-un rânjet, atestând absenţa oricărei dureri pe care o va încerca când ea se va împlini.

— Nu mă fă să râd, Variste, că se face curent printre dinţii mei ştirbi, răspunde Umflatul. Dacă ai hrăni cum se cuvine oamenii pe care îi inviţi, ei n-ar mai fi obligaţi să-şi astupe găurile cu ouăle tale păcătoase şi cu puii hrăniţi cu chimicale!

Ca prin farmec, lui Plantin i-a trecut boala de inimă.

O asemenea insultă îţi drege avariile cât ai zice peşte. Doctorul Barnard ar putea să vă confirme, între o conferinţă de presă şi o recepţie de gală.

— Bérurier, scrâşneşte persoana ofensată, nu eşti decât un om de nimic: un mâncău, linge-blide, un coţcar, gură-bogată şi calomniator. Ce trist exemplu pentru această copilă care ţi-a fost încredinţată! Îmi propun să întreprind cele de cuviinţă ca această tutelă să-ţi fie retrasă.

Amicul meu se umflă de furie, dar Marie-Marie ia cuvântul cu promptitudine.

— Vere Evariste, spune ea, îţi interzic să-l insulţi pe unchiul Bérurier, fiindcă e un om căruia nu-i ajungi nici până la gleznă. Din cauză că m-a văzut slăbind aici la voi îmi dădea să mănânc nişte omlete şi toate astea am să le spun insistenţei publice în cazul în care o s-o faci pe isteţul, neam de zgârie-brânză ce eşti!

— Vrei să-ţi trag o bătaie, zi, haimana! şuieră Evariste.

— Prieteni, prieteni! intervin eu, nu credeţi că ar fi altceva mai bun de făcut decât să vă certaţi? Aveţi puţin respect pentru moarta al cărei trist cadavru zace deasupra capetelor voastre!

Bine întoarsă din condei, nu? Când mă strădui, sunt Bossuet[13]-ul mahalalelor, Bourdaloue[14]-ul pentru nunţi şi banchete.

Discursul meu restabileşte calmul printre tutori.

— Mai întâi de toate, cine-i moarta asta? bombăne primarul.

— Dentista, răspunde Dolofanul.

— Madam Prémolère?

— Exact, Augustule! Ştii că a dispărut în ziua în care a fost lichidat omul ei? Ei bine, uite că i-au venit şi ei de

13 *Jaques Bénigne Bossuet* (1627-1704) - prelat, predicator şi scriitor francez. Opera lui face din el unul dintre cei mai mari scriitori clasici. (n.tr.)

14 *Louis Bourdaloue* (1632-1704), iezuit francez, a pronunţat o serie de didahii în faţa curţii regale în 1670 şi 1693. (n.tr.)

hac.

— Aici, pentru numele lui Dumnezeu! se lamentează Evariste. La mine! Sub unul dintre propriile mele acoperişuri!

— Ce să mai vorbim de acoperişul tău: se duce de râpă!

Bietul primar îşi clatină capul, distrus.

— La mine! Un asasinat! Sunteţi siguri că a fost asasinată?

— Îţi închipui că a venit să se ascundă în magherniţă ca să dea ortul popii liniştită din cauza unei rujeole, ce zici, cap pătrat?

— A fost omorâtă cu un glonţ tras în tâmplă, îl lămuresc eu, glonţ care i-a traversat capul dintr-o parte în alta; l-am găsit pe jos. De altfel e încă mânjit de sânge uscat, ceea ce probează că această femeie a fost ucisă în pavilionul dumneavoastră.

— Nenorocire! Să-mi facă mie una ca asta! Oamenii o să înceapă să bârfească...

— Trebuie să-ţi spun, remarcă Béru perfid, că realegerea ta nu mai e un lucru sigur.

Şi, întorcându-se spre mine, adaugă:

— Ştii cum e la ţară, San-A.? Chiar când nu-i nimic oamenii încep să vorbească, darămite când e o afacere ca asta, îţi dai seama cum o să se întindă bârfa?

Argatul apare escortând un domn elegant cu tâmplele grizonate şi cu o discretă Legiune de Onoare.

— Cine-i ăsta? şopteşte primarul.

— Profesorul O. Paul Hué, de la facultatea de medicină din Paris. L-am rugat să mă însoţească...

— De ce, intervine uluit Béru, prevedeai acest cadavru, băiete?

— Profesorul nu-i medic legist, ci un specialist în ape ca purtătoare de germeni. Deci, domnule profesor? îl abordez eu.

Savantul mă aprobă, ceea ce li se întâmplă câteodată celor de condiţia lui, mai ales atunci când doresc să-şi

exprime afirmaţia.

— Pozitiv! rosteşte el scurt. Dar spune-mi, dragul meu comisar, care-i istoria cu acest cadavru?

— Dacă scara nu vă sperie, puteţi constata şi singur că nu-i vorba de o istorie, domnule profesor.

*

* *

Grasu îşi face valiza asistat de Marie-Marie, în vreme ce jos, domnul primar telefonează la jandarmi.

— Sper că n-ai să mă laşi aici, unchiule! declară fetiţa. M-am săturat până-n gât de ferma asta afurisită şi de satul în care se ucid oameni...

— Am să vin să te iau de cum mă întorc din Anglia, promite Valorosul.

— Basme, nu vreau să rămân aici!

— N-am încotro, pentru că mătuşa ta Berthe a plecat în convalescenţă cu domnul Alfred pe Coasta de Azur, iar eu n-am nici măcar adresa lor! mărturiseşte cu amărăciune colaboratorul meu.

— Ia-mă cu voi la Londra, unchiuleţule! se roagă maimuţica.

— Şi ce altceva mai vrei? Îţi închipui că ne ducem de plăcere?

Închide cu o mişcare bruscă superba valiză din carton presat.

— Ia zi, San-A., de ce ne ducem noi la Londra? se interesează Vigilentul.

Socotesc că a venit momentul să-i luminez lanterna opacă.

— Din cauza unei afaceri absolut absurde care se leagă de crimele comise în Embourbe-le-Petit, dragul meu.

— Fără glumă?!

— Îţi aminteşti că vărul Evariste se plângea că nu mai sunt naşteri în satul lui de o bună bucată de vreme?

— A avut loc una recent, obiectează Grasu.

— Ea nu face decât să confirme ipoteza care a germinat în admirabilul meu creier, i-o tai. Imaginează-ţi că exact în dimineaţa asta, am luat cunoştinţă de o informaţie potrivit căreia o comună englezească se află în aceeaşi situaţie ca cea de aici. Şi această comună e tocmai Swell-the-Children cu care Embourbe-le-Petit s-a înfrăţit, curios, nu?

— Vrei să zici fantastic, tipule!

Şi continuu:

— Aflând toate astea, totul mi s-a luminat în minte.

— Ai noroc, face Planturosul, ceea ce ne-ar conduce spre concluzia că într-a lui totul a rămas obscur.

— Am înţeles că absenţa natalităţii era voluntară şi modul în care se opera ea.

— Aş vrea să ştiu şi eu, mărturiseşte Béru.

— E vorba de o experienţă având ca scop întreruperea ştiinţifică a naşterilor.

— În ce fel?

— Administrându-se femeilor un produs contraceptiv; tuturor femeilor, pricepi, TUTUROR!

— Ce produs mai e şi ăsta despre care vorbeşti?

— Că naiv mai eşti, nene Béru, gângureşte Marie-Marie. Un produs contradjectiv e un drog care le împiedică pe dame să fie fecundate, tu nu citeşti ziarele?

— Bine, admite Béru ofuscat, şi pe urmă? Cum de sunt puse aceste mămici să înghită pilula?

— Nu ghiceşti, Grasule?

— Nu.

— Avem totuşi toate elementele soluţiei în mână, nu rămâne decât să le asamblăm!

— Fată o dată! se înfurie Mastodontul, uzând de un termen puţin potrivit problemei care ne preocupă.

— Cu ce se ocupa răposatul Assombersaut?

— Directorul serviciilor de... Oh! fir-ar al naibii, m-am prins! Produsul contractual era pus în apa de băut a satului?

— Lucrul mi-a fost confirmat de profesorul O. Paul

Hué. Iată de ce singura femeie care a născut recent e o beţivă obişnuită să dea pe gât numai vin.

— Şi Moïse era băgat în afacere?

— Până la gât. Totul se leagă admirabil, dragul meu Béru. Experienţa a fost făcută paralel în Franţa şi Anglia. Cum Moïse Assombersaut aparţinea consiliului municipal, el a fost cel care a negociat înfrăţirea dintre cele două localităţi...

— Crezi că înfrăţirea are vreo legătură cu experienţa?

— Fără nici o îndoială. În orice caz, una decurge din cealaltă, rămâne să determinăm dacă această înfrăţire e la originea experimentului sau experimentul la originea înfrăţirii; fapt e că, din partea franceză, Assombersaut asigura execuţia operaţiunii...

— Şi de ce a fost lichidat, după tine?

— Presupun că o fi vrut să dea înapoi, poate chiar să exercite un şantaj asupra celor care se foloseau de serviciile lui.

— Şi tanti Prémolère?

— Precis era şi ea la curent. Iată de ce i s-au încheiat şi ei socotelile.

Maiestuosul tamburinează pe capacul valizei lui agrementate cu mai multe etichete, dintre care cea mai faimoasă provine din hotelul *Des Deux Eglises et du Colombey réunis.*

— Crezi că e mai bine să anchetăm la rosbifi decât aici San-A.?

— *Yes, baby.* Fiindcă acolo se află capul organizaţiei. Să-i lăsăm pe confraţii noştri să-şi vadă aici de treabă liniştiţi şi să pătrundem în miezul problemei. Pariez că, luând lucrurile de sus vom ajunge primii la un rezultat, asta-i şi părerea Bătrânului!

— Oh, dacă şi Bătrânu e amestecat, nu ne mai rămâne decât s-o luăm la drum, oftează Béru.

— În orice caz, eu merg cu voi, tranşează Marie-Marie. N-am de gând să mai beau apa din comuna asta ca

să ajung sterilă într-o zi! Eu vreau să am copii când am să fiu mare!

— Destul! ţipă Grasu. Am să-ţi las ceva bişţari şi ai să-ţi cumperi apă minerală. Te rog să mă asculţi, Marie-Marie, altminteri stricăm calimera, ai înţeles?

Béru merge şi întredeschide uşa camerei lui, se asigură că pe culoar nu-i nimeni, şi şopteşte la întoarcere:

— Dă fuga repede şi şterpeleşte două sau trei duzini de ouă câtă vreme afurisitul ăla e ocupat. Le duci direct la maşina lui San-A.

— Bine, unchiule! răspunde miss Codiţă luând-o la picior.

— Vrei să iei ouă în Anglia, Grasule? mă înspăimânt eu.

— Bineînţeles! Să nu-ţi închipui că am să plec în ţara asta de mâncători de rahat, fără pesmeţi. În caz că o să tragem mâţa de coadă am să am din ce să fac un ou fiert.

*

* *

Îl las pe profesor în faţa casei lui, cu promisiunea să-i expediez o sticlă de apă umplută de la vreun robinet din Swell-the-Children.

— Vă mulţumesc pentru preţiosul dumneavoastră concurs, domnule profesor.

— Dimpotrivă, dragă domnule comisar, eu sunt cel care vă mulţumeşte. Această inimaginabilă istorie mă pasionează şi mă întreb care sunt intenţiile profunde ale organizaţiei care..

— Şi eu mă întreb, îl întrerup, vă rog să mă scuzaţi, dar se apropie ora avionului nostru…

Uf! Era pe cale să-mi ţină un curs pe trotuar. Aşa-s întotdeauna savanţii: tăcuţi cât îşi elaborează lucrările dar inepuizabili când e vorba să le comenteze. Nu reuşeşti niciodată să le dai de fund. Drama lor, sau mai curând a noastră, e că ei se ascultă şi tot ei se plac. Cât a ţinut

drumul, O. Paul Hué mi-a ţinut o dizertaţie asupra produsului conţinut de apa din Embourbe-le-Petit. Un antiploduri normalizat, un drog atât de eficace că-i destul ca o femeie să se spele pe dinţi cu el pentru a ajunge de nefecundat. După spusele profesorului, nu vor mai avea loc noi naşteri în comuna zgârcioabei de Plantin încă multe luni.

O crimă împotriva umanităţii, cum s-ar zice. Vă imaginaţi ce dezastru dacă s-ar fi poluat astfel toate apele localităţilor Franţei? Naşterile stopate. Oamenii îmbătrânind fără ca şeptelul să fie reînnoit! Galia ar semăna încet încet cu Ris-Orangis[15]. Nici maternităţi, nici creşe... S-ar închide şcolile, apoi facultăţile (pe care domnii membri ai companiei republicane de securitate le-ar transforma în case de incultură). În fond, ar fi spectaculos să vezi o ţară pe cale de a se stinge, de a putrezi pe picioare ca o pară uitată în pom! Naţiunea noastră s-ar răscoace. S-ar cufunda în tăcere şi dârdâială. Şi-ar pierde dinţii, şi i-ar scuipa. Sânii i-ar atârna pe burtă. Ar albi, s-ar strica. Ţară-fantomă! În fine, bătrânii între ei, având totul numai pentru ei, preocupaţi doar de mâncare, contaminând totul cu bătrâneţea lor. Fericiţi să tragă oblonul peste Franţa, groaznicii egoişti! Cei mai rezistenţi i-ar îngropa pe cei mai puţin. Până când n-ar rămâne decât unul. Unul, militar de carieră, natural, fiindcă naftalina conservă. Neputând să se înhumeze pe sine însuşi, şi-ar face injecţii cu extract din frunze de laur pentru a deveni statuie.

Un turist binevoitor l-ar planta în Place de la Concorde pentru a permite celorlalţi să-l mitralieze cu aparatele lor japoneze. Aici a fost Franţa aşa zis eternă! Iată ultimul francez. În lacrimi, cetăţeni! Totul s-a sfârşit, s-a năruit, s-a fărâmat, s-a jucat, s-a terminat! Mersi dom’le Clovis[16]: ăsta a fost un franc!

---

15 Ris-Orangis – comună din Franţa unde se află o casă pentru pensionarii proveniţi dintre artiştii lirici. (n.tr.)

16 *Clovis* (465-511) - rege al francilor, fondatorul monarhiei şi singurul

Explicaţiile, demonstraţiile, consideraţiile şi alte aprecieri ale eminentului profesor l-au adormit pe Béru pe bancheta din spatele maşinii. Sforăie după o nouă tehnică pe care nu i-o cunoşteam. Ea constă în a horăi când aspiră şi a şuiera când expiră. Găsesc procedeul armonios, îi cadenţează somnul. Te lămureşte asupra capacităţii lui toracice şi transformă gazul carbonic în melodie.

— Hei! Grasule!

Monstruosul îşi revine din letargie.

— Ce-i, ce-i?

— Am ajuns!

— La Londra?

— Of, nu: la Orly.

Pătrund în parcarea la care, printr-o minune nu afişează toate locurile ocupate şi-mi las maşina în apropierea pasarelei construite peste stradă, în momentul în care întrerup contactul, cineva îmi bate în geam. Mă uit şi judecata mea începe să se învârtească precum un titirez. Ştiţi cine stă în picioare lângă maşină? N-are rost să ghiciţi pentru că ştiţi de pe acum. Marie-Marie, copii! În carne şi oase, cu cele două codiţe ale ei, cu cei doi dinţi din faţă, cu cei doi ochi de nevăstuică şi pometii strălucitori. Marie-Marie căreia i-am spus „la revedere, pe curând” cu o oră mai înainte, în curtea fermei. Acest fapt surprinzător îmi aminteşte o poveste pentru copii pe care mi-o citea Félicie pe vremuri: „Vulturul şi sfredeluşul”. Cele două păsări au făcut un pariu: cine va zbura mai sus. Şi vulturul îşi ia zborul puternic, sigur de el, invincibil se înalţă, se înalţă, atinge norii, plonjează în ei, îi depăşeşte, urcă în azurul infinit, acolo unde mizeria pământească nu murdăreşte puritatea soarelui. Epuizat de efort, îşi opreşte ascensiunea şi zboară planat ca să-şi recupereze forţele. Şi atunci percepe un ciripit deasupra lui. Ridicându-şi capul îl zăreşte pe sfredeluş descriind volte bucuroase câţiva metri mai sus. Acesta din urmă se instalase pe spinarea

---

rege al întregii Galii, protector al catolicismului. Botezat, a fost primul rege barbar, catolic. (n.tr.)

vulturului ca într-o Caravelă[17]. Când pasărea de pradă, extenuată, şi-a atins apogeul, sfredeluşul cu forţele proaspete şi-a pornit propriul zbor.

— Ai stat în portbagaj? o întreb.

— *Yes,* Antoine. Ţi-am spus că vreau să merg cu voi în Anglia!

— Glumeşti, fata mea. Ai nevoie de un paşaport şi de un bilet!

— Paşaportul, uite-l, Antoine, şi uite şi economiile mele ca să-mi cumperi biletul.

Béru îşi revine din starea lui de meduză ca un torent ce se azvârle pe panta unui munte. Face în drumul lui cataracte, jerbe, cascade, vârtejuri şi spumă. O fetiţă ca asta o să-i scoată peri albi, o să-l îmbolnăvească de inimă, o să-l aducă la sapă de lemn, o să-i distrugă menajul, cariera şi bibelourile de valoare.

San-Antonio al dumneavoastră se abţine să glumească. Recunoaşteţi că-i extraordinară miss Marie-Marie. Când îi intră o idee în cap, n-o determini să renunţe la ea cu lovituri de evantai.

— Cum ai făcut de ne-ai tras pe sfoară, fluturaş? o întreb.

Începe să râdă.

— N-a fost greu; când unchiu' şi-a pus valiza în portbagaj, v-am spus la revedere. Chipurile mă duceam să mă joc cu o prietenă de-a mea, dacă-ţi aduci aminte. Pe şest, m-am ascuns în portbagaj şi i-am ţinut capacul bine coborât ca să credeţi că era închis, te prinzi?

— Bun, o urcăm într-un taxi şi o trimitem la Pinuche, decide Béru. O să rămână în grija lui până la întoarcerea noastră.

— Şi dacă Boşorogul e plecat în vacanţă, Grasule? Nu trebuia să-şi petreacă luna august în Charentes cu nevastă-sa?

---

17 *s.f.* Navă cu vele cu patru catarge, folosită în trecut mai ales de spanioli și de portughezi. Bastiment turcesc. [< fr. *caravelle*, it. *caravella*, cf. port. *caravela*, sp. *carabela*].

Marie-Marie îmi aruncă o ocheadă drăgălaşă.

— Luaţi-mă cu voi, ce naiba! face ea cu o mutrişoară rugătoare. O să treceţi mai uşor neobservaţi dacă sunteţi însoţiţi de un copil de vârsta mea. N-o să fiţi luaţi drept sticleţi, ci turişti, e important în munca voastră!

— Să vedem dacă mai sunt locuri în avion, decid eu.

— Să presupunem c-o să fie! protestează Fulminantul. Ne vezi sosind la rosbifi cu broasca asta infernală, care a plecat şi fără periuţa de dinţi?

Ultimul cuvânt îi revine fetiţei:

— Şi ce-aş fi făcut cu o periuţă de dinţi, ia zi, unchiule? Eu sunt ştirbă.

CAPITOLUL V
Marie-Marie nu-i legată la ochi

— Auleu, idiotul ăsta circulă pe stânga! strigă Marie-Marie îngrozită. Zi-i să se întoarcă, Antoine, altminteri o să se izbească de autobuzul ăla mare şi roşu cu împărătească.

O lămuresc că circulaţia se face pe stânga în ţara Maiestăţii sale (cea adevărată), ceea ce-i împrăştie temerile.

— Ia spune, Ţânţarule, bodogăne Bérurier cu un braţ trecut peste spătarul capitonat al maşinii, economiile tale, de care vorbeai mai adineaori în parcajul din Orly, la cât se ridică?

Fetiţa scoate din buzunar un teanc de bancnote.

— Cam la treizeci de mii, unchiule!

Umflatul tresare.

— Şi în ce fel ţi i-ai expropriat, de curiozitate?

— Ăsta-i secretul meu, răspunde isteaţa.

— Stai aşa că-mi bag eu nasul de trei livre cu os în secretul tău, maimuţo! se înfurie tutorele. Vreau să ştiu de unde ai scos banii ăştia. Acasă îţi dăm o mie de lei pe lună pentru bomboane pe băţ, da’ nu eşti la noi de treizeci de

luni, ceea ce îmi dă de gândit. Nu care cumva subtilizezi bani de la mine şi de la mătuşa-ta, aşa ca într-o doară?

— Drept cine mă iei, unchiule! Dacă tot ai ajuns aici, fă-mă hoaţă! îi sare muştarul fetiţei strângătoare.

— Atunci, esplică-te!

Marie-Marie ridică din umeri.

— Bine, dacă tot vrei să ştii, află că am vândut din ouăle vărului Evariste unei colonii de vacanţă.

— Aşa da, aprobă Béru, prefer, deşi nu-i deloc cinstit, dacă stau şi mă gândesc...

— Şi ce ţii tu în braţe, unchiule, sunt ouă cinstite?

Dolofanul îşi încreţeşte nasul străbătut de vinişoare subţiri.

— Vezi, San-A., rosteşte el sumbru, tu mă cunoşti: nu suport să lovesc pe nimeni, dar dacă aş fi un tutore demn de acest nume, ar trebui să-i trag din când în când câte o bătaie neruşinatei ăsteia mici...

Cum nu intenţionam să-mi atrag fulgerele infernalei puştoaice, mă prefac că mă cufund în reflecţii metafizice.

Maşina închiriată goneşte cu viteză pe străzile drepte ca aleile unui mare parc. Depăşim vehicule ciudate care toate, mai mult sau mai puţin, amintesc forma caleştilor regale. Anglia rămâne ultima ţară susceptibilă să confere o oarecare depeizare unui francez blazat.

— E departe unde mergem noi? se informează Marie-Marie.

— Încă cinci sau şase mile, îi răspund.

— Cinci sau şase mii de kilometri? tresare fetiţa.

O lămuresc asupra măsurilor lineare britanice, ceea ce ne dă timp să ajungem în cocheta localitate Swell-the-Children, care îşi oglindeşte (ar spune redactorul unui ghid turistic) acoperişurile căptuşite cu muşchi ale bătrânelor case în apele romantice ale Oktebath-ului.

Şoferul nostru, un bărbat înalt şi colţuros, cu fălci osoase şi părul ca sucul de portocale, se întoarce.

— La ce hotel trageţi, sir? mă întreabă el.

— Ca întotdeauna, la cel mai bun, îi răspund cu aere

regale.

— Cel mai renumit e *La livre dévaluée et de la Licorne d'abondance*[18].

— Atunci, acolo mergem.

Şoferul conduce prin străzi elegante până la o construcţie care seamănă ori cu o cazarmă, ori cu un castel feudal.

Portarul e înţolit medieval, cu un pantalon bufant, ciorapi albi, pantofi cu cataramă şi o pălărie de catifea asemănătoare cu o glastră de flori răsturnată. Poartă la gât un lanţ de aur de care îi atârnă pe piept o plăcuţă unde se poate citi această mândră deviză, însuşită de hotel: Recepţia e în turnul de veghe, la dreapta. Fiindcă portarul e surdo-mut.

În această lună de august, complexul hotel-restaurant pare mai curând pustiu.

— Nu-i prea vesel, hanul tău, şopteşte Grasu uitându-se peste tot, te-ai crede în donjonul din Vincennes, doar că-i mai puţin atrăgător... E un loc de vigiliatură pentru mumii, sau ce naiba?

Recepţia este într-o sală încărcată de armuri, care mai de care mai încrustate şi cu figurine de ceară. În mijloc tronează un luptător călare, cu halebarda îndreptată spre intrare, de parcă s-ar pregăti să-i atace pe eventualii clienţi şi să-i străpungă mai înainte ca ei să-şi redacteze fişa hotelieră. Te-ai fi crezut în muzeul doamnei Tussaud.

Încăperea solemnă pare pustie, dar după vreo cinci minute, după ce am strigat în engleză, ca s-o fac pe britanicul, de patru ori: „E cineva aici?" unul dintre personajele de ceară, îmbrăcat în Henric al VIII-lea[19], se ridică şi se apropie de noi, ceea ce-i smulge un ţipăt de groază fetiţei.

Individul e chel, cu barbă albă, nas coroiat, dinţi

18 La Livra devalorizată şi la Licorna abundenţei, licornă însemnând inorog. (n.tr.)

19 *Henric al VIII-lea* (1491-1547), rege al Angliei, a practicat o politică echilibrată faţă de marile puteri europene. (n.tr.)

ieşiţi în afară şi cocoşat între mânecile bufante ale vestei. Are tenul galben sulfuros, ochii galbeni hepatici, buzele mai subţiri decât un roman de Françoise Sagan[20] şi obrajii mai scofâlciţi ca burta unui fachir.

— Cu ce vă pot fi util, domnule? întreabă el cu un glas mai preţios decât bijuteriile coroanei.

— Să ne închiriaţi trei camere, de preferinţă care să comunice între ele, domnul meu, îi răspund recepţionerului.

Omul de ceară (tristă) ridică agale spre noi o privire sticloasă. Pare foarte surprins şi contrariat de ţinuta vestimentară a lui Bérurier, care poartă peste cămaşa lui verde, o haină ecosez, în dominantă de roşu. În mod particular îi solicită interesul pălăria veche şi crâmpoţită a Grasului. Apoi, bate din pleoape, ceea ce declanşează o ploaie de mătreaţă cenuşie pe vesta lui, aşa cum ridicarea violentă a storurilor unei maghernițe ar provoca o avalanşă de salpetru.

— Aha, face el întunecat. N-aveţi o rezervaţie, *Sir?*

— Nu încă, îi răspund.

Mă măsoară penibil şi simt că butada mea îi justifică ezitările.

— În acest caz, articulează el, nu-i interzis să gândesc că aş putea să vă repartizez nr. 12, 14 şi 15.

— M-aţi făcut fericit.

— Intenţionaţi să ocupaţi camerele mai multe nopţi, domnule?

— Această eventualitate s-ar putea produce, îi răspund în stilul lui spontan, totul va depinde de cum ne vom distra în acest oraş.

Bătrânul clatină din cap şi se duce să deschidă una dintre armuri care serveşte ingenios de tablou pentru chei. Recepţionerul selectează cele care privesc apartamentele noastre după care se apropie de o tobă înaltă şi loveşte cu pumnul în pielea îngălbenită a instrumentului.

---

20 *Françoise Sagan* (n. 1934), autoare de romane şi piese de teatru. (n.tr.)

Sonorităţile se răspândesc în vasta încăpere, punând stăpânire pe toate ecourile, vibrând îndelung peste oţelul armurilor, mai înainte de a se stinge nobil într-o tăcere de bronz.

— Ei, Antoine, şopteşte Marie-Marie, eşti sigur că n-am debarcat într-un muzeu?

— Fata mea, îi răspund, află că Regatul Unit este în întregime un muzeu şi că locuitorii lui, toţi fără excepţie, sunt piese de muzeu.

— În hotelul din port, unde am dormit noaptea trecută, era modern.

— Fiindcă era internaţional, adică american, iepuraşule.

Intrarea a două personaje ciudate mă face să amân educaţia pupilei Umflatului. E vorba de două femei ale căror umbre ar aminti de numărul zece, atât e prima de uscată şi dreaptă, iar a doua de rotofeie. Ca şi ceilalţi doi inşi, întâlniţi anterior prin aceste locuri, şi femeile de care vă vorbesc, sunt îmbrăcate în costume istorice.

Un pliant îmi furnizează explicaţia acestei vocaţii vestimentare.

Complexul hotelier La *Livre dévaluée et de la Licorne d'abondance* a fost casa natală a vărului primar al unchiului călăului care a hăcuit-o pe Anne Boleyn[21]. Spre sfârşitul vieţii, ruda executorului sentinţei s-a retras în casa străbunilor săi, unde a compus câteva ode celebre, dintre care cea mai faimoasă a ajuns până în Franţa. Ea glorifică vitejiile călăului în chestiune şi începe astfel:

Lui nu-i păsa de ochi în lacrimi,
Lui nu-i păsa de-un cap scurtat.

Cameristele ne ridică bagajele. Cea grasă vrea să ia şi pachetul cu ouă al lui Béru, dar Maiestatea sa se opune amabilă:

21 *Anne Boleyn* (1507-1536) - a doua soţie a lui Henric al VIII-lea. Acuzată de adulter, a fost decapitată. (n.tr.)

— No, Baby, saint-cloud, it is prea delicated for your biscotos.

Femeia îşi spune că duce probabil pietre preţioase şi, plină de tact, nu mai insistă.

Iată-ne pe scara de piatră cu rampă gotică. Treptele miros a salpetru. Tapiţerii gigantice acoperă zidurile, toate reprezentând scene de luptă în care trupele franceze sunt bătute măr.

— Într-un fel, îmi şopteşte Marie-Marie, puternic impresionată de atmosfera sepulcrală a locului, ăsta înseamnă că e un castel făcut din lespezi?

— Exact, puiule.

— Oh, să ştii că aş prefera magherniţa bunicii din Juvisy, era din piatră proastă, dar te simţeai mult mai în voie acolo.

Un ţipăt pătrunzător, ascuţit ca accentul cu acelaşi nume, un lătrat de vulpe sau un strigăt de cocor, o sfâşiere vocală, o exaltare de plămâni perforaţi, răsună deodată şi fărâmă pacea monahală a hotelului. L-a tras servanta cea grasă, pentru un motiv greu de mărturisit, fiindcă, fascinat de posteriorul ei monumental, Béru n-a putut rezista tentaţiei de a-şi plimba pe el mâna acaparatoare.

O asemenea aventură neplăcută nu i s-a mai întâmplat acestei formidabile persoane, al cărei pântec face valuri, ale cărei şolduri, pliuri, ale cărei fese ar putea masca portalul catedralei Notre-Dame de Paris (în engleză: *Our lady of Paris*), ai cărei sâni şi-ar râde de colinele din Alsacia, al cărei gât l-ar face pe cel al unui guşat să semene cu un lujerel de cală, ale cărei braţe amintesc de hălci de vită expuse în vitrina unui măcelar şi al cărei cap e neghilotinabil. Am aflat ceva mai târziu, servanta se numeşte Honnisoy Kee (iar cealaltă cameristă Maly Pense), e fată mare, în ciuda celor patruzeci de ani ai ei. Un bărbat? Ce-i aia? Un cocoşel care se ridică, se ridică? S-ar părea că există aşa ceva dar n-a văzut niciodată? Atunci, vă daţi seama: degetul puternic, vorace, apucător, (incomprehensibilul Béru este un comprehensibil),

obraznic, violent, capturant, posesiv, acaparator, scociorâtor de asemeni, pus deodată pe fesele ei, au bulversat-o complet, biata capră! Au apucat-o ameţelile; a fost scurtcircuitată fără menajamente (aici e cazul să o spunem). De unde şi acel strigăt teribil izvorât din măruntaiele ei adormite, din mamelele nefolosite. Şi nu-i numai strigătul. Mişcările care-l însoţesc sunt de un şi mai mare interes. Salt, întoarcere bruscă! Valiză scăpată între picioarele lui Béru, care, surprins, îşi pierde echilibrul. Ce face un om dezechilibrat? Se agaţă! De ce? De ce poate! În cazul de faţă, Grasu apucă poalele fustei lungi a coanei Honnisoy. Fusta rezistă, Honnisoy cade. Se prăvăleşte peste Béru ca un stejar multicentenar peste bostanul tăietorului de lemne nepriceput.

Ce seism! Furie a naturii! Tunet îngrozitor ale forţelor din adânc! Devastare! Spaimă! Zguduire! O gigantică clătinare. Totul curge, totul se prăbuşeşte, totul se rostogoleşte, ştergând muşchiul scării. Două forme informe se conjugă în aceeaşi avalanşă. Nu mai am timp decât să mă lipesc de zid şi s-o lipesc şi pe Marie-Marie. Suflul acestei căderi de grăsime, oase şi sânge ne zburleşte părul ca briza serii care înfioară ogoarele de grâu. Cascada se rostogoleşte din treaptă în treaptă. Murdăreşte totul. Se văd dâre băloase de gălbenuş. Locuinţa istorică devine una isterică. Era clasată; se declasează în viteză! În cele din urmă taifunul se opreşte, o dată ajuns jos. La piciorul scării, două pachiderme se despleticesc gemând. Asemeni unui fotograf de odinioară, Alexandre-Benoît are capul băgat sub fustele grăsanei. Ilicul acesteia a plesnit şi un sân mare îi atârnă peste corsaj. Parcă ar fi un sac de făină prost legat în căruţa morarului. Cei doi prăvăliţi gesticulează, şi pufăie ca nişte delfini care ies la suprafaţă făcând valuri puternice. Dăm fuga la ei, îi amputăm unul de celălalt. Grăsana îşi trage fustele în jos, se umflă (în sensul concret al termenului). Are sânii loviţi, echimoze la periferie. Mai ales cartierul ei mărginaş e sinistrat, fiindcă a servit de amortizor Prota (şi

anta) goniştii sunt mânjiţi de gălbenuş de ou. Trei duzini în chip de cataplasmă, e ceva! Sunt constelaţi din cap până-n picioare! Le atârnă de peste tot, de nas, de gene, de păr, de urechi. O broderie întreagă! Ghirlande! Le mănâncă, le respiră, le ascultă! Fundul cameristei e plin. Îi debordează din sutien. Toată nu-i decât o omletă.

— Ei bine, you are teribil de very nervoas, baby! astmatizează Béru. Să ajungă în starea asta numai biscotte am ciupit-o niţel de târtiţă, ce să-mi mai speakeriţi!

Natural, chiar şi în Anglia un accident atrage lumea. Iată că apare mai întâi fosila de la recepţie după noutăţi, cu privirea reprobatoare şi maxilarul paralizat de dezgust.

— Miss Honnisoy, lasă el să cadă ca nişte măsline de capră, am impresia că vă acomodaţi greu cu serviciul?

Sărmănica, (pardon: sărmănoaia) se bâlbâie de sub gălbenuşul de ou. E în întregime mozaicată de coji. Ai zice madam Sahara Bernard după aplicarea unei măşti, văzută într-o oglindă măritoare.

— *I am sorry, sir,* clămpăne ea.

Şi alte persoane vin să vadă sinistrul: membri ai personalului, plus un client. Îi acord acestuia din urmă calitatea de client din cauza halatului de mătase. E un tânăr de vreo treizeci şi cinci de ani, brunet, cu tenul bronzat, şi ochii deschişi la culoare, pieptul larg şi păros.

— S-a produs un accident? întreabă el.

— Nu-i nimic, explic eu tuturor celor mai apropiaţi ca şi celor mai depărtaţi, pentru că sunt foarte capabil să mă propag pe două lungimi de undă în acelaşi timp; amicul meu a alunecat şi, pierzându-şi echilibrul a luat-o după el şi pe această nefericită copilă. Mulţumită lui Dumnezeu şi grăsimii lor, am impresia că această cădere nu-i decât neplăcută şi nu comportă consecinţe grave!

Teribil de bine adus din condei, nu? Vorbesc ca un rosbif din *good society,* dragii mei! Pariez pe un penny englezesc contra unui penis francez că la palatul Buquinjame[22] limbile se învârtesc cu mai puţin brio.

22 E vorba de *Buckingham Palace* - reşedinţa oficială a suveranilor

Domnul în halat de mătase mă aprobă. Îşi ţine mâinile în buzunare, picioarele în papuci din satin brodat (la un atelier din Franţa, ce coincidenţă). Un zâmbet amuzat îi strâmbă gura. Apoi, sprâncenele îi culisează una spre alta.

— But!... But!... rosteşte el, ceea ce vrea să însemne „Dar!... Dar!...” fac precizarea pentru anglofobi şi pentru inanglofobi.

Se apropie de Béru, care e ocupat să înghită ouăle sparte pe pălăria lui.

— *I say, Sir,* îl abordează clientul în halat de mătase cu motive reprezentând frunze de ferigă. *I say...*

Alexandre-Benoît îi aruncă o privire blazată...

— Ce ştii, amice?

Auzindu-l vorbind franţuzeşte, tipul foloseşte la fel de bine limba lui La Fontaine.

— Eu cunosc la dumneavoastră! afirmă el.

— Eşti sigur că nu mă confunzi cu Marlène Dietrich? ricanează Grasu nemulţumit.

Interlocutorul său face ca abatele Jouvence: surâde.

— Eu văzut pe tine în Franţa, la Embalhourbe-le-Petite! afirmă clientul. Eu, jurnalist şi acompanie *the* delegaţia de aici! Voi înţelegeţi?

— Aha, hazardul e mare, convine Béru.

Întinde o mână băloasă visaviului său.

— Încântat, ţine aici cinci degete, băiete!

Maşinal, celălalt subscrie *shake-hand*-ului:

— *How do you do?*

— Guines is gode for you! îi răspunde pe loc Grasu.

Jurnalistul îşi priveşte degetele năclăite, pline de ceva galben şi filamentos. Nu ştie ce să facă, nici de ce să se şteargă. Alege partea cea mai judicioasă: o ajută pe servantă să se ridice.

Cum în felul ăsta a rezolvat problema discret, ni se adresează din nou:

— Veniţi să întoarceţi vizita?

Marii Britanii din 1837. (n.tr.)

Intervin în conversaţie, utilizând în acest scop limba maternă a ziaristului.

— Trebuie să tratăm nişte afaceri la Londra, domnule, şi am hotărât să ne folosim de acest voiaj pentru a vizita Swell-the-Children, oraş înfrăţit cu cel al prietenului meu.

— Excelentă idee, aprobă celălalt, ar fi o plăcere pentru mine să fiu ghidul dumneavoastră, dacă doriţi. Pentru început, acceptaţi să urcaţi la mine ca să bem un păhărel şi să vă reveniţi din emoţii?

— Cu dragă inimă, mă agăţ eu de situaţia ivită. Doar să ne reperăm apartamentele şi ne întâlnim imediat.

Zece minute mai târziu, ne aflăm reuniţi în camera lui Rot Harryclub (aşa-l cheamă pe noul nostru prietenar). Întâlnirea asta îmi cade bine, fiindcă am nevoie urgentă să mă informez asupra localităţii Swell-the-Children şi mai ales asupra locuitorilor ei.

— Sunteţi ziarist aici? mă interesez eu.

— Da, conduc ziarul local: *Happy Birthday to You.*

— Şi locuiţi în hotel?

Zâmbeşte.

— *La Livre dévaluée et de la Licorne d'abondance* aparţine unchiului meu. Cum sunt celibatar, e mai simplu pentru mine să trăiesc aici.

Ne serveşte un scotch tare, fără apă sau gheaţă.

— Ce-aş putea să-i ofer fetiţei?

— Nimic, mulţumesc.

Mă asigur că Marie-Marie nu-i pe cale să pregătească vreo prostioară. Deocamdată, stă cuminte în cadrul ferestrei şi-l priveşte pe portarul surdo-mut care se plimbă prin curtea de onoare.

— Dragă domnule Harryclub, rostesc eu, adresând un toast mut gazdei noastre, cred că Dumnezeu v-a scos în calea noastră.

— Nu, prietenul dumneavoastră cu tapajul pe care l-a făcut pe scară, mă rectifică englezul.

— Spuneţi-mi, reiau eu, trebuie că aţi urmărit toate

fazele acestei înfrăţiri, presupun?

— Bineînţeles, pentru că ziarul nostru a fost promotorul.

— Oh, perfect! Şi, în virtutea cărui fapt a fost aleasă localitatea Embourbe-le-Petit? Să fie din cauza unei similitudini de nume?

— Da şi nu, acest aspect n-a făcut decât să precizeze lucrurile.

— Atunci? insist eu.

Poate că puţin cam prea interesat, pentru că ziaristul pare în mod confuz surprins.

— Lordul nostru primar, onorabilul Frottfort F.E. Relhury, s-a împrietenit cu un locuitor din Embahourbe-le-Petite...

O uşoară înţepătură anală mă avertizează că terenul e fierbinte.

— Şi care-i numele acestui locuitor, dragă prietene?

Nu-mi răspunde imediat. Se uită la mine cum te uiţi la vitrina unui magazin înainte de a intra, ca să te asiguri că nu se vând acolo droguri, în fine numele îmi soseşte pe reţeaua auditivă. Dar, la drept vorbind, îl şi cunoşteam:

— Mister Assonnebersao!

Moïse Assombersaut! Din nou el! Mereu el. Rareori un mort se arată mai prezent într-o afacere. Assombersaut care şi-a antrenat comuna în istoria asta de înfrăţire! Assombersaut care conducea serviciul apelor (ape pline de hormoni „progesteron”). Assombersaut care e asasinat şi căruia îi e asasinată metresa!

Mă întorc spre Béru. Nefiind în stare, în ciuda cunoştinţelor lui de limbă engleză, să participe la discuţie, Dolofanul a adormit. Tencuiala de ou s-a uscat. Grasu seamănă acum cu un pui mare.

— Domnul Moïse Assombersaut a venit la Swell-the-Children acum câteva luni, nu-i aşa?

— Într-adevăr.

— Era însoţit de o doamnă?

— Exact.

— Unde a tras cuplul?

— La lordul-primar.

Las să se scurgă câteva secunde înainte de a arunca neglijent:

— Ştiaţi că domnul Assombersaut şi prietena lui au fost asasinaţi?

Rot Harryclub tresare.

— Ştiam de el dar de doamna, nu. Când s-a întâmplat?

— În aceeaşi zi, dar cadavrul n-a fost descoperit decât ieri.

Din somnul lui adânc, Bérurier scoate un muget de taur nemulţumit şi cade de pe scaun. Prăbuşit pe mocheta încăperii, rostogoleşte nişte ochi albi ca nişte opale într-un sipet capitonat cu mătase roşie.

— Am visat că picam, spune el.

— Ştii bine că în realitate e invers decât în vis, îl asigur eu.

— Aşa-i, recunoaşte el cu o voce răguşită.

Se lungeşte pe pardoseală şi adoarme din nou, spre marea surpriză a ziaristului.

— Iertaţi-l, mă adresez acestuia din urmă, amicul meu a fost foarte marcat de căderea lui de adineaori.

N-o mai văd pe Marie-Marie şi o strig. Puştoaica apare din camera vecină.

— Ce faci acolo, o cert eu, te rog să stai cuminte!

— Sunt cuminte, mă asigură miss Codiţă, vizitam camerele.

— Nu-i frumos. Stai jos.

— Nu plecăm?

— Peste câteva minute!

— Ce face unchiu’ pe jos?

— Doarme, nu-l trezi.

Îmi sug paharul.

— Straşnic whisky-ul dumneavoastră, mister Harryclub.

— E din malţ curat, îmbuteliat de optsprezece ani! A

fost arestat asasinul acelor nefericiţi?

— *Not yet,* mister Harryclub! Spuneţi-mi...

Îmi mai serveşte un păhărel din malţul lui curat.

— Vă ascult.

— Delegaţia dumneavoastră la Embourbe-le-Petit era numeroasă?

Rot zâmbeşte puţin crispat.

— Asociere de idei? întreabă el. Credeţi că asasinul oamenilor din sat e un englez?

Privirea lui devine puţin dispreţuitoare.

— Ce vă trece prin cap, dragă prietene!

Relaţiile noastre încep să se altereze, în vreme ce eu mă dezalterez. S-a terminat cu amabilităţile, afabilităţile, curtoazia şi conversaţia dezlânată. L-am vexat serios. Felul în care a pronunţat „asasinul oamenilor din sat” exprima blamul lui. Simt că va trebui să mă repatriez repede şi degrabă în camerele noastre împreună cu subtila mea echipă.

— Aşa mi s-a părut, aruncă el. Poate faceţi vreo anchetă pe această temă?

— Ca să nu vă ascund nimic, şi eu sunt ziarist de provincie. După ce am urmărit toate aceste peripeţii în Franţa, mi s-a părut interesant să iau pulsul şi de aici.

Un nou zâmbet îngreţoşat al frumosului individ, care-şi serveşte o porţie suplimentară de scotch.

— A fost nevoie să veniţi până în Swell-the-Children pentru a afla care anume dintre cetăţenii lui se aflau în Franţa în momentul comiterii acestor crime?

— Vreau să vă asigur că eu nu cred în culpabilitatea lor, altminteri aş fi fost mai curând neliniştit, îi răspund.

Remarca mea îi mai îndulceşte puţin proasta dispoziţie.

— Probabil că am fost vreo douăzeci, inclusiv copiii, declară Rot Harryclub. Era lordul-primar cu familia; pastorul cu copiii; directorul spitalului, doctorul Mac Heupan; şeriful nostru, Martin Chicken; şi Tony Truhan,

directorul adjunct al R.O.S.B.I.F.[23]

Creierul meu prodigios înregistrează cu promptitudinea unui calculator lista acestor personaje.

— O.K., dragă Rot Harryclub, e foarte interesant. Mai spune-mi un singur lucru…

Ziaristul oftează destul de tare pentru ca manifestarea lui să însemne „mă cam plictiseşti”.

— S-ar părea că oraşul dumneavoastră înregistrează o acută criză de denatalitate?

— Oh! Aţi aflat? se miră gazda mea.

— Am citit un articol în legătură cu acest fenomen într-un ziar parizian. Mai nostim e, adaug eu, că şi în Embourbe-le-Petit se observă aceeaşi situaţie. Nu credeţi că ar putea fi un efect al înfrăţirii?

După care mă întorc spre Marie-Marie.

— Trage un picior în burta lu’ unchiu’ tău, ca să-l trezeşti, draga mea: o luăm din loc!

— Nu-i prea devreme, declară puştoaica. Începusem să mă plictisesc seriously!

Ne evacuăm susţinând un Béru care se clatină pe picioare de somn.

O dată ajunşi pe culoar, fetiţa mă întreabă cu un aer inocent:

— Ce părere ai, Antoine, despre tipul ăsta?

— Jurnalistul?

— Mda!

— Ce părere ai vrea să am: e englez, nu? Ce părere poţi să ai despre un englez, decât că e englez!

Marie-Marie joacă şotron pe dalele culoarului, împingând cu piciorul un nasture căzut de la prohabul unchiului ei.

— Şi totuşi, declară ea, tipul are ceva suspect.

— Crezi?

— Ia zi, e normal pentru un ziarist să aibă un pistol prevăzut cu amortizor, sub pernă?

---

23 Abrevierea denumirii: *Royal Office Sweilien of the Bank Internationale Fatherly*. (n.a.)

Încremenesc.

— Ce tot spui acolo, fetiţo?

— Adevărul, Antoine: individul are un pistol sub pernă, l-am descoperit vizitându-i dormitorul.

— Cu un amortizor?

— Textual!

— Ştii ce-i un amortizor?

— Zău aşa, tu chiar mă crezi un copil de ţâţă? Am mai mers şi eu pe la cinema şi am citit benzile desenate ale ziarelor!

— Bravo, Marie-Marie, iată ceva interesant! Şi n-ai mai remarcat nimic altceva în camera lui, cât i-ai vizitat-o?

— Nu!

— Eu da, articulează the Tsé-tsé-man[24].

— Tu, ce? sar eu în sus.

— Am reperat ceva pe mochetă. Nu-ţi închipui că mă pusesem pe sforăit de-adevăratelea! Voiam doar să constat dacă petele pe care le zărisem pe marginea fotoliului erau sau nu de sânge. Must, şi încă proaspăt, tipule! A fost spălat de curând, dar mai rămăsese lângă piciorul fotoliului. Crede-mă, hazardul a ticluit bine lucrurile, aducându-ne aici! Am să încerc să aflu ceva mai multe despre şmecherul ăsta!

— Şi de unde ai vrea s-o începi?

— Aşteaptă puţin: am un plan!

CAPITOLUL VI
Şi totuşi nu-i un vis

E înstărit bine lordul-primar. Când îi vezi proprietatea situată în mijlocul unui parc, îţi spui că probabil a găsit cam jalnice domeniile omologului său francez.

Nu-i o magherniţă, sărăntocilor! Ah! ce mult aş fi vrut să admiraţi panorama. Un castel în toată regula din pietre istorice, ferestre cu cercevele medievale, peroane

24 Aluzie la musca ţeţe care contaminează cu boala somnului pe cei care-i înţeapă. (n.tr.)

cu acces dublu, porţi secrete, poteci pe zidurile fortificate, câini de piatră în dreptul grilajelor, statui în parc, apă curentă în pârâul care-l străbate şi apă caldă la chiuvetă. Deşi *per pedes apostolorum*, o apuc pe aleea principală. Nesfârşită, trebuie că are trei kilometri lungime. Se vede castelul în capătul ei, ca printr-un vizor de aparat fotografic. Aş vrea să am un obiectiv cu focar variabil pentru a mi-l apropia, atât mi se pare de îndepărtat. Timpul e superb. Cine a pretins că Marele Albion e ţara umbrelelor? Soarele arde mai abitir ca pe Coasta de Azur.

Sunt aproape la jumătatea distanţei când mă ajunge din urmă o maşină şi opreşte în dreptul meu. E vorba de un Morgan vechi pentru care un colecţionar de rable ar da o avere.

E în aşa hal de dezarticulat încât proprietarul ar trebui să aştearnă o pânză sub el când circulă pentru a recupera piesele desprinse. La volan se află un individ mărunt de stat, gen jocheu bătrân în mizerie, plin de zbârcituri, fanat, cu nasul ca o banană prea coaptă. Are pe cap o caschetă incredibilă în carouri a cărei parte superioară e ornată de un mic nod de stofă.

— Mergeţi la castel, *Sir?* mă întreabă.

Spunând aceasta îmi arată locul vacant de lângă el.

Îi mulţumesc măscăriciului şi pătrund în cuşca lui de fiare vechi. Maşina scuipă, hohoteşte, sughiţă şi, pleacă. Rulmenţii au joc fiindcă roţile merg în zigzag. Arcurile scaunului meu îmi maltratează fundul. Drăcovenia asta a jocheului, nu mai e un mijloc de locomoţie, a devenit o filozofie. Pentru a parcurge o mie cinci sute de metri, am ajuns să-mi risc viaţa, dar trebuia să mă gândesc mai înainte de a mă îmbarca în această relicvă a raliurilor de la Monte-Carlo.

— Sunteţi de prin partea locului? îl întreb.

— Nu: din Londra!

Molfăie un chiştoc de trabuc stins şi mă întreabă:

— Francez?

— Se aude?

— Da, mult. La noi, fetele se dau în vânt după accentul dumneavoastră.

Trecem în revistă personaje de marmură, vigilente, pe soclurile lor.

— Frumoasă reşedinţă, nu? apreciez eu.

— Cea mai încântătoare din comitatul Pedock, admite sfrijitul; trebuie să vă spun că alde Frottfor se scaldă în bani.

— Averea este ereditară?

Rânjeşte în jurul trabucului.

— Pf, ereditar de două generaţii. Bătrânul Frottfor vindea crătiţi prin sate cu un măgar şi o trăsurică.

— Trebuie că a vândut o groază, arunc eu, descoperind esplanada castelului.

— Ce părere aveţi! La moartea lui, fiu-su era în fruntea unui lanţ de magazine mari. „Totul pentru dumneavoastră”, le ştiţi?

— Numai ele se văd pe străzile englezeşti, rostesc eu; sunt atâtea, câte bistrouri în Paris.

Foarte vorbăreţ, lucru rar pentru un tip originar din insulele britanice, jocheul îmi termină pe ultimele sute de metri, pardon: ultimele sute de yarzi, curriculum lordului-primar.

— Şi, pentru a vă spune tot, descurcăreţul ăsta de Frottfor F.E. Relhuyr s-a însurat cu fiica baronetului de aici, Sir Ted Lajakett, o ciumulică, dar care aducea această căbănuţă ca dotă.

Iată-ne *at home.* Coborâm din grămada de fierotanii. Sărmana maşină Morgan scuipă de câteva ori şi motorul ei continuă să bubuie deşi jocheul a întrerupt contactul. Autoaprinderea e astmul vechilor motoare cu explozie.

— Sunteţi aşteptat? se informează îndatoritorul meu însoţitor.

— Da, am telefonat în dimineaţa asta ca să mi se fixeze o întâlnire.

— Oh bun, atunci eu am să intru după dumneavoastră, face el, fiindcă eu nu-s anunţat.

Urcăm câteva trepte şi suntem primiţi de un tânăr servitor care probabil că mai păzea vacile nu demult. Haina lui albă e pe punctul să-i explodeze la umeri şi, în orice caz, mănuşile albe trebuie să i-au plesnit între degete. Băiatul e aşa de constelat de pistrui că îţi vine să-l sfătuieşti să-şi vopsească şi restul pielii rămas curat ca să fie la unison. Îşi ţine degetele răşchirate pe cracii pantalonilor negri şi rostogoleşte nişte ochi congestionaţi.

— Lordul-primar, mă aşteaptă, îi spun.

Îmi aruncă un zâmbet timid, căruia îi lipsesc vreo doisprezece dinţi.

— Pe aici, face văcarul de cameră.

Cu un mers apăsat, mă conduce în fundul holului.

— La revedere, şi mulţumesc, îi mai spun jocheului.

Individul îşi duce un deget rapid la cozorocul caschetei.

— La dispoziţia dumneavoastră, Sir, face el, lansându-se într-un fotoliu mai solemn ca încoronarea reginei Angliei.

Valetul de fermă şi de cameră ciocăne la o uşă al cărei mâner reprezintă un leu cu limba scoasă.

O voce puternică strigă să intrăm. Valetul pătrunde în încăpere şi mă anunţă. Apoi, se trage într-o parte ca să-mi lase drum liber.

Îmi fac apariţia într-un birou-bibliotecă extrem de sever. Cărţile legate în piele se ridică până la tavan, vitrinele sunt încărcate cu obiecte preţioase; mobile de acaju, tablouri academice, scaune garnisite cu piele verde şi în fine o masă-birou, mare, decorată cu motive în argint.

Lordul-primar stă la masă cu mâinile împreunate, într-o atitudine de portret de familie. Fac doi paşi, trei paşi, trei paşi şi jumătate şi mă opresc năucit. Imposibil să-mi forţez picioarele să meargă mai departe. Stupoarea le paralizează. Imaginaţi-vă, dragii mei, că individul care mă primeşte n-are absolut nimic în comun cu lordul-primar venit să prezideze înfrăţirea cu Embourbe-le-Petit. Celălalt semăna, vă amintiţi (dacă nu, faceţi ca mine: recitiţi

pasajul în chestiune) cu domnul Pickwick. Era rotofei, îmbujorat, jovial. Acesta, dimpotrivă, e înalt, mai curând slab, cu aerul grav al unui hepatic care tocmai a mâncat o omletă. E îmbrăcat sobru: costum negru, cravată neagră, guler din celuloid, manşete prea lungi, de douăzeci de centimetri, pardon de zece inci[25].

Favoriţi lungi cenuşii reuşesc să-i dea un aspect demodat.

Se uită la mine pe sub sprâncenele groase.

— *Yes, Sir!* mi se adresează în cele din urmă pentru a mă invita să mă apropii şi să mă explic.

Dau curs scurtei invitaţii.

Frottfor F.E. Relhuyr îmi indică un scaun.

— Vă rog să luaţi loc. Deci, sunteţi un ziarist francez?

— Da, domnule.

— Şi doriţi să mă intervievaţi în legătură cu acea înfrăţire dintre oraşul nostru şi cel francez?

— Exact.

Trebuie că mă găseşte, exagerat de monosilabic ca pentru un reporter. Corespondentul lui *Mucles,* marele organ al surdo-muţilor, da! Se cuvine să mă forţez, altminteri am să trec drept un tolomac.

— Aţi asistat la festivităţile din Embourbe-le-Petit, domnule primar? întreb eu luând taurul de coarne.

— Natural, face el. Au avut loc acum vreo douăsprezece zile. A fost foarte plăcut, foarte pitoresc.

— Staţi puţin, staţi puţin, domnule lord-primar, intervin, şi eu am luat parte la acele festivităţi…

— Nu v-am văzut, declară vizaviul meu.

— Dar… nici eu! i-o întorc.

Se face linişte. Ne privim, ne studiem, ne sondăm, ne supraveghem, căutăm să aflăm unde vrea să ajungă celălalt.

Preiau iniţiativa redemarajului:

— Lordul-primar care prezida şedinţa, fizic nu avea nimic care ar putea aminti de persoana dumneavoastră,

25 Un *inch* (unitate de măsură britanică) este egală cu 2,54 cm. (n.tr.)

sir.

— Ce înţelegeţi prin asta?

— Era vorba de un om mărunt de stat, gras şi rotofei: aşezaţi-vă dinaintea unei oglinzi, nu cred că aţi descoperi nici o asemănare.

Îşi trosneşte încheieturile (ia uite: ca Bătrânu) şi fără a ridica tonul mă întreabă:

— Sunteţi sigur că nu faceţi o confuzie, domnule?

O iau cotită:

— Aş putea să-mi prezint omagiile soţiei dumneavoastră, domnule lord-primar?

— Păi… De ce nu?

Acţionează un clopoţel şi văcarul de cameră intră în secunda următoare, de parcă ar fi stat cu urechea lipită de gaura cheii şi cu mâna pe clanţă.

— Te rog, Teddy, cheam-o pe Doamna!

— *Yes, sir,* răspunde celălalt, deconcertat de calitatea mea de francez.

O clipă mai târziu, seringa înaltă şi colţuroasă, pe care am avut plăcerea s-o admir în toată oroarea ei pe estrada din Embourbe-le-Petit, intră în încăpere. Are tenul galben, buzele nu-i mai ajung să-şi ascundă claviatura. Pometii împung, pleoapele tresar, iar privirea ei mă ia cu asalt.

— M-ai chemat, *darling?* se adresează ea lordului-primar.

— Draga mea Emily, permite-mi să ţi-l prezint pe mister Antoine, un ziarist francez…

Se opreşte pentru a se uita spre uşa care se dă de perete. Valetul cu pistrui îşi face apariţia, alături de micul jocheu. Cei doi se îndreaptă oblu spre noi.

— Ce înseamnă…, Teddy? îşi exprimă nemulţumirea castelanul.

— Asta! răspunde proprietarul maşinuţei.

El scoate un revolver din buzunar şi trage de aproape trei gloanţe asupra lordului-primar, care emite un horcăit gâlgâit şi se prăbuşeşte pe covor. N-am timp să intervin.

Valetul s-a şi aruncat asupra mea. Pe degetele lui strălucesc cele patru verighete cromate americane. Degust ansamblul în vârful bărbiei. Capul îmi zboară spre ceruri. Se depărtează de trunchi, de castel, de Anglia. Urcă maiestuos până în regiunile populate de arhangheli.

*

* *

Hărmălaie de glasuri. Mă aflu într-o sală de gară. Sau pe un stadion, într-un loc foarte spaţios, în orice caz, fiindcă zgomotele au o rezonanţă de catedrală.

Baleiez tot ceea ce mă înconjoară cu o privire la fel de proaspătă ca nişte resturi de peşte aruncate la gunoi. În câmpul meu vizual e un du-te vino de picioare. Mai sus, guri surescitate pronunţă cuvinte pe care le înţeleg cu greu. Engleza mi se ajustează prost în dovleacul perturbat. Traduc cu dificultate. Unele reguli gramaticale british sunt în pană *in my* lămâie, pardon: *in my lemon.* Într-o fracţiune de secundă totul se tulbură. Apoi primesc în plină figură conţinutul unei căldări de apă. Pleosc! O palmă grea şi îngheţată! Îmi pierd suflul şi-l regăsesc clănţănind din dinţi.

Trăiască domnul lord-primar! Şi serbarea continuă... Doi poliţişti, ieşiţi direct dintr-un film englezesc, atât sunt de rigizi şi afectaţi, apar în faţa mea.

— *Stand up!* îmi spune unul dintre ei cu o voce foarte calmă.

Mă dedau unui vârtej mental pentru a mă prinde ce vrea de la mine. Sunt încă plin de sirop de coacăze; gelatinos, lipicios, roşu... Şi apoi, vasta mea inteligenţă începe să se desfăşoare. *Stand up* înseamnă „în picioare”. Foarte bine, *Sir.* Mă ridic cu multe precauţii. Bărbia îmi atârnă ca un sertar deschis. Aşa cum m-a aranjat văcarul de cameră! Of, ce durere, ce pâine de opt livre! Ar fi trebuit să mă antrenez luni de-a rândul cu un sac de nisip, înainte de a putea face faţă unei lovituri de o asemenea

amploare. O adevărată operă de artă în felul ei, pocnitura asta. Dacă mi-a fracturat clanţa, m-ar găsi toate fericirile. Un taur, pistruiatul! Şi un taur, prevăzut cu castane americane, provoacă stricăciuni, nu glumă!

Mă conjur să fac un efort. În genunchi. Drace, tot mi se învârteşte capul... Oameni cu feţe de străini se uită la mine ca la o baltă de borâtură, ca să nu calce în ea. Am ajuns teribil de excrementţial, insuportabil privirii.

— Am să vă explic, domnilor poliţişti, articulez eu cu greu.

Da: trebuie să le spun tot... Intrarea valetului în birou în tovărăşia tipului cu Morganul. Scena incredibilă care a urmat. Revolverul: poc! poc! Şi buf! Stai că am uitat o împuşcătură! Trei plumbi în burta lordului-primar... Adio, nene! Un atentat politic? În prezenţa mea! Şi în faţa soţiei nenorocitului.

— *Stand up!* reiterează poliţistul.

Cu cascheta lui ca un clopot, parcă n-ar fi om, tipul. Reuşesc în cele din urmă să mă ridic. Cum mă clatin, policemanul mă echilibrează cu o lovitură de umăr. Îi simt mirosul uniformei. Stofa neagră aduce a margarină englezească, a cal englezesc, a ploaie englezească... Şi totuşi, vremea e frumoasă, nu?

Titirezul meu îşi reduce turaţiile; iată-mă ceva mai lucid.

— Aduceţi-l pe aici! aruncă un glas de centaur.

Sunt apucat de mâini şi cărat într-un oficiu vast. În picioare, în faţa unui cuptor cu puţin mai mare ca cel al cantinei din fabrica Renault, o femeie, care seamănă cu o porumbiţă, cu păr alb-albăstrui cârlionţat, plânge într-un fel ridicol. E teribil cât de prostească ni se pare durerea altora. Atât de stupidă încât tocmai asta e adevărata ei latură patetică. Îmi amintesc că, într-o zi, pe aeroportul Kennedy din New York, o negresă tânără plângea în gura mare, foarte tare, fără reţinere. Nu mai putea, era pe punctul de a se prăbuşi. Hohotea, faţa îi era scăldată în lacrimi. Pentru a îndeplini diferitele formalităţi îşi ţipa

răspunsurile. Nici nu-i trecea prin cap să-şi mai şteargă ochii. Depăşise cota de alarmă a respectului uman. Uitându-mă la ea, mi-am zis că, dacă animalele ar plânge, ar plânge la fel ca ea.

Mă întorc. O masă de bucătărie, foarte frumoasă, credeţi-mă, cu picioarele răsucite şi planşeul gros. Cum de mai poţi aprecia calitatea unei mobile într-un astfel de moment? Misterele fiinţei umane.

Un bărbat voinic stă la un colţ al mesei. Măsoară şase picioare şi şase inci, ca un dirijor de fanfară (unul care nu trebuie confundat cu un obiect intruvabil). Bărbatul poartă un costum în tonuri de maro, puţin obosit. Are tenul roşu, fălci, un nas albit de whisky (fiindcă adesea scotch-ul albeşte mutrele), o privire plictisită. Detaliu pitoresc, pălăria lui de fetru seamănă cu cea a lui Béru. „Un sticlete, îmi spun. Numai un poliţist sau un ţigan poate circula sub o astfel de pălărie”.

Omul întinde mâna spre un coş de legume aşezat în faţa lui, apucă un morcov şi începe să-l ronţăie, privindu-mă fără încetare. Din când în când scuipă bucăţele pe pardoseala bucătăriei. Nu se aud decât hohotele bătrânei doamne cârlionţate, şi ronţăitul lui de iepure.

În cele din urmă, aruncă restul de morcov în coşuleţ.

— Actele, milord? articulează el cu o voce mult prea delicată ca pentru vasta lui carcasă.

— Desigur, răspund eu.

Vlăjganul pocneşte din degete şi întinde spre mine o mână puternică, rostind:

— Eu sunt şeriful!

Mă scotocesc. Nimic! M-au scuturat de paşaport în vreme ce eu pluteam în alte sfere. Şi Dumnezeu ştie cât oi fi rămas în starea asta! Teddy mi-a administrat un soporific de cel puţin o jumătate de oră.

— Mi-au fost luate, mă bâlbâi eu, dându-mi perfect seama că aş avea mai multe şanse să fiu crezut dacă aş afirma că eu sunt prinţul Philipp Dédain-Bourre.

— *Well, well, well, well!* articulează liniştit voinicul.

— În hotelul *La Livre dévaluée et de la Licorne d'abondance* este un gentleman care poate fi garantul meu.

— Hmm hmm! consimte şeriful. Sunteţi francez?

— Fir în fir, domnule şerif.

Face un efort pentru a-şi scoate un carnet magnific din buzunar. Îşi înmoaie arătătorul în gură şi întoarce paginile acestuia aşa cum se numără nişte bancnote. Descoperind o pagină virgină, se decide să mi-o consacre.

— Daţi-mi totuşi identitatea dumneavoastră, milord.

Lordul lui! Ce părere-ţi faci! Are un calm vecin cu nepăsarea, ceea ce mă descumpăneşte. S-ar zice că puţin îi pasă de tot şi de toate şi că-i grăbit să termine ca să se poată duce să tragă la măsea în pace.

— Sunteţi domnul Martin Chicken? îl întreb.

Clipeşte uşor din pleoape, apoi declară:

— Nu v-am cerut numele meu, ci pe-al dumneavoastră.

— Sunt comisarul San-Antonio, din poliţia franceză.

— *Well, well, well, well!* intonează el din nou.

— Poate nu mă credeţi, dar îmi voi proba identitatea. Sunt victima nu ştiu cărei maşinaţii îngrozitoare, numai că n-o să ţină şi o să se întoarcă împotriva celor care au urzit-o.

Şeriful mă aprobă, şovăie, apoi suge mina pixului înainte de a-l aranja la jumătatea carnetului.

— Duceţi-l pe acest gentleman la închisoare! ordonă el celor doi poliţişti.

Individul voinic îşi masează fălcile.

— Hei, un minut, domnule şerif, avem multe lucruri să ne spunem! reacţionez eu.

— Sunt convins, milord, dar ni le vom spune în faţa unui juriu.

— Adică?

— Mâine dimineaţă cel mai târziu!

— Ei comedie, afacerea asta nu stă în picioare! Fac apel la ambasadorul meu! Sunt ofiţer de poliţie, reputaţia

mea...

— *Sorry, Sir.* Ea nu a trecut încă graniţa engleză, mi-o retează Chicken, şi mă îndoiesc că cea de aici v-ar fi foarte favorabilă.

Fără drept de apel, poliţiştii mă iau cu ei. În clipa în care părăsim bucătăria, plângăcioasa cu părul alb-albastru se smulge de lângă cuptor şi din suferinţa ei pentru a da fuga după mine.

— Sunteţi un monstru! îmi zice ea cu demnitate. Şi dacă ar trebui să gătesc mâncare pentru unul ca dumneavoastră aş presăra-o cu arsenic!

— Ar fi o cheltuială superfluă, dragă doamnă, îi ripostez. Sunt convins că şi fără arsenic mi-ar perfora maţele.

Traversăm holul înţesat de oameni îndureraţi. O tăcere ostilă mă însoţeşte. O zăresc, postată într-un fotoliu, pe soţia defunctului lord-primar. Dame cu nodul în gât o ţin de mână.

— Mistress Frottfor, o strig eu, aţi asistat la dramă, vă conjur să spuneţi adevărul!

Primăriţa întoarce ochii şi suspină:

— Luaţi-l de aici pe omul ăsta, vă rog, altminteri simt că leşin.

Ce ziceţi de aventura asta? Ai crede că visezi, nu?

CAPITOLUL VII

Un proces care te îndeamnă să gândeşti precum Kafka[26]

Înţelegeţi: dacă una ca asta mi s-ar fi întâmplat într-o ţară oarecare din Arabia Saudită, la o adică în Guatemala, mi-aş fi putut da o explicaţie. Dar în Anglia, sărăntocilor! La câţiva kilometri de cel mai mare oraş al Europei, la tipii

26 *Franz Kafka* (1883-1924) - scriitor ceh de limbă germană. Printre operele lui se numără şi celebrul roman *Procesul*. (n.tr.)

care au inventat penicilina, rugby-ul şi budinca, recunoaşteţi că ai toate motivele să te legi la cap cu panglici şi să-l depui în grota de la Lourdes în chip de ofrandă.

„Închis în temniţa din Swell-the-Children (în apropierea celei din Reading[27]), fac ca Oscar Wilde toată noaptea, nu în tovărăşia unui codeţinut, ci măsurându-mi celula în lung şi în lat[28].

Ciupiţi-mă, băieţi: trebuie că visez! Cum de eu, San-Tonio (aşa îmi zice Marie-Marie), un comisar fără egal din poliţia franţuză, ale cărui state de serviciu sunt mai elocvente decât cele ale lui Guesclin; eu alături de care cavalerul Bayard nu-i decât unul bun de gură, Turenne un papă-lapte, Sherlock Holmes un debil mental, iar Cambronne un poet de salon; eu care nu dau înapoi decât atunci când fac dragoste (foarte puţin şi repede!); eu care am vărsat mai mult sânge pentru cauza justiţiei decât a vărsat vin un cabaretier pentru cea a *delirium*-ului *tremens*; eu care am construit cea mai răsunătoare carieră fără a fi francmason, pederast sau golist; eu care-mi iubesc aproapele mai mult decât pe mine însumi, nu din dragoste pentru Dumnezeu, ci din dragoste pentru cel de lângă mine; eu care m-am consacrat trup şi suflet luptei împotriva crimei, iată-mă încarcerat pentru omucidere într-o cochetă localitate britanică, care ar fi făcut tare bine să nu se afle în Anglia. Ah! nu se poate aşa ceva! Nu-s de acord! Mă revolt!

Dar, am să vă mărturisesc un lucru: nimic nu-i mai dificilă ca revolta între patru pereţi mai groşi decât contul în bancă a domnilor Rothschild - fraţi şi baroni. Celula mea e luminată printr-o deschidere mare cât o carte poştală şi săpată ca ustensila unui crupier. Uşa e din fier de bună calitate fiind prevăzută cu două zăvoare ceva mai mici

---

27 Localitate din Marea Britanie cu 122.000 locuitori, centrul european de meteorologie. (n.tr.)

28 Să-mi fie iertate referirile prea literare; vreau să încetez cu prostiile în scurt timp. (n.a.)

decât încheietura mâinii mele. Vă întreb, fraţilor: cum să te revolţi în asemenea condiţii? Refuzându-ţi soarta? Păi soarta mea a fost aruncată în closet...

După ce am parcurs vreo zece mile, extenuat, mă las pe patul din scânduri de stejar din castelul meu.

Stau şi gândesc. E aşa de inimaginabilă întâmplarea pe care o trăiesc! Pariez că nu mă credeţi, nu-i aşa? Fiţi sinceri măcar o dată: aveţi îndoieli, nu? Vă spuneţi, de data asta San-A. al nostru ne vinde braşoave; dă cu oiştea în gard. Ne ia drept mere viermănoase şi profită ca să bată câmpii. Ne testează, şmecherul. Ei bine, nu, capete pătrate. Tot ceea ce v-am relatat e adevărul adevărat. Aş putea să vi-l autentific la un notar, dacă sunteţi prea neîncrezători.

Mă întind pentru a-mi proiecta filmul acesta incredibil pe ecranul coşcovit al plafonului.

Mă aflu în biroul lordului-primar. Stupoarea întâi: lordul-primar nu-i cel care a venit la Embourbe-le-Petit. Eu rămân perplex, el rămâne perplex mai ceva ca mine, şi cere să-i vină soţia. A doua stupoare: dama, dimpotrivă, este exact cea care-l flanca pe lordul-primar venit în Franţa.

A treia stupoare: argatul şi individul cu cascheta moţată, dau năvală în birou fără a fi chemaţi. Unul îl revolverizează pe primarul numărul doi, pe când celălalt mă face K.O. cu o lovitură de dreapta zdravănă. A patra stupoare (ele merg crescendo, cred că nu pretindeţi contrariul): când îmi vin în fire, sunt acuzat de crimă şi dama defunctului pretinde că eu sunt asasinul. Am uitat ceva? Ah, da: mi-au fost subtilizate actele pe când eram groggy.

Âsta-i trecutul!

În ceea ce priveşte prezentul, să-l rezumăm prin: ziduri şi gratii.

N-am încotro, trebuie să aştept.

Viitorul?

Din fericire, el nu se prezintă prea rău pentru că nu-

mi va fi greu să fac dovada identităţii mele şi să-i demonstrez şerifului că mă aflu aici în misiune oficială. Ca să nu mai vorbim de Béru care trebuie că a şi început să-şi bată capul şi să facă spume.

Înveselit de cea de a treia parte a acestui triptic, sfârşesc prin a adormi, spunându-mi că am să am ce povesti mai târziu.

*
* *

Individul care conduce închisoarea nu-i genul comod. Fost ofiţer în armata Indiei, arborează o mustaţă de tigru (bengalez) scânteietoare, iar ochii lui cenuşii ca oţelul sunt mai inumani ca cei ai unui manechin de ceară.

Poartă o uniformă neagră, tighelită cu roşu, un chipiu plat şi o cizmă cu ţinte, în contrast cu rondela de cauciuc care-i serveşte de picior stâng. Are ca adjunct o brută clasa-întâi, cu nasul ca un stingător de lumânări, năpădit de vegetaţii, diagnostichez eu pentru că îşi ţine gura în permanenţă deschisă, chiar şi când vorbeşte.

— Drepţi! strigă gardianul şef.

Loveşte de trei ori cu pilonul lui. Perdeaua de aburi se ridică şi deschid ochii. Începe primul act al acestei dimineţi.

Mustăciosul şchiop îmi arde câteva lovituri de baston.

— Repede! Repede! latră el.

— Ei, ce vreţi? întreb eu în franceză, apoi în engleză.

— Mişcă, potaie nenorocită! vociferează fostul biped.

Şi începe să mă ia la ciomăgit. Oh, să avem iertare! În asemenea împrejurări, mă scol cu fundul în sus. Să nu fie confundat San-Antonio cu unul fără nimic în pantaloni!

Apuc extremitatea bastonului, cu o răsucitură i-l smulg din mână şi, cu o mişcare superbă, îl rup în două de genunchiul meu.

Temnicerul din Bengal scoate un miorlăit de felină

care şi-a prins coada în uşa menajeriei ambulante.

— Pune-i imediat cătuşele bestiei ăsteia împuţite, Smith! răcneşte el (miorlăitului nu i-a ajuns să-şi exteriorizeze năduful).

Îşi scoate pistolul din bluza de uniformă.

— Încearcă să mai ridici un deget şi te omor ca pe un gândac, mă avertizează mustaţa-şefă. Am să scutesc Coroana Angliei de cheltuielile unui proces.

Pentru o clipă, lupt cu dorinţa aprigă de a trage o lovitură de cap în vegetaţiile lui Smith şi să-mi iau valea, dar mă conjur să nu fac nimic, pentru că un astfel de comportament nu mi-ar aranja deloc treburile. Cu un oftat întind pumnii asistentului.

— Dragă domnule temnicer, îi spun, nu ştiţi că-i interzis unui gardian să molesteze un arestat? Ai putea să-ţi câştigi pensionarea definitivă în curând.

— Iar dumneata ai să câştigi o funie de cânepă, neam de şacal pestilenţial, îmi aruncă torţionarul meu, care posedă o frumoasă rezervă de invective puţin cam demodate, cert, dar savuroase.

— Mişcă! adaugă el. Dă-mi braţul Smith!

Lipsit de baston, trebuie să se sprijine de gardianul de serviciu ca să poată merge. Alcătuim un cortegiu de toată frumuseţea pe coridoarele rău mirositoare ale puşcăriei.

Culoarul urcă şi dăm într-o încăpere destul de mare cu un aspect teribil de grav. Atmosfera care domneşte aici este într-o măsură ca cea dintr-un templu reformat. Boazerii sumbre garnisesc zidurile. Un imens crucifix constituie unica decoraţie a locului. Iisus, sculptat de un briceag englez nu are un aer prea creştin. Seamănă mai mult cu Lawrence d'Arabie[29] decât cu Mântuitorul, aşa cum ni-l reprezentăm noi, latinii fervenţi.

Zăresc mai multe strane care reuşesc să confere

29 *Thomas Edward*, zis *Lawrence d'Arabie* (1888-1935) - orientalist şi agent politic britanic. Arheolog pasionat de ţările Orientului Mijlociu, el concepe un proiect de imperiu arab sub influenţă britanică. (n.tr.)

locului o ambianţă solemnă; ele se află în stânga unei mese acoperite cu un postav verde.

În faţa mesei sunt rânduite mai multe scaune. Nişte oameni intimidaţi au luat loc în strane: bărbaţi şi femei, prost îmbrăcaţi, cu atitudini stângace.

Un ins cu o perucă albă, cârlionţată, care-l face să semene în acelaşi timp cu Ouser (guvematorul Thebei) şi cu o copertă a revistei *Le Chasseur Français,* reprezentând un câine de vânătoare breton în urmărirea unui fazan, intră în sală de îndată ce am fost aşezat pe unul dintre scaune.

„Pe tunetele lui Zeus, îmi zic eu în greceşte, pentru a nu fi înţeles de auditoriu, doar n-o să fiu judecat aici, nu-s pasibil de curte marţială, ce naiba!” mă ajut cu franceza de data asta, pentru a fi mai bine înţeles de mine însumi. Şi atunci, îmi amintesc că procedura britanică prevede ca un inculpat să fie deferit unui prim juriu, cu misiunea de a decide dacă el trebuie menţinut în stare de arest[30].

La intrarea paparudei cu perucă, asistenţa se ridică în picioare. Magistralul magistrat se aşează la masă şi ordonă adunării să-şi depună fundurile jos. E un tip grav, cavernos. Ciudat, dar am impresia, pe măsură ce mă uit la el, că l-am mai văzut şi sunt înclinat să cred că şi el o fi fost la Embourbe-le-Petit.

Poartă ochelari groşi, în rame de baga, cu lentilele uşor colorate.

— Onorabili membri ai juriului, se lansează el, v-aţi reunit în această sală pentru a spune dacă omul care se află în faţa mea e vinovat sau nu de crima comisă asupra persoanei regretatului nostru lord-primar, Sir Frottfor F.E. Relhuyr, fie ca Domnul să se îndure de sufletul lui!

Îmi vine să rostesc un amin. Îmi aminteşte de

30 Oh, nu-mi fac iluzii, băieţi! Ştiu prea bine că se vor găsi printre voi dintr-aceia care să-mi răstălmăcească spusele în legătură cu procedura juridică de care vă vorbesc. Ca să le fac economie de un timbru acelor chiţibuşari nesuferiţi, prefer să le spun că eu însumi mi-am confecţionat procedura britanică şi că am să-mi şterg toba de eşapament cu protestele lor. (n.a.)

biserica la vremea primei mele comuniuni. Mi se pare că simt adieri de tămâie şi de lumânări.

— În momentul arestării lui, acest individ nu avea nici un act de identitate asupra lui. A dat şerifului numele de San-Antonio şi a pretins că exercită meseria de detectiv în Franţa, ţara lui natală. S-au cerut confirmări autorităţilor franceze competente şi aşteptăm răspuns. De pe acum avem mărturia unui alt poliţist francez care l-a însoţit la Swell-the-Children...

Se apleacă asupra unei hârtii scoase din buzunar şi declamă:

— Îl citez să compară pe domnul Alexander-Binoite Bérourieur. Aprod, binevoieşte şi introdu martorul.

Toate capetele, inclusiv cel al meu se întorc spre o uşă mică din stejar masiv, situată în fundul sălii, pe dreapta (aş fi putut tot aşa de bine să zic în fund pe stânga, sper că n-aveţi nimic împotrivă, nu?)

Aprodul, un bătrânel chel şi firav, anunţă:

— Îl chem pe mister Alexander-Binoite Brouyeur!

— De mine vorbeşti, hei, piticule? tună vocea dantescă şi dantonească a Grasului. Te doare gura să-mi pronunţi corect numele?

Sunaţi, tompete! Iată-l pe Béru venind în *Bestia e eliberată,* episodul doi!

Năvăleşte în sala de audienţe ca cei zece litri de apă ai bazinului în vasul W.C.-ului, vuind, gâlgâind, învârtejindu-se şi curăţind. Îi răstoarnă pe cei din calea lui. O apucă direct spre masa cu postav verde, pufăind sub borul pălăriei. Nu-i ras, are privirea sinistră, botul violaceu, cravata în spirală, haina boţită şi constelată de noi pete şi mai şi ca precedentele.

Ajuns la masă, îşi duce un deget la pălărie şi-i strigă tipului cu perucă un răsunător:

— Salutări Madam.

Apoi se întoarce spre mine:

— Ce mai e şi cu circul ăsta în care te-ai băgat! Rahatu’ e până la gât! Bravo pentru ancheta ta, dom’le

comisar. Nici n-am avut timp să despachetăm că ai şi intrat la apă…

Apostrofările lui nu sunt pe gustul magistratului care începe să lovească cu pumnul în masă strigând furios:

— *Silence, please*!

Mult şi tare că până la urmă Béru îşi încruntă sprâncenele şi mă întreabă:

— Ce-a apucat-o pe baba aia de urlă aşa?

— Nu-i femeie, e un judecător englez, băiete, una. Şi a doua, n-ai drept să vorbeşti cu arestatul.

— Da’ trebuie să ştiu şi eu despre ce-i vorba, nu?

— Şi eu aş vrea să ştiu.

Insul cu perucă bate din nou în masă.

— E interzis a se discuta cu acuzatul! strigă el.

— Ce-aţi spus? întreabă nesigur Grasu care n-a priceput nimic din replica lansată în limba Beatles-ilor.

Magistratul dă din cap reprobator şi, întorcându-se către juriu, declară:

— S-ar părea că martorul nu înţelege engleza. Cineva din sală ar putea servi de interpret?

O tăcere de moarte urmează acestei întrebări.

— Asta-i bună, bodogăne insul cu perucă, nimeni de aici nu vorbeşte simultan engleza şi franceza?

— Ba da, Onorată Curte, rostesc cu un surâs maliţios: eu!

Dar celălalt nu pare a fi descumpănit.

— Perfect, spune el, veţi traduce juriului depoziţia martorului.

— Apropo, despre ce-i vorba? se impacientează Béru.

— Tipul ăla făinos vrea să-ţi servesc de interpret, fiindcă tu nu ştii englezeşte.

Béru îşi împinge pălăria pe spate. Se sprijină cu două degete de masa magistratului.

— De unde ştii că nu vorbesc ca rosbifii, ia zi, Cârlionţatule? Domnu’ voia să mă dea gata cu capul lui de muiere boşoroagă?

Apoi, aruncându-mi o privire peste umăr, articulează:

— Priveşte-mi-l pe nesuferitul ăsta în paragină care o face pe grozavul! Seamănă cu o maimuţă de circ. Ah, eu nu ciripesc pe englezeşte! Atunci, asta ce-i, milor: Guiness is god for you. Water-closed. My tailor is rich, pachistaneză poate, ia zi, golan bătrân!

Sufocat, îşi face vânt cu pălăria.

— Ce-a spus martorul? mă întreabă judecătorul.

— Că-i la dispoziţia justiţiei, Onorată Curte, afirm eu.

— Perfect, dar să nu mai strige aşa; juriul, slavă Domnului, nu-i surd. Să ne prezinte identitatea acuzatului.

— Vrea să spui juriului care-i identitatea şi profesiunea mea, Grasule?

— Perfect: te cheamă San-Antonio şi eşti comisar de poliţie la Paris! Un comisar împieliţat, fie zis în treacăt.

— Ei bine? se grăbeşte judecătorul.

— Acuzatul se numeşte San-Antonio, recit eu şi e ofiţer de poliţie la Paris.

— Juriul a luat notă de această declaraţie, martorul poate să ia loc în sală, în caz că va trebui să-i mai pun şi alte întrebări.

Îi traduc Grasului, care clatină din cap.

— O clipă, fluturaş! face el.

— Martorul are vreo obiecţiune? întreabă judecătorul.

— Aşa s-ar părea, Onorată Curte, că ar vrea să-şi completeze depoziţia pusă la dispoziţia juriului.

— Juriul te ascultă!

— Ei bine, Neamule, mai ai ceva de adăugat pentru tâmpiţii ăştia? mă adresez Grasului.

— Sigur! bombăne Alexandre-Benoît. Zi-le din partea mea că eşti nevinovat din cap până în picioare, că n-am văzut niciodată în viaţa mea un tip aşa de integrat ca tine şi că trebuie să fii un nemernic de soiul lor ca să te poată crede vinovat, dă-i drumul, transmite-le mesajul!

— Aşteptăm! mi se adresează juriul.

— Martorul garantează nevinovăţia inculpatului, rezum eu.

— Nu-i aparţine lui decizia! se zborşeşte magistratul.

— Ce tot trăncăne Zozo aia? sare în sus Umflatul. Numai după mutra lui şi-mi dau seama că bate câmpii.

— Oh, las-o baltă pentru moment, Grasule.

Judecătorul solicită atenţia tuturor:

— Onorabili membri ai juriului, vom proceda acum la audierea martorilor oculari ai asasinării regretatului lord-primar, fie ca Domnul să-l odihnească în pace. O citez să compară pe văduva Frottfor F.E. Relhuyr.

Aprodul o introduce pe cucoană, toată în negru, mai galbenă şi mai ascuţită ca oricând. Pielea asta de hering o conservă prin sărare şi afumare pe văduva care abia se ţine pe picioare. Se sprijină de braţul unei infirmiere, prevăzută cu flacoane de săruri şi-şi tamponează faţada cu o batistă fină (damele din *good society* au tot felul de batiste la îndemână). Ah, ticăloasa! Ah! nenorocita! Ah! ipocrita, afurisita! Scelerata! Mârşava! Prestilenţa! Pestilenta! Merită să-i vezi pozele sarah-bernhard, clipitul din pleoapele stropitoare... Se lasă condusă până la un fotoliu pe care se prăvăleşte, prostrată, abandonată.

Peruca trăncăne ceva teribil de emoţionant, cum că-i omagiază curajul, compătimeşte cu durerea ei şi-i măsoară (cu un lanţ de inginer botanic gradat în *feet)* dimensiunea suferinţei. Realizează ce pierdere ireparabilă reprezintă pentru comitat şi în special pentru comuna (atât de puţin comună) dispariţia lordului-primar. După care, judecătorul coboară vocea pentru a o ruga pe văduva F.E. Relhuyr să binevoiască a povesti juriului circumstanţele dramei. Dacă o să aibă leşinuri va cere o pauză. Agurida răspunde că nu va fi necesar. Că setea de dreptate o ajută să-şi stăpânească disperarea. Că va servi cauzei adevărului până la ultima ei suflare. Deşi britanic, juriul e emoţionat. Se pot descoperi obrajii îmbujoraţi ai acestor domni şi doamne, care şi-au permis să-şi tragă răsuflarea prin sală şi strane.

Madam Frottfor îşi împreună degetele noduroase peste batista mototolită. Şi-i dă drumul cu capul în jos.

Povesteşte cum că îşi vedea de treburile casei când soţul ei, lordul-primar, a chemat-o prin valetul de cameră. A coborât *imediately* în cabinetul de lucru al acestuia, care se afla în compania unui individ mai curând tânăr pentru vârsta lui, şi mai curând înalt pentru statura lui, cu un fizic relativ agreabil pentru cei cărora le place genul de francez obraznic.

— Mistress Frottfor, o întrerupe judecătorul, omul în chestiune se află în prezent în sală?

— Uite-l acolo! rosteşte vipera lubrică, arătându-mă cu un deget răzbunător.

— Şi apoi, mistress Frottfor? insistă peruca.

— Soţul meu m-a întrebat dacă-l recunosc pe acest bărbat, pe care mi l-a prezentat ca fiind un ziarist din Embaourbe-the-Petite[31], localitate franceză cu care ne-am înfrăţit, reia ea.

Îşi duce mâna descărnată la pieptul care-i şi mai şi.

— *And after?* întreabă judecătorul.

— Cum eu am afirmat că nu-l cunosc pe acest individ, el a scos un revolver din buzunar. „Am venit în Anglia să vă lichidez pe toţi!” a declarat el brutal. Speriată, am strigat din răsputeri, ceea ce l-a atras în cameră pe valet şi pe un musafir. În aceeaşi clipă, acest nemernic a tras câteva focuri asupra nefericitului meu soţ. Valetul s-a aruncat în spatele lui pentru a-l neutraliza, dar vai, era prea târziu...

— Asta-i tot? întreabă judecătorul.

— Da, răspunde dama pe nerăsuflate.

Paiaţa se întoarce spre mine:

— Vreţi să-i puneţi vreo întrebare martorului?

— *Yes,* înălţimea voastră, aş vrea să ştiu dacă glumele cu *Tintin*[32] sunt traduse în englezeşte?

— Întrebarea e respinsă! ripostează magistratul.

— Păcat, zic eu aşezându-mă, altminteri aş fi convins juriul că această femeie le citeşte şi se inspiră din scenele lui abracadabrante.

---

31 În text, pe franţuzeşte. (n.a.)

32 Erou din benzile desenate, create în 1929 de către Hergé. (n.tr.)

Un murmur indignat străbate asistenţa şi-l trezeşte pe Béru de pe banca lui.

— S-a terminat, băiete? mă interpelează el.

— Nu încă, tipule, dar am impresia că se îngroaşă gluma pentru mine.

Se procedează la introducerea martorului următor, care nu-i altul decât valetul roşcovan. Depoziţia lui e absolut conformă celei a stăpânei. Zău aşa, parcă am fi într-un film de Hitchcock, băieţi. E uluitor să asişti la elaborarea unei minciuni colective care, sub ochii tăi, devine adevăr pentru restul omenirii. Începi să te îndoieşti de facultăţile tale mentale. Te întrebi dacă nu cumva memoria îţi rulează pe jantă, din întâmplare. Dacă nu cumva în amintirile tale s-o fi produs o conexiune greşită...

— Îl citez să compară pe mister Hebull-Degohorn, se aude vocea judecătorului.

Cu cât mă uit mai mult la această amfibie, cu atât sunt mai convins că o cunosc. Aş vrea mult să-l văd fără peruca lui. Nasul ăsta care-i intră în gură, ridurile adânci din jurul buzelor subţiri, privirea severă... Nu numai că-l cunosc pe câinele ăsta, dar sunt sigur că l-am văzut de curând.

Printre toate darurile mele (în natură şi în particular) figurează fizionomistica. Şi totuşi, deşi îmi storc creierii nu reuşesc să determin locul unde ne-am văzut pentru prima oară.

Interesul meu e brusc captat de intrarea lui mister Hebull-Degohorn, respectiv maimuţoiul care l-a ucis pe lordul-primar. Pentru această împrejurare a îmbrăcat o cămaşă curată cu cravată. Se apropie de juriu răsucindu-şi cascheta în mâini, cu un aer descumpănit. O face brusc pe timidul, londonezul de mahala. Ai zice că-i un mărunt muncitor de la canalizare, înspăimântat de solemnitatea sălii de audienţă. Îşi rosteşte identitatea cu o voce respectuoasă care-i impresionează favorabil pe onorabilii cetăţeni constituiţi în areopag şi declară că-i antrenor la

Ascott[33]. Mă felicit că mirosisem acest lucru, cum s-ar exprima marchiza Mouille-Colle.

Povesteşte evenimentele în termeni ponderaţi. Lordul-primar îl convocase pentru a discuta în legătură cu achiziţionarea unui cal, fiindcă prima personalitate a localităţii Swell-the-Children avea o pasiune pentru rasa cabalină. Felul îndatoritor în care m-a luat în rabla lui de maşină, scurta noastră conversaţie... Îşi aştepta rândul să fie primit, şi admira portretele din hol în ulei ale strămoşilor familiei Frottfor, când a auzit un strigăt provenind din cabinetul de lucru al lordului-primar. Valetul, care se afla acolo, a dat năvală înăuntru, iar el l-a urmat spontan.

— Povestiţi-ne ce aţi văzut, mister Hebull-Degohom! îl invită judecătorul meu (unde am mai întâlnit eu mutra asta?).

— Ei bine, face neruşinatul criminal, acest tip, (mă arată cu cascheta) ţinea un revolver în mână, ţintit spre nefericitul primar, odihneasckă-se în pace (se închină). Doamna ţipa. Valetul s-a aruncat asupra acestui individ, dar el a apucat să tragă mai înainte de a primi un pumn în portret.

— Câte gloanţe?

Viermele din Ascott îşi oferă luxul de a număra pe degete.

— Trei, aş putea să jur, înălţimea voastră.

— Mulţumesc, *very well,* mister Hebull-Degohorn, face judecătorul. Asta-i tot pentru astăzi. Acuzatul vrea să-i pună întrebări martorului?

Atunci, San-Antonio se ridică. Îl cunoaşteţi, nu? Clocoteşte, deci prost pregătit să mai interpreteze multă vreme rolul de guguştiuc.

— *Ladies and gentlemen* ai juriului, rostesc eu (dar în întregime pe englezeşte), eu sunt ofiţer de poliţie cu state de serviciu mai lungi decât funeraliile lui Winston Churchill. Informaţiile pe care înălţimea sa le-a cerut îl vor

33 Hipodrom vestit din Marea Britanie. (n.tr.)

edifica asupra omului aflat în prezent înaintea dumneavoastră, ca urmare a celui mai incredibil complot, al celor mai îndrăzneţe mărturii false...

Şi-i dau cu gura, după ce m-am asigurat că Grasu nu doarme şi că mă ascultă cu o ureche atentă. E singurul mijloc pe care-l posed să-i comunic amănunţit tot ce s-a întâmplat. Expun adevărul pe îndelete, minuţios, fără să omit nimic ca să îmbib creierul Umflatului. Spun cât am fost de uimit să nu-l recunosc pe lordul-primar, care participase la festivităţile înfrăţirii din Embourbe-le-Petit, pătrunzând în birou. Le explic că, mirat de acest fenomen, şi pentru a-mi spulbera îndoielile care mă asaltau, i-am cerut s-o văd pe doamna Frottfor.

În timpul relatării mele scrutez din ce în ce mai atent moaca magistratului. Am impresia că declicul se va opera. Dacă acest cap de flămând şi-ar putea scoate pentru o clipă peruca...

În aşteptare, San-A. vorbeşte, vorbeşte, iepuraşilor. Povestesc despre asasinatul comis de haimanaua aia mititică şi de brutalul knock-out pe care, valetul mi l-a administrat, profitând de consternarea mea. Fie vorba între noi şi coloana lui Nelson, onorabilii juraţi par să acorde tot atâtea credit cuvintelor mele cât aţi acorda unui pierde-vară. Li s-a făcut milă. Îşi spun, e limpede, e clar, se vede după privirea lor: „Francezul ăsta e un criminal care bate câmpii. Îşi refuză vinovăţia, neagă evidenţa”. Iată ce-şi spun, domnilor şi doamnelor, în termeni mai puţin clinici, presupun. După ei, am luat-o în aşa hal razna, că nici nu mai au putere să se indigneze. Mă lasă să mă scald în abjecţia mea. Înainte de a mă aşeza, îi arunc judecătorului:

— Înălţimea voastră, cred că ştiţi că atunci când un individ foloseşte o armă de foc, chiar dacă poartă mănuşi - şi aici nu-i cazul - urme de praf de puşcă îi mai rămân pe mână. Vă cer că procedaţi de urgenţă la un examen al mâinii mele şi al celei a ultimului martor. Veţi avea în felul acesta dovada: primo, că eu n-am tras, secundo că,

dimpotrivă, domnul Hebull-Degohorn s-a servit de o armă de foc.

În secunda în care-mi depun fundul pe pielea fotoliului mi se face lumină în cap. Judecătorul! Asta-i, am reuşit să-l localizez! Mi se pare o nebunie! Mi se pare ireal. Dar asta este!

Nu vă găsiţi într-o poziţie instabilă, nu? Pot merge mai departe? Dacă se află cardiaci printre dumneavoastră trebuie să-şi înghită în prealabil pilulele. Astmaticii sunt rugaţi să-şi descheie gulerul, iar aerofagii, pantalonii. Cei care suferă de prostată ar face bine să se ducă să lăcrimeze din robinet, ca să nu murdărească perna tapiseriei. Ceea ce am să vă declar eu e de natură să vă zgâlţâie organismul, şi prefer să v-o spun din capul locului. Ar putea să vă atace aorta, să vă desprindă vezica, să vă răsucească stomacul. E generator de infarcte. Ştiu că unii şi-au înghiţit proteza ca pe o pilulă de aspirină auzind asemenea lucruri! Alţii se îndoiau în asemenea măsură de simţurile lor, după ce m-au auzit, încât s-au aruncat de la fereastra etajului şase ca să se asigure că nu visează. Iată, îmi aduc aminte de un gardian care şi-a luat bastonul alb drept unul de orb şi a început să înveţe braille. Vă daţi seama, nu, un gardian!...

Vă semnalez toate astea ca să nu vă iau prin surprindere. Nu vreau ca văduvele voastre sau văduvii voştri să-mi vină cu pretenţii pe urmă. Îmi îndeplinesc meseria, ce vreţi. Dacă mai sunt şi momente comoţionale, n-am ce face. Trebuie să-ţi asumi riscul, într-o meserie ca a mea. Sau s-o schimbi. Numai că, să te converteşti la vârsta mea, e cam riscant. M-aş putea strecura pe la televiziune, aş putea fi numit vice subdirector în aeronautică, mai ales că aş şti cum să mă comport, pentru că eu am fost luat deseori în balon, pe când majoritatea vice subdirectorilor din reţeaua nautică, hmm?... Bun, să trecem peste. N-are rost să mai trag mult de timp, altminteri o să-mi aruncaţi cu capodopera în cap.

Iată ce vreau să vă dezvălui: *judecătorul nu-i altul*

decât domnul asasinat sub ochii mei. Falsul lord-primar, ce mai vrei!

Când v-am spus că vor fi urmări! I-am auzit pe unii căzând în fund ca nişte pere prea coapte.

CAPITOLUL VIII
O plecare pe nepusă masă

Peruca dezbate cu emfază ajutându-se cu gestul şi cu mâneca. Îmi trebuie o bună bucată de vreme până pricep ce tot toacă el. Îl privesc cu aviditate, şi spectacolul lui îmi perturbă nervul optic de la retină până la anus. Cum de-i cu putinţă? Lordul-primar, grav şi spelb, aşezat calm în faţa mea. Intruziunea gladiatorilor. Poc! poc! poc! Trei gloanţe, lordul-primar se prăbuşeşte. Croşeu de dreapta în falca ilustrului San-Antonio. Trece un nor! Arestarea, juriul, mărturiile mincinoase, tranca-fleanca. Şi pentru a încorona coşmarul, aşa cum înfigi steagul în vârful unei schelării noi, distracţia *of the numerous,* doamnelor şi domnilor! Ghinionul suprem! Festival de magie la *Olympia!* Iată că tocmai judecătorul sever, care conduce procesul preliminar, e însăşi victima ce mi se impută. Am fost oare în stare de hipnoză? Probabil că nu! Dar partea importantă a maşinaţiei este că de acum înainte realitatea va merge în cârje.

— Onorabili membri ai juriului, declară falsul mort-primar sau adevăratul lord-judecător, vă reamintesc faptul că arma crimei e de fabricaţie franceză şi în plus că amprentele acestui om au fost relevate pe crosa revolverului. Aţi auzit depoziţia celor trei martori a căror onorabilitate nu poate fi pusă la îndoială. Acestea sunt motive suficiente pentru ca expertiza reclamată fără ruşine de acuzat asupra domnului Hebull-Degohom să nu fie practicată. Ea ar avea ceva infamant nu numai pentru acest gentleman, dar de asemeni şi pentru nefericita mistresse Frottfor F.E. Relhuyr şi valetul domniei sale, pentru că s-ar subînţelege că membrii juriului le pun la

îndoială mărturiile. Onorabili membri ai juriului, vă puteţi retrage pentru deliberări.

— O clipă! trâmbiţez eu.

Ca un diavol sar din *my box (thank you, mister Berlitz)* şi mă reped înaintea stranelor juraţilor. Le parcurg grupul cu o privire arzătoare.

— Ladies şi gentlemen, sunteţi ca şi mine victima unei monstruoase puneri în scenă, le zic. Ieri n-a avut loc nici un asasinat, în cabinetul de lucru al lordului-primar, ci o parodie de asasinat. Rolul victimei fiind jucat chiar de cel care conduce dezbaterile, respectiv judecătorul! Îl acuz în sufletul şi conştiinţa mea că a participat la această mascaradă neruşinată! Mă auzi, Béru? adaug eu în franceză. Ogarul ăsta miţos a fost împuşcat cu gloanţe oarbe. La baza acestei afaceri e o maşinaţie înspăimântătoare...

— Linişte! urlă judecătorul.

Şchiopul mustăcios dă fuga să mă pună-n lanţuri. Dar eu continuu să mă adresez lui Béru:

— L-ai prevenit pe Bătrânu de întorsătura pe care au luat-o evenimentele, Grasule?

— Natural, răspunde organul vocal al Umflatului. Mi-a zis că nu poate face nimic şi că trebuie să ieşi cum ai să ştii din rahat.

Nu mai pot scoate o vorbuliţă, biscotte gialaţii m-au legat fedeleş. Au venit întăriri. Sunt trântit în fotoliu. Un braţ mi-a înconjurat gâtul. Mă sufoc.

În cele din urmă, se restabileşte liniştea. Un individ în vârstă, care trebuie că a fost roşcovan înainte de a cheli, se ridică. Vorbeşte în numele colegilor lui juraţi. Anunţă că n-au nevoie să delibereze, că mă declară în unanimitate vinovat de asasinatul comis asupra lordului-primar şi cere să fiu supus unui examen psihiatric, întrucât lumea se îndoieşte de facultăţile mele. Judecătorul răspunde că-i felicită pe juraţi pentru clarviziunea lor şi ordonă să fiu încarcerat. Vită omenească mizerabilă, sunt cărat spre temniţe ostile. În drum, se ridică Mamutul!

— Dacă înţeleg eu bine cum şade problema, înainte erai suspect şi acum inculpat? bombăne el.

— Întocmai. Anunţă-l de urgenţă pe inspectorul şef Dorénavan de la Scotland Yard, spune-i să vină să mă vadă, e un prieten...

O ploaie de pumni mă forţează să înaintez. Nu-l mai văd pe Béru. A rămas în urma mea, fetiţelor. Dacă nu reuşesc să scap din groapa asta infectă, destul de curând am să mă căpătuiesc cu o funie de gât sau cu o celulă unde sunt închişi bolnavii mental furioşi.

Ce pierdere pentru umanitatea nefericită, nu?

Ştiu că nu sunt decât un Georgette Plana al literaturii şi că opera mea nu-mi va supravieţui, totuşi e păcat!

*

* *

A cam îmbătrânit Dorénavan de la ultima noastră întâlnire la un congres al poliţiei, tâmplele îi sunt grizonate, tenul la fel de livid ca un sicriu în croazieră şi ţinuta lui nu mai are acea frumoasă prestanţă britanică care provoacă admiraţia secretă a francezilor. Mă lămureşte că şi-a pierdut soţia în timpul unei excursii în Scoţia: nu-i vorbă că s-ar fi rătăcit, da a căzut de pe o faleză, vrând să admire un apus de soare pe ocean. De atunci, *chief inspector* îşi târâie lamentabil zilele. Îşi pregăteşte demisia pentru a se retrage la o mănăstire tibetană, recomandată de Agenţia Cook. Acolo, poate că îşi va reface viaţa cu o lama.

Astfel se prezintă personajul de la care sper ajutor şi asistenţă.

După ce mi-a mărturisit necazurile lui, îşi aprinde pipa şi-mi cere lămuriri asupra crimei „mele”. S-a întâlnit cu Béru, dar explicaţiile Grasului i s-au părut prea dezlânate. Şi atunci, îi prezint toată povestea, începând prin dublul asasinat din Embourbe-le-Petit, fără a omite ciudata afacere a denatalităţii. Spre marea mea deziluzie,

după cinci minute bag de seamă că la început e incredul iar apoi distrat. Ridic tonul pentru a-i imobiliza interesul: străduanie inutilă. Dorénavan mă ascultă cu o ureche nesigură. După mine, văduvul a avut dreptate să-şi ceară demisia. Dacă Yard-ul n-are copoi decât ca el pentru descâlcirea afacerilor criminale, fiecare cetăţean al Marelui Albion ar putea ataca trenul poştal fără bătaie de cap. Mă lasă să vorbesc, trăgând din pipă. Îmi punctez relatarea prin: „Mă urmăreşti?" cuvinte din ce în ce mai înspăimântate, cărora le răspunde prin „îhî, îhî"-uri din ce în ce, mai evazive. A devenit rece ca un nas de câine sănătos, ticălosul! Nimic mai dezastruos decât să te afli în faţa unui om lipsit de căldură, mai ales că eu unul am o saună în loc de inimă.

Îmi termin povestirea accentuându-mi intonaţiile. Bossuet n-ar fi perorat mai bine.

Dorénavan pufăie din pipă. Exală mici nori de fum aromaţi. Tutunul combustionat de *chief inspector* e Royal Yacht de la Dunhill. Narghileaua sfârşeşte prin a-l ameţi.

— Ce zici de toate astea, *my dear*? forţez eu lucrurile.

Dorénavan ridică din umeri.

— *I am sorry,* San-Antonio, dar drept să-ţi spun, scenariul tău e prea cusut cu aţă albă ca să-i pot acorda chiar şi cel mai mic credit.

Sar în sus.

— Dorénavan, îmi pui cuvintele la îndoială?

Încearcă să eludeze răspunsul:

— N-ai avut în ultimul timp, *boy*, vreo neplăcere mare? Sau, în fine, nu ştiu: vreun şoc emoţional? Într-adevăr, cred că ar trebui să faci un test la nişte doctori specialişti...

— Deci, mă crezi smintit?

— Nimeni nu-i ferit de oscilaţii nervoase. După mine, ai acţionat fără să-ţi dai seama... O probează însăşi identificarea judecătorului cu propria ta victimă!

„Victima mea!" Aşa ceva nu vreau să aud. Turbez cum ar fi zis Pasteur. Trăsniţii ăştia vor să mă închidă într-

o casă de nebuni; cu tratamentul lor şi cu ajutorul timpului am să sfârşesc prin a ajunge, prin a mă convinge că efectiv am trecut printr-o criză demenţială şi l-am ucis pe lordul-primar din Swell-the-Children...

— Dorénavan, îi spun brusc, fii drăguţ: arată-mi şi mie fotografia aşa zisei „mele" victime.

Mă măsoară prin micii lui cumulus artificiali.

— Ce idee mai e şi asta, prietene?

— Te rog...

Se duce la uşă şi parlamentează cu mustăciosul. Câteva minute mai târziu, şchiopul aduce un ziar din ajun pe prima pagină a căruia se etalează fotografia lui moş Pickwick, cel zărit pe estrada din Embourbe-le-Petit.

— Încep să înţeleg, Dorénavan.

— Ce să înţelegi? pufăie văduvul din spatele pipei.

Întrebarea lui e lipsită de curiozitate. La ce bun să mai încerc să-l conving. Primo, şi-a făcut de pe acum o părere, secundo, nu-l mai interesează nimic. Sufletul lui a rămas agăţat de stâncile falezei de unde a căzut mistress Dorénavan.

— Îmi voi dovedi nevinovăţia, declar eu, mai mult pentru a-mi da curaj decât pentru a-l convinge. Nu-ţi cer decât un singur lucru, şi n-ai dreptul să mi-l refuzi, indiferent care ar fi opinia ta în legătură cu această afacere. Vreau să se procedeze la examenul degetelor domnului Hebull-Degohorn. Un examen cât se poate de minuţios, pentru că isteţul ăsta trebuie că de ieri îşi ţine degetele în leşie. Îmi promiţi?

Îşi scutură pipa de marginea closetului care-mi mobilează (!) camera.

— Şi care ar fi motivul pentru care aş ordona această expertiză, San-Antonio? Nu mi s-a încredinţat mie ancheta...

— Cere-o confraţilor tăi din comitat!

— Mă îndoiesc că ăştia ar accepta. Hebull-Degohorn este susţinut de mărturiile văduvei şi ale valetului. Are perfect dreptul să se opună testului. Nu, crede-mă, trebuie

să te îngrijeşti. În momentul procesului, mă voi cita ca martor al moralităţii tale, ceea ce ar întări diagnosticul psihiatrilor... *Bye-bye*, San-Antonio!

Şi uite-l că a plecat.

O sărmane San-A.; în ce mizerie ai ajuns!

*

* *

Moţăi... Timpul Şi-a pierdut substanţa. Devine incert.

Topit în întuneric.

Am impresia că cineva îmi strigă numele pe *street.* E vorba de o iluzie, de un vis sau de un coşmar? Îmi mobilizez toată atenţia, îmi încordez auzul şi ajung să recunosc glasul lui Marie-Marie. Fetiţa cântă în gura mare *Sur le Pont d'Avignon,* dar cuvintele îi aparţin. Le reproduc aici în extenso, fiindcă ştiţi că nu m-am dat niciodată la o parte de la obligaţiile mele:

Dragul meu San Antonio
Trebuie s-o ştergi, trebuie s-o ştergi
Dragul meu San-A
Penitent
Trebuie s-o ştergi urgent.
Ai o maşină la colţ de stradă
Cu cheile nimeni să le vadă
Mergi la adresa care o să te ascundă
Iute, San-A., că ăştia o să te tundă!

Vedeţi scumpii mei, o bijuterie de cântecel[34] cu rime mai proaspete ca o dimineaţă de primăvară. Acesta trezeşte în mine o reacţie salutară.

Fragila voce a copilei e ca o briză de aer într-o zi toridă. Promite numai bucurii. Îmi spun că-i însăşi glasul raţiunii care se aude din stradă. Ştergând putina din această închisoare aş putea să fărâm înspăimântătoarea

34 Într-o zi am să vă pun pe tavă un San-A. în alexandrini. (n.a.)

coaliţie care face din mine un om acuzat de crimă şi pasibil de spânzurătoare sau de balamuc. Trebuie să mă gândesc cum să mă disculp. Or, cine oare mai bine ca faimosul San-Antonio e în măsură să probeze inocenţa nefericitului San-Antonio? Ei? Răspundeţi! Bun: văd că sunteţi de părerea mea.

Să scapi de aici, credeţi-mă, e un joc de copil. Când ai ca temniceri un şchiop bătrân şi un cretin din sat, ar trebui să ai tărâţe în loc de creier ca să nu reuşeşti o asemenea performanţă.

Decizia mea e luată, nu-mi rămâne decât să aştept ora mesei. De altfel, aceasta din urmă ar constitui un motiv suficient pentru a justifica o evadare. Boabele imense de mazăre fiartă, însoţite de resturi de berbec vânjos care mi se servesc permanent, încep să-mi cadă greu la stomac. Aş da zece ani din viaţa domnului Richard Nixon ca să pot mânca până şi nişte rămăşiţe de friptură la grătar.

Se scurge o oră pe care o folosesc pentru a-mi pune la punct planul de luptă. E straşnic, Béru, nu-i el chiar aşa de prost cum ai fi înclinat să crezi! Şi-a dat bine seama că aventura mea nefastă căpătase o întorsătură urâtă şi că taurul trebuia luat de coarne mai înainte de a fi prea târziu. Béru şi coarnele, e lucru ştiut că le poartă de secole de când e cu Bertha. E împodobit cu o pereche aşa de frumoasă încât nu mai îndrăzneşte să ia parte la coride de frică să nu ajungă din oficiu în boxa taurilor de lângă arenă. O maşină pregătită pentru fugă, în colţul străzii, e o idee inteligentă, nu?

Retrospectez, pentru a-mi fixa bine în minte, labirintul închisorii. Vă deranjează că am creat verbul a retrospecta? N-ar trebui, dragii mei, n-ar trebui! Ceea ce-i lipseşte limbajului nostru sunt mai ales verbele. Verbul e fermentul frazei, sângele ei, sensul, demersul. Plecând de la substantive şi adjective e uşor să confecţionezi unele noi. Vă invit pe toţi (tinerilor mă adresez, nu bătrânilor mai mucegăiţi decât manualele lor şcolare) să fabricaţi verbe pentru ca limba noastră să prospere. Nu vă las să vă opriţi

de teamă că aţi trece drept inculţi. Ceea ce nu-i franţuzesc la început devine rapid cu timpul. Limba noastră nu-i proprietatea exclusivă a acriturilor cu sarcina de a o prezerva; ea ne aparţine nouă tuturor şi dacă noi decidem să ne pişăm în chiuveta conformismului sau în bideul sclerozei, asta ne priveşte! Hai, băieţi să verbalizăm care mai de care şi să-i gonim pe puritani pe insula pustie a limbilor moarte!

De altfel, mania neologismelor te cuprinde pe încetul. Aproape peste tot asistăm la naşteri. Prin filme, prin cărţi. Oh, fenomenul e încă timid, dar contează primul pas. În curând n-o să mai pretindem că verbul costă mult. Va veni o zi când la bacalaureat va exista o probă de neologie. Coeficient o mie! San-antoniologia va zdrobi filologia, va ridiculiza matematicile. Jos cu Pitagora! Să mă pupe în ipotenuză. Îi va fi negată teorema. Va fi contestată, va fi pusă la îndoială mai înainte de a fi dată uitării. Şi tot ce se va alege de Samos, patria lui natală, va fi o denumire de brânză.

Unde rămăsesem... E prea târziu să mai recapitulez: vin gardienii! Cele trei picioare ale amfitrionilor mei tropăie pe lespezile culoarului. Smith, aiuritul de trântor, fluieră *The bridge on the Kwaï river.* Paşii se opresc dinaintea celulei vecine, ocupată de un beţiv bătrân care proferează injurii cât e ziulica de lungă pentru a-şi înşela singurătoarea.

Se numeşte Sam Gratt, vagabondul. De îndată ce zăreşte un gardian, un torent de vociferări i se revarsă pe gură, e ceva magic.

— N-aţi putea să-mi aduceţi o halbă de bere, boilor! se înfurie el. Un om de vârsta mea să fie lăsat să se usuce ca un peşte sărat! Trebuie să fii la fel de lipsit de inimă ca o gaură de canal, dacă-mi permiteţi! Aş vrea să vă văd crăpând în plin soare, cu botul larg deschis. Şi atunci, v-aş turna pe gât o căldare întreagă de nisip încins!

— Linişte! tună mustăciosul. Dacă o ţii tot aşa, juriul o să te pedepsească aspru, Sam, ceea ce n-o să-ţi stingă

setea!

Sam Gratt îi răspunde ce-o să-i facă el juriului, de le-ar lăsa gura apă celor de-o breaslă cu el.

În fine, iată şi rândul meu. Hârrr, clanţ, zăvoarele sunt trase (ele nu fac acelaşi zgomot, fiindcă unul e mai ruginit ca altul).

Viclenie clasică, de mii de ori folosită; stau întins în jos cu faţa la pardoseală şi îi aud cum se apropie.

Imbecilii ăştia nu mi-au citit precedentele cărţi[35], fiindcă exclamă în cor şi dau fuga la mine.

— Credeţi că e mort? întreabă cretinul cu nas ca un abajur.

— Trebuie să ne asigurăm Smith, îi răspunde şchiopul pe un ton rezervat.

Se apropie de mine, mă apucă, mă întorc, mă privesc. Abia îmi mişc pleoapele.

— Eşti bolnav? aruncă aspru mustăciosul de Bengal, cel care şi-a pus un tigru sub nas.

— Inima, fac eu trăgându-mi greu sufletul. Sunt cardiac.

Roşcovanul cu piciorul de lemn îşi răsuceşte mustaţa între degetul mare, arătător şi mijlociu.

— Smith, du-te după un doctor! participă el la durerea mea.

Celălalt lasă gamela cu mâncare pe măsuţa mea rabatabilă, şi dispare. Sunt de-o candoare, nătăfleţii ăştia! Să ai de a face cu ei e într-adevăr o plăcere.

De îndată ce Prostescu s-a îndepărtat, mă ridic cu greu agăţându-mă de gardianul şef. În treacăt, îi subtilizez abil revolverul.

— Of, acum mă simt mult mai bine, îi zic, cred că am să ies puţin la aer să-mi revin complet.

Vocea mea răsunătoare ca şi mutra radioasă îl fac să priceapă dimensiunea dezastrului!

Îşi duce frenetic mâna la buzunar.

— Să nu strigi, sfinte Antoane de Padova, glumesc eu,

35 Deşi sunt traduse în engleză. Doamne fereşte-o pe regină! (n.a.)

arătându-i jucărica. Eu ţi-am împrumutat-o. Binevoieşte şi ia loc pe patul meu până îţi vine adjunctul. Cred că n-o să întârzie prea mult.

Printr-un brânci lipsit de brutalitate îl oblig să se aşeze, după care, fără a-i asculta imprecaţiile, ies şi trag zăvoarele.

— Hei, ce faci băiete? mă interpelează vocea lui Sam Gratt.

Nenorocitul s-a lipit de uşă. Are o barbă à la Ribouldingue, sare cu piper, plete ceva mai albe ca barba. Parcă ar fi o mătură O'Cedar. În mijlocul acestei blăni, clipesc doi ochi tiviţi cu roşu.

— Mă duc afară să văd dacă nu mă găsesc pe acolo, bunicule! îi răspund.

Bătrânul scuipă printre gratiile ferăstruicii.

— Pentru numele lui Dumnezeu, doar n-ai să te duci singur, băiete!

Mă cunoaşteţi, nu-i aşa? Caritabil peste poate!

Acţionez zăvoarele celulei vecine.

— De ce nu te-aş elibera bunicule, dar în locul dumitale, eu aş rămâne, îţi dai seama că dacă n-ai să profiţi de uşa deschisă, juriul îţi va acorda indulgenţă?

Hirsutul îşi scutură pletele.

— Aiurea, fiule, prea mi-e sete! Pe maţele diavolului[36], aş schimba cele două picioare care mi-au mai rămas pe un ţap de bere.

Ridic din umeri. De altfel fiecare îşi organizează destinul potrivit fanteziei sale, nu-i aşa?

— Ce mergi aşa repede, fiule! îmi strigă Sam Gratt. Aşteaptă-mă şi pe mine, pe toţi demonii din infern[37], când evadezi în doi, evadezi în doi!

Frapat de pertinenţa remarcii lui, îl iau de braţ. La o cotitură a coridorului ne întâlnim cu Smith-debilul.

— Doctorul vine imediat, îmi zice el.

---

36 Nemaipomenit cât de bine reconstitui felul de a vorbi al bătrânului beţivan, nu? Ai crede că-l citeşti pe *Disckens*! (n.a.)

37 Idem.

— Mersi, îi răspund, foarte amabil din partea dumitale.

Noi ne continuăm drumul nostru şi el pe al lui. Dar după trei paşi se întoarce.

— Hei! strigă după noi, unde aţi pornit-o amândoi?

— Să luăm aer de mare, dragul meu Smith.

— Aha, bine!

Mai face doi paşi înainte de a reacţiona.

— Hei! La Swell-the-Children nu avem mare! obiectează el.

— Din cauza asta vom merge probabil până la Douvres, duelez eu verbal cu gardianul.

— Înţeleg! rosteşte el oferindu-şi încă doi paşi.

Dar nu există tâmpit care să nu sfârşească prin a găsi drumul logicei.

— Hei! Sunteţi prizonieri, n-aveţi dreptul să ieşiţi!

— Şeful ne-a dat permisiunea!

Se apropie imediat de noi.

— Ia să văd şi eu permisiunea asta!

— Arată-i permisiunea acestui vajnic tânăr, bunicule! îi ordon lui Sam Gratt, făcându-i cu ochiul, ceea ce-l dumireşte asupra intenţiilor mele.

— Uite aici, fiule, uite aici, răspunde vagabondul fără să se piardă cu firea.

Îşi duce mâna la buzunar şi se preface că-l scotoceşte. Imbecilul aşteaptă cu braţele bălăbănind. Ca într-o doară, trec în spatele lui şi-i ard un pumn congolez[38] în ceafă. Scoate un scheunat de javră călcată de maşină, şi se prăbuşeşte.

Liniştit, îi deschid lui Sam uşa culoarului.

— Dacă binevoiţi să vă daţi osteneala şi să ieşiţi, sir!

— După dumneavoastră, milord!

— Nici pomeneală, sunteţi mai în vârstă!

— În cazul ăsta...

Şi iată-ne în curând afară. Aţi mai văzut evadări ca asta?

---

38 Mereu pumni japonezi, pumni japonezi, m-am plictisit! (n.a.)

Eu, niciodată!

*
* *

În clipa în care coborâm cele trei trepte ale peronului, o maşină neagră, tristă ca un discurs în Camera Pairilor (care n-are nimic în comun cu camera perechilor) se opreşte şi un domn, îmbrăcat sobru, coboară cu o trusă în mână.

— Doctor Blen Horragy, spune el; dumneavoastră m-aţi chemat?

— Exact, domnule doctor, bolnavul zace în fundul coridorului pe dreapta.

— În regulă. Judecând după bâlbâielile interlocutorului meu, mă temeam să nu fie o farsă de prost gust.

Şi dispare.

Noi, la fel. Şi cu atât mai uşor cu cât maşina anunţată de Marie-Marie staţionează efectiv la zece metri de la intrare. E vorba de o furgonetă verde, pe caroseria căreia Grasu a scris pentru a evita orice confuzie: „Pentru San-A.”

Iau loc înăuntru.

— Mă laşi şi pe mine undeva, fiule? speră cerşetorul.

— Încotro mergi? îi răspund îndatoritor.

— Aiurea, mă informează laconic.

— Acolo am să te duc.

În timp ce el se instalează, citesc scrisorica agăţată de cheia de contact. Iată conţinutul ei:

Ia-o către ieşirea dinspre nord a oraşului. La doi kilometri englezeşti, ai să dai peste un drum la stânga cu indicatorul Smallbirouth. O apuci pe acolo. După un moment ai să zăreşti un sat. Nu intra în el, coteşte-o pe un drumeag care o ia peste câmp până la o căsuţă acoperită cu viţă mai mult sau mai puţin virgină. Acolo am să te aştept. Ascunde maşina sub şopron. Te rog să primeşti o

caldă strângere de mână.
A-B.B.

Iată un Bérurier care nu şi-a pierdut timpul şi care face dovada unui simţ organizatoric perfect. Bravo, Alexandre-Benoît!

Sam Gratt nu-şi vine în fire.

— Ascultă, fiule, evadarea asta a ta pare să fie savant ticluită!

— Oh, ştii, o fac eu pe modestul, contelui de Monte-Cristo i-a reuşit mai bine.

— Nu-s la curent, fiule! A trecut mai bine de o jumătate de veac de când nu mai citesc ziarele.

O ploicică fină lustruieşte câmpurile. Şi cu toate astea soarele străluceşte printre norii sfâşiaţi.

Asta îmi aminteşte un fel de alabala portocala din copilărie:

Plouă cu soare
Luna e oare,
Dracu-i la Paris
Biribi ribis.

Nu-mi prea dă mâna să cânt pentru că urmărirea nu va întârzia să se organizeze. Vă daţi seama că şeriful din comitatul Pedock va mobiliza Yardul, trupe, Armata Salvării! Vor fi difuzate semnalmentele mele în tot regatul...

Porturi şi aeroporturi vor fi supravegheate.

Faptul că mă aflu pe o insulă îmi agravează situaţia. Mai ales că nu am spirit insular. Înainte de toate sunt un continental, şi temperamentul meu hoinar se potriveşte doar cu insula Saint-Louis[39].

Nu contează: când ai o conştiinţă şi pe Béru ca auxiliar, poţi face faţă situaţiilor celor mai inextricabile. Conduc, prin urmare, liniştit potrivit indicaţiilor Grasului...

39 *Saint-Louis* - insulă pe Sena, în dreptul Parisului (n.tr.)

Şoseaua dinspre nord... două mile, drumul de ţară, Smallbirouth, mărginit de bariere albe dincolo de care oile pasc şi răspasc... Un sat din piatră cenuşie, în depărtare, striat de ploaie... Drumeagul... Casa îmbrăcată în viţă de vie... Nu, Béru a comis o eroare: nu-i vorba de viţă sălbatică ci de iederă. N-are importanţă, poţi fi un bun poliţist fără a poseda nici cele mai rudimentare noţiuni de horticultură. Zăresc un şopron la stânga casei. Mă îndrept într-acolo şi opresc maşina. Abia atunci mă uit la mister Sam.

Precis că am făcut o prostie aducându-l aici. Când îşi va relua obişnuinţele, fiindcă şi le va relua, bătrânul Sam ar spune vrute şi nevrute la un pahar de bere, nenorocitul! De aceea, cel mai simplu e să-l păstrez în preajma mea cât mai mult timp posibil pentru a-i neutraliza limbuţia. Dar ce-i cu el? Are rău de maşină? E mai verde decât un praz şi transpiră ca o lumânare la prima comuniune. Îi apuc mâna: e rece ca gheaţa.

— Hei, Sam! îl strig. Ce-ai păţit, bunicule, te-a luat cu leşin?

Bătrânul geme.

În acea clipă o feţişoară îmbujorată se arată în dreptul portierei.

E Marie-Marie.

— Senzaţional, San-Tonio! erupe puştoaica, n-ai prea pierdut vremea! Îmi aminteşti de Paul Muni în „Sunt un evadat” pe care l-am văzut zilele trecute la televizor.

— Unchiul tău e acolo?

— Ba chiar aici! bubuie vocea Grasului.

Se apropie radios, numai în cămaşă, cu bretelele atârnând neglijent, şi pălăria ca o aureolă. Sar din maşină: îmbrăţişări!

— Da’ nu eşti singur, după câte văd!

— Am evadat în tovărăşia unui vagabond, observ însă că şi-a dat ochii peste cap.

— Lasă că-l reanimăm noi, promite Béru. Ajută-mă să-l extrag din maşină.

Îl luăm pe bătrânul fazan şi-l cărăm către casă.

— Ce mai e şi cu creşa asta, Grasule?

Béru se întoarce (fiindcă el îl ţine pe Sam Gratt de picioare) şi-mi aruncă o ocheadă complice.

— Vila Honnisoy-ei, mă lămureşte el, ştii, camerista cu care m-am rostogolit pe scăriIe hotelului, în ziua sosirii.

— Acum nu se mai rostogoleşte pe scări, scrâşneşte Marie-Marie.

— Ce te amesteci, Ţânţarule! ripostează Bérurier. Fugi şi deschide uşa mai bine, în loc să mă baţi la cap cu sargasele tale!

Apoi, după ce fetiţa s-a îndepărtat de pluton, îmi explică:

— Trebuia să-mi fac un aliat pe aici, nu? Mi ţi-am sedus-o pe miss Honnisoy în doi timpi şi trei mişcări. Nu-i ea exagerat de focoasă, recunosc, dar are bunăvoinţă, şi la o damă care n-a mai avut de-a face cu amorul, crede-mă că nu-i puţin.

Intrăm într-o încăpere vastă, mobilată sărăcăcios, unde agonizează de vreo zece ani deja, o femeie bătrână, pergamentoasă, într-un fotoliu de răchită.

— Dumneaei e cumătra Honnisoy, face prezentările Grasu. A luat-o de pe acum cu sorcova, biscotte nu-mi înţelege engleza. Bun, ce facem cu păduchiosul tău?

— Îl întindem pe un pat.

— Atunci, pe aici. Îi pregătesc cuibuşorul nostru de nebunii... Să-l depunem pe Gratt în camera vecină.

Bietul om are crampe stomacale foarte violente care se termină prin vărsături.

— Încearcă să faci rost de lapte, Alexandre-Benoît, trebuie să-i dăm să bea.

Béru cunoaşte pe de rost rubrica medicală *Rustica*.

— Ce v-a dat să haliţi la pârnaie, ciuperci veninoase?

— Nu, fac eu examinând dejecţiile pacientului, mai curând arsenic.

Îi prind privirea lui Sam, ieşită din orbite.

— Ia zi, bătrâne, începuseşi să mănânci înainte s-o

luăm noi la sănătoasa?

— Da, fiule, suspină el, cred că mazărea era stricată fiindcă avea un gust curios!

— Încearcă să mai vomiţi. Noroc că n-ai avut timp să haleşti tot!

Şi adaug în fortul meu interior:

„Noroc că nici eu n-am mâncat înainte de a evada, altminteri ar fi fost *finito* cu San-Antonio! Ticăloşii ăia hotărâseră să mă expedieze pe păşuni, cum zice Mamutul.”

După o jumătate de oră de îngrijiri asidue, Sam Gratt şi-a depăşit începutul de otrăvire şi a adormit. A venit momentul să ţinem un consiliu de război, nu credeţi?

CAPITOLUL IX
Când un poliţist devine oaie

— Totul se leagă, Béru, totul se leagă! spun eu ridicând paharul într-un toast mut adresat bătrânei femei mucegăite.

Importanta impotentă se strâmbă în fotoliul ei. Pergamentul facial se ridează şi mai tare. Bărbia îi atârnă ca o parte a unei mese extensibile căreia nu i s-a fixat bine tăblia. O limbă încărcată se prelinge peste buzele decolorate. E o performanţă să fii deteriorat în halul ăsta.

— Ce se leagă? dondăne Grăsimea prinzându-şi o bretea cu ajutorul unui ac de siguranţă (în mod special indicat pentru a susţine un nădrag de poliţist).

Oare ştiu eu cu adevărat ce se leagă? Sau nu fac decât să adulmec? Mă cunoaşteţi cum sunt. Deseori mi se întâmplă să mă conducă flerul, să presupun cum se întrepătrund lucrurile cu mult mai înainte de a înţelege despre ce-i vorba. Pentru a vedea mai limpede, cel mai bine e să-i explic Devotatului ceea ce încă n-am sesizat bine. Aşa se clădeşte adevărul, fraţilor. Fiindcă realitatea adesea e un vis pe care trebuie să-l forţezi să aterizeze.

— Există în regiune o organizaţie ale cărei activităţi

îmi scapă. Ea şi-a deschis o filială în Franţa. Putem afirma cu toată certitudinea că, de la francezi, Moïse Assombersaut şi dentista lui făceau parte. În ceea ce-i priveşte pe britanici, o putem trece pe lista noastră pe văduva Frottfor, pe valet, pe numitul Hebull-Degohom, ucigaş cu state, pe judecător ca şi pe ziaristul de la hanul *La livre dévaluée et de la Licorne d'abondance.*

— El, de ce? se miră Copiosul.

— Pentru că, Ţapule, tocmai acest băiat de treabă a anunţat organizaţia în legătură cu debarcarea noastră. Noi ne-am făcut apariţia la Swell-the-Children exact în momentul în care se decisese asasinarea lordului-primar. Aceşti trişti *„sirs"* au pus la cale să mă neutralizeze, făcându-mă pe mine să port toată răspunderea, te prinzi?

Rotunjimea sa mişcă evaziv din cap.

— Nu zic nu; dar e totuşi riscant să alegi un comisar principal ca guguştiuc.

— În momentul comiterii crimei, ei nu ştiau ce meserie am; aminteşte-ţi: tipului de la hotel i-am zis că sunt ziarist la foaia locală din Embourbe-le-Petit.

— Exact! mă aprobă capul pătrat.

— Probabil că s-au speriat când mi-au descoperit veritabila profesiune, dar era prea târziu: nu le mai rămânea decât să-şi joace rolul până la capăt, aşteptând să mă poată face dispărut, lucru care trebuia să se opereze aici. Mă urmăreşti cu atenţie?

— *Yes, sir*!

— Poţi fi sigur că dacă poliţiştii lor pun mâna pe mine nu scap cu viaţă; o să tragă fără somaţie fiindcă visul lor e să mă vadă întins pe lespezile de la morgă.

— Mai e până atunci, mă asigură isteţul poliţai, ar trebui să mă împuşte şi pe mine în prealabil.

Îi trag o palmă afectuoasă pe faţă.

— Îţi dai seama ce agitaţie o fi pe la ei, iar tu eşti de pe acum suspectat de complicitate. O să descopere că ai închiriat o maşină şi s-ar putea să se găsească oameni care s-o fi văzut îndreptându-se încoace, întotdeauna există

şmecheri care zăresc ceea ce trebuie să treacă neobservat.

Grasu îşi oferă treizeci şi una de secunde de gândire.

— Am prevăzut o ascunzătoare pentru tine aici în casă, declară el. Una formidabilă.

— Te ascult.

— În pat cu mama-mare. E aşa de sclerozată că n-o să fie în stare să te denunţe.

Mă uit la mumie şi un frison prelung îmi parcurge şira spinării la perspectiva de a împărţi patul cu această onorabilă persoană, fie şi numai pentru a-mi salva viaţa.

— Cam fragilă, ascunzătoarea ta. Şi pe urmă uiţi că mai e şi vagabondul. Nici el nu trebuie prins. Or, nu putem să ne cazăm mai mulţi sub plapuma cumetrei...

— Şi atunci? face tolomacul.

— Stai aşa şi nu mişca, trebuie să mă gândesc puţin...

— Eu ştiu, declară Marie-Marie care, ceva neobişnuit, n-a dat nici un semn până în prezent.

— Ciripeşte, oftează Grasu.

— Eu ştiu, repetă ea cu un surâs extatic.

Unchiul Bérurier se supără:

— Bine, vorbeşte, ce mai aştepţi! Şi nu ne mai emoţiona trompele lui Eustache.

— Oh, ascultă, nu-mi vorbi mie pe tonul ăsta, unchiule, se înfurie puştoaica. Ai tot interesul să te porţi frumos dacă vrei să nu-i povestesc anumite lucruri mătuşii Berthe, când o să ne întoarcem acasă.

Trebuie admirată paloarea Grasului. Are faţa dungată cu alb şi galben ca o lămâie prost cojită.

— Ei, şi ce-ai să-i povesteşti, Maimuţo?

— Cum te comporţi cu damele de îndată ce ea se întoarce cu spatele.

— Şi cum mă comport, domnişoară piele de hering?

— Asta-i bună, vrei să-ţi împrospătez eu memoria, unchiule? Verişoara Plantin nu-ţi spune nimic? Şi vaca asta oribilă şi grasă de aici pe care o faci să scoată ţipete, de nu pot să adorm. Sunt sigură că toate astea ar interesa-o pe tanti Berthe.

Grasu tremură de furie. Ridică asupra nepoatei lui o mână mai groasă ca uşa unui frigider.

— Ai face una ca asta, zi, ploşniţo?

Fetiţa nici nu clipeşte şi-l înfruntă cu surâsul funest al delatorilor.

— Atinge-mă numai, şi ai să vezi tu!

Învins, Béru îşi dă frâu liber neputinţei:

— În ziua în care am cules-o pe nesuferita asta, aş fi făcut mai bine să mă angajez în trupele din Vietnam, declară el. Afurisită a fost bunică-sa, afurisită e şi ea.

Îmi permit să întrerup această scenă familială.

— Hai, Marie-Marie, spune-ne care-i ideea aia. Unchiul tău are dreptate: Nu suntem aici pentru a ne juca de-a ghici ghicitoarea mea.

Fetiţa devine gravă, şovăie o clipă şi declară apropiindu-se de mine:

— Am să-ţi zic numai ţie, la ureche, sacul ăsta umflat cu macaroane n-are nevoie să ştie.

Îmi şopteşte textul care urmează:

— Ca să ajungi aici, nu-i decât un singur drum. Deci nu ne rămâne decât să stăm de veghe. De cum o să vedem ceva suspect, tu şi bătrânul cerşetor, vă puneţi o piele de oaie în spate, magazia e plină. Aţi putea chiar să îmbrăcaţi una de pe acum ca să fiţi gata. Când apar poliţiştii, daţi fuga în îngrăditura din spate unde se află turma. Pun pariu pe nădragul unchiului că în patru labe printre oi n-o să puteţi fi văzuţi.

— Ce prostii îţi mai înşiră? vrea să afle bietul tutore.

— Nu-i deloc o prostie, Grasule. Să ştii că nepoata ta e plină de idei!

Maiestuosul afişează un zâmbet larg care-i dă guturai centenarei.

— Domnişoarei Aguridă nu-i lipseşte inteligenţa ci bunacuviinţă. Ea nu respectă nimic. Fiind aşa de obraznici, tinerii încep s-o ia razna, San-A. Mucoşii o să pretindă o pensiune mai înainte de a începe să muncească.

— Ia arată-mi puţin pieile alea de oaie, Marie-Marie.

*
* *

În bruma înserării care se lasă, luminile mai multor maşini se leagănă pe drumul desfundat.

— Şase! strigă Béru, căruia i-a venit rândul să facă de cart.

Îl zgâlţâi pe Sam Gratt, care moţăie pe un scaun dinaintea unui pahar de bere gol.

— Fuga, bătrâne, că vin arcaşii reginei!

— Domnu’ s-o aibă în paza sa! rosteşte solemn beţivanul.

— Şi pe noi, cu aceeaşi ocazie, amin! termin eu.

Urmând sfaturile fetiţei, am luat în spate şi unul şi celălalt câte o piele de oaie, labele fiind fixate de membrele noastre. Puştoaica ne conduce spre staulul unde vreo douăzeci de oi behăie mohorât în noapte. Se îmbulzesc spre noi în speranţa că le aducem de mâncare. Imediat ne lăsăm în patru labe, bătrânul şi cu mine.

Înţelegând că le-am dat iluzii deşarte, oile recad în toropeala lor behăită. Ne acceptă fără dificultăţi. Nu ne rămâne decât să aşteptăm urmarea evenimentelor, domnule colonel. Voci furioase ajung până la mine, punctate de uşi trântite. După vreun sfert de oră, din casă ies lanterne care zigzaghează pretutindeni. Una dintre ele se îndreaptă spre noi. Fascicolul ei se plimbă peste turmă. Se duce, se întoarce, se îndepărtează pentru a plonja din nou în direcţia noastră. Pentru o clipă, am crezut că am fost reperaţi, fiindcă lumina rămâne fixată asupra noastră. După care ne părăseşte definitiv. Spinările oilor ne-au salvat viaţa.

Răsună chemări guturale. Mai mult de o oră, sarabanda de lumini a jucat pe deasupra ogoarelor. În cele din urmă se comandă adunarea. Bătăii îi urmează o perioadă de linişte. Din nou pocnesc portierele şi

motoarele încep să sforăie. Caravana de maşini se îndepărtează.

— Of, fiule, face Sam Gratt, n-ai amorţit?

— Linişte! îi ordon eu pe înfundate, poate şi-au lăsat pe cineva de permanenţă...

Se scurge un nou sfert de oră. Mirosul de usuc începe să-mi dea ameţeli. Am impresia că şi noaptea ne-a ajutat mult să tragem pe sfoară sticleţii...

— San-Tonio! Puteţi veni!

Drăgălaşul glas al lui miss Codiţă răsună în urechile noastre mai melodios decât toate trompetele arhanghelilor.

— Hai, mister Sam! îi spun tovarăşului meu de suferinţă.

Ne ridicăm amândoi.

— Pe toţi demonii din infern, îmi trosnesc oasele ca un catarg de barcă veche! oftează vagabondul.

Şontâc-şontâc, ajungem până în casă.

Aici, o găsesc pe Marie-Marie cu ochii în lacrimi.

— Ce-ai păţit, puiule?

— L-au umflat pe unchiu', îmi spune ea. Ah! nenorociţii, dacă i-ai fi văzut, San-Tonio: nişte brute! Cu cât nu găseau nimic cu atât erau mai furioşi. Au luat amprentele de pe volanul maşinii...

— Nenorocire, rostesc eu!

— ...noroc că eu le-am şters mai înainte să sosească ei! continuă fetiţa.

O opresc:

— Tu te-ai gândit la aşa ceva?

— Bineînţeles.

— Tu singură?

— Sper că nu-ţi închipui că umflatului de unchiu i-a venit o asemenea idee?

Îşi scutură capul.

— Nu era decât unul care vorbea franţuzeşte. Nu prea bine de altfel. Vorbea cam cum vorbeşte unchiu' şi repeta strigând ca un centaur: „Vrei să te culci cu mine diseară, domnişoară, nu cunosc Parisul. E un oraş foarte

frumos. Îmi place foarte mult turnul Eiffel.” Complet alăturea cu drumul, tipul, sau ţinea neapărat să-i facă pe ceilalţi să creadă că ne vorbeşte limba.

— Şi pe urmă?

— Păi, n-ai văzut? Au cotrobăit peste tot, prin casă şi pe afară, fără să găsească nimic. La sfârşit i-au ordonat unchiului să-i urmeze.

— I-au pus cătuşe?

— Nu.

Reflectez.

— L-au luat pentru a-i înregistra depoziţia.

— Crezi?

— Probabil. Nu se poate dovedi nimic împotriva lui, mint eu.

Dar îmi spun în sinea mea că dacă poliţia a venit aici, înseamnă că se ştie că m-am folosit de maşina închiriată de Béru.

O nouă lumină zigzaghează pe cărare.

— Şase, s-au întors! strig eu.

Fetiţa îşi scoate nasul afară.

— Nu, e Honnisoy care se întoarce de la muncă pe bicicletă.

Iată ceva care mă interesează. Fiindcă, în vreme ce behăiam cu ovidele, mi-am pregătit un mic plan de acţiune, rolul de fugar nepotrivindu-mi-se mai bine ca cel de prizonier.

San-A., ştrengarilor, e mai-înainte de toate un aventurier.

Şi va porni în căutarea aventurii.

*

* *

O tânără foarte amabilă, de altfel, această miss Honnisoy. Cam voluminoasă, trebuie să recunoaştem, pentru că din ea s-ar putea confecţiona trei persoane normale, sculptându-i nudul. Pe bicicletă, seamănă într-o

măsură cu un hipopotam femelă deghizat în morişcă; totuşi se vede după strălucirea obrajilor bucălaţi, după lumina ochilor ei inocenţi, după violeta pictată pe guriţa ei în formă de anus că amorul i-a prelucrat simţurile. Să privim realitatea în faţă (ceea ce nu-i prea dificil, tinerica măsurând un metru şaizeci pe lăţime): Bérurier, intrepid, a trezit-o. Înaintea venirii gloriosului, ea vegeta în treburile ei cenuşii, sublaterne, fiindu-i cunoscut, pentru evadarea sufletului, doar armoniul pastorului. Între bătrâna ei mamă şi groaza de cavouri şi armuri din hanul *La livre dévaluée et de la Licorne d'abondance,* Honnisoy ducea o viaţă vegetativă, o viaţă embrionară, o viaţă de ifuzor.

De acum înainte, mulţumită lui Dumnezeu (şi puţin lui Alexandre-Benoît) ştie ce-i extazul şi limitele sale. A străpuns marele secret animal. S-a iniţiat în sublimarea instinctelor. Grasu a fecundat o fiinţă nouă a cărei înflorire aparţine fenomenelor naturii. El a ştiut să găsească în acest labirint de cărnuri coarda de pe gaura de lăută şi să percuteze cu ciocanul lui magic delicatele lame ale vibrantului secret. Fie lăudat heruvimul trandafiriu. Îndrăzneala lui, eforturile şi tehnica lui şi-au arătat roadele. De acum înainte Honnisoy nu mai e fecioara pe care o credeţi. Îşi lasă bicicleta şi se apropie de pragul ancestralei locuinţe. Marie-Marie i se aruncă în braţe pentru pupăturile de bun-venit.

— Unde-i omul meu? întreabă camerista.

Fiindcă, de patruzeci şi opt de ore a făcut, sub bagheta lui Béru, progrese spectaculoase la franceză.

— L-au umflat sticleţii! suspină minuscula mea colaboratoare.

— Ah! blestemaţii! face Honnisoy.

Dă cu ochii de mine şi obrajii ei dolofani tremură de emoţie.

— Ah, e-n regulă, ai putut s-o ştergi, tipule? mă întreabă ea.

— Vorbiţi deci franţuzeşte! rămân eu cu gura căscată.

— Am învăţat o ţârică la şcoală, se străduie ea,

fiindcă datorită francezei béruriene scâlciază şi ea franceza academică. Alexandre-Benoît mi-a băgat-o-n cap. Deci aşa şed lucrurile, nenorociţii l-au umflat?

— Nu pentru mult timp, sper... Nu-l pot acuza decât de complicitate la evadare, şi în plus ar trebui să aibă dovezi. Nu vă faceţi griji pentru Béru. E un descurcăreţ.

— E un om foarte mult inteligent, se extaziază Honnisoy. N-are tărâţe în dovleac, tipul!

Se aude un cântec semeţ. Ne retragem, ne agităm. Ne informăm: e vorba de bătrânul Sam care a dat pe gât o sticlă de scotch, ca să-şi revină din emoţii. Dată fiind starea lui de slăbiciune, efectele alcoolului s-au produs imediat şi acum e blindat ca un portavion. Cântă în gura mare faimoasa arie a gărzii scoţiene intitulată: „Cu vântul în fuste” şi a cărei traducere v-o dau în grabă:

Dacă nu aş fi văzut
Nu aş fi crezut
Că Margaret avea undeva ceva.

Nu vă reproduc întregul cântec, fiindcă editorul meu m-ar acuza că recurg la umplutură.

Îi explic servitoarei cumsecade circumstanţele în care am evadat. Dar nu pare deloc deranjată de prezenţa la ea acasă a lui Sam Gratt.

Îl cunoştea bine. E un bătrân netrebnic care îşi petrece aproape tot timpul la puşcărie.

— Ce proiect aveţi? mă întreabă.

Îmi las mâna pe unul dintre jamboanele ei superioare. Degetele mi se afundă ca într-un castron cu smântână.

— Dragă miss Honnisoy, atac eu, ştiu că aţi făcut mult pentru noi, fără teama de a vă compromite.

Miss pâlpâie din măturici:

— Şi prietenul dumneavoastră a făcut minunat de mult pentru mine, rosteşte ea pudic.

Emoţia îi ţâşneşte din glande.

— Chiar a fost bine? mă interesez eu.

— Straşnic! răspunde ea, cast. Ai zice, un compostor, nepoate! Nu face economie la mişcările din şale, amicul tău. Oh! Şi numărul cu clarinetul, o durere! E un as al somierei, tipul.

Marie-Marie socoteşte oportun să intervină:

— Făceţi-vă şi nevoile în faţa mea, dacă tot aţi ajuns aici! se înfurie miss Codiţă. Fără glumă, sunt minoră, ce naiba! Ah! că dezgustători mai sunt adulţii. Când aud asemenea discuţii, îmi vine să-mi pun un pietroi pe cap ca să nu mai cresc!

— Bine, gata, fetiţo, n-am observat că erai în promiscuitate! se scuză Honnisoy.

Îşi drege glasul:

— Vreaţi să vorbiţi cu mine? mă întreabă ea.

— Am să am nevoie de colaborarea dumitale deplină şi masivă ca un daladegol[40], rostesc solemn.

Nu poţi întreprinde nimic valabil fără o fărâmă de solemnitate la plecare şi la sosire. De pildă, dacă preşedintele nostru nu-şi începea discursurile cu „Francezi şi franţuzoaice”, aş fi pariat pe viitorul lui septenal contra vieţii mele eterne că n-ar fi avut o audienţă atât de asiduă. De asemeni, dacă n-ar fi cântat la Marseillaise la sfârşit, optzeci la sută din prostospectatori nu ar fi observat că locuţiunea s-a terminat.

Zău, credeţi-mă: solemnitatea e glazura de pe prăjituri, care devin astfel mai apetisante, fiindcă oamenilor le place mai mult să mănânce ceva frumos decât ceva gustos!

— Sunt pentru dispoziţia dumneavoastră, mă asigură dulcea demoazelă.

— Mersi, Bérurier îţi va întoarce însutit ceea ce vei face pentru mine.

— Oh, ştiu.

---

40 Un *daladegol* este un dreptunghi de hârtie a cărei utilizare nu-i cunoscută francezilor, şi pe care ei îl depozitează provizoriu într-o urnă, aşteptând să-i găsească întrebuinţarea. (n.a.)

— Nu mai vorbiţi de unchiu’ că simt cum înnebunesc, şuieră felina Marie-Marie.

— Honnisoy, îl cunoşti bine pe Rot Harryclub, jurnalist de meserie, care locuieşte în hotel?

— Bineînţeles.

— Acum e aici?

— L-am văzut adineaori în compania judecătorului Stance Assofy.

— Perfect. Trebuie să am o discuţie de urgenţă cu acest binevoitor tânăr, şi contez pe dumneata să-mi aranjezi o întrevedere. Există telefon în sat, cred?

— Da, la han.

— Dă o fugă până acolo, frumoasa mea. Sună-l pe Harryclub şi, anunţă-l că deţii o informaţie de cea mai mare importanţă în legătură cu mine. Spune-i să vină aici imediat şi recomandă-i să fie singur. Contez pe diplomaţia dumitale feminină.

Îmi zâmbeşte din obrajii bucălaţi, saltă perna centenarei şi-şi încalecă din nou velocipedul.

*

* *

— Ei, Honnisoy?

Încă mai scoate aburi pe nări. Trebuie să spun că noaptea e rece. Devotata tinerică miroase a osânză umedă. Îşi scoate hăinuţa cu guler de iepure anemic şi se trânteşte pe un scaun. Posteriorul ei fantastic se revarsă descriind festoane peste picioarele acestuia.

— Vine.

— Cum a reacţionat? îşi clatină dovleacul.

— Nu era singur, a zis că vine.

— A părut interesat!

— Foarte mult. Imediat.

— Perfect. Când o să sosească, să-l conduci într-o cameră de la etaj, unde am să mă aflu eu. Să fii degajată. Să pari că vrei să te fereşti ca mama dumitale şi fetiţa să

nu audă conversaţia. Înţelegi?

— *I see.*

Îl ridic pe bătrânul Sam care sforăie.

— Cât despre el, o să-l închidem provizoriu în camera vecină ca să soilească în pace.

Treizeci şi două de minute mai târziu, o pereche de faruri irizează ferestrele aburite.

CAPITOLUL X
Balada fugarilor

— Dacă aţi vrea să urcaţi pe aici, mister Rot, am fi mai liniştiţi.

Jos pălăria! Nu-i este teamă că se compromite, cuceririi lui Béru. Când seduce el o femeie, e o treabă serioasă. Subjugare curată. Călcătura de pachiderm a demoazelei face treptele să geamă. Mă lipesc în spatele uşii în mână cu pistolul împrumutat de la mustăciosul şef al închisorii.

— Despre ce-i vorba, Honnisoy? întreabă noul sosit a cărui curiozitate s-a ascuţit ca un brici de bărbier arab.

— O să vedeţi imediat, gâfâie planturoasa.

Apasă clanţa, acţionează comutatorul.

— Intraţi.

Şi el intră. Potrivit înţelegerii, ea rămâne afară şi închide uşa.

— Hello, colega! rostesc eu vesel, punându-i sub nas să miroasă ţeava puşcociului.

Harryclub face precum calul tatălui lui Victor Hugo, respectiv un salt înapoi.

— *You!*

— *I.*

Şi asta-i tot. Până şi carmelitele sunt mai vorbăreţe; mai ales când domnul Bernanos[41] le determină să

41 *Georges Bernanos* (1888-1948) - scriitor francez catolic, sfâşiat între misticism şi revoltă, în romanele şi pamfletele lui combate două păcate

cuvânteze.

Revolverul îmi părăseşte mâna dreaptă pentru a se cuibări în stânga. Dreptaci din naştere şi vocaţie, întotdeauna îmi folosesc palma pentru a „interoga” un individ.

Şi totuşi, mâna eliberată, provizoriu, mi-e inutilă fiindcă picioarele sunt cele care intră în acţiune. E ca de la sine. Un reflex. O explozie de furie. Tipul ăsta m-a luat drept imbecil! A vrut să mă acuze de crimă pe mine, integrul San-A.! Simt că el este creierul afacerii. O ghicesc după consternarea care-i încercănează ochii. Şi atunci picioarele mi-au fost cuprinse de turbare. Furia mi-a căzut în pantofi. Încep să şutez în fundul tipului, în glezne, în burtă.

Poc! Trosc! Buf! Pleosc!

Nu se aude decât zgomotul loviturilor. Băiatul nu scoate un sunet. Se abţine, de parcă s-ar teme să nu declanşeze detenta pistolului printr-un cuvânt necugetat.

Se trage doar înapoi.

Da, numai că încăperea măsoară numai trei metri lungime. După care se propteşte în perete. De perete atârnă un crucifix. Iisus suferind pe cruce. Stors de sânge, slăbit, decepţionat, plin de îndoieli groaznice în legătură cu tăticul lui, Iisus înşelat de toată lumea, mai mult decât sfântul Iosif, tutorele, (un tip de genul lui Béru, acest Iosif, după mine: coarnele puse i-au fost recompensate prin canonizare; deci merită uneori să mai şi renunţi).

Rot Harryclub stă cu spatele de perete. Iar San-A. continuă generoasa distribuire de şuturi.

Buf! Trosc!

Termin prin a-i administra o monumentală lovitură de copită în boaşe şi el leşină. Fără să scoată o vorbă, ca un băiat discret ce e.

Trag un scaun în faţa lui şi mă aşez călare, cu braţele încrucişate pe spătar, aşteptând să-şi vină în fire şi suflând peste crosa revolverului.

---

majore; mediocritatea şi indiferenţa, (n.tr.)

Nu întârzie să-şi aprindă luminile de poziţie.

— Să-mi fie iertată primirea făcută, gentleman, îi spun, dar sunt o fire impulsivă mai ales când dau peste un gunoi de soiul tău...

Un zâmbet palid îi traversează vitrina pământie.

— Deci e vorba de o răpire, face Harryclub masându-şi coroana bijuteriilor (care pentru el sunt mai preţioase decât bijuteriile coroanei).

— De asta-i vorba, mărturisesc eu. Şi acum, dragă tinere, ai să-mi luminezi lanterna dacă nu vrei să ţi-o sting pe a ta definitiv!

Îmi însoţesc spusele cu un fascinant număr de revolver: mâna dreaptă, mâna stângă şi un du-te vino extrem de rapid. Apoi, arma rotită pe vârful arătătorului şi în cele din urmă ţintită înainte.

— Foarte frumos, aprobă Rot; aţi fost angajat într-un circ?

— Exact, eram vedeta circului de poliţişti de pe cheiul Orfèvres. Deci, eşti dispus să răspunzi sau te deghizez pe tine în mort şi pe mine în răzbunător?

— Să vedem, răspunde calm ziaristul.

— Ce să vedem?

— Care sunt întrebările... Dar mai înainte aş vrea să trag o gură de aer fiindcă m-ai maltratat serios şi aş fi dezolat să leşin din nou.

— Simplu!

Merg de-a-ndăratelea până la fereastră şi o deschid.

— Nimic mai înviorător ca o noapte de vară englezească, nu-i aşa?

E de aceeaşi părere şi el, respirând cu toţi plămânii. Pare destul de dărâmat.

— Mulţumesc, Sir. Sunteţi ca un frate pentru mine, spune el ironic.

Şi în aceeaşi clipă execută o mişcare decisivă şi perfidă. E atât de fulgerătoare că nu am timp să intervin.

M-ar mira să fi urmat cursuri de gherilă prin corespondenţă, acest personaj bizar. Ce săritură agilă! Şi

tocmai el îmi vorbea acum o clipă de circ! Trebuie că le-a servit de partener fraţilor Clérans!

Într-o străfulgerare mi-a aruncat scaunul în cap şi a dat buzna spre *window*. Se afla la o distanţă de doi buni metri de fereastră şi cu toate astea, dintr-un singur salt a ajuns la ea. La fel de rapid o încalecă. Cred că locuinţa nu-i înaltă şi că un salt de la etajul întâi nu reprezintă o performanţă prea mare pentru un individ care se bucură de calităţile lui atletice. Ar fi trebuit să trag, dar mă abţin. Mereu aceleaşi scrupule absurde! Şi apoi, ca un veritabil estet al artei, am fost practic paralizat de frumuseţea isprăvii lui.

Deci, Rot Harryclub a ajuns la fereastră. Dar vai, e vorba de o fereastră cu ghilotină. Sprijinindu-se de ea ca să sară, a declanşat, din nefericire, sistemul ei de închidere, astfel încât cadrul cu geam i-a căzut peste picioare. Şocul l-a dezechilibrat. Îl aud trăgând un ţipăt, urmat de o bufnitură înfundată. Degetul meu mic îmi şopteşte că dacă amicul meu Rot s-a expediat bine, s-a recepţionat prost.

Ridic fereastra şi, efectiv, îl văd pe individ lăţit în cruce cu faţa la glia care ne hrăneşte.

Cobor scara în fuga mare.

Marie-Marie şi grăsana sunt deja în prag.

— S-a auzit ca un cutremur de pământ, îmi spune puştoaica.

Stupoare! Farurile maşinii lui Rot Harryclub, oprită în faţa casei, se aprind puternic, inundându-ne cu o lumină albă, orbitoare. O capcană! Ticălosul de ziarist n-a venit singur, şi-a adus întăriri. Fug din zona iluminată şi nu mă întorc decât după ce am ajuns în umbra şopronului.

Spre marea mea surpriză, nu: spre uimirea mea nemărginită, văd ieşind din maşină o fermecătoare fată blondă. Aleargă spre forma neînsufleţită strigând cu o voce îngrozită:

— Rot! Rot!

Imediat pun mâna pe revolver şi mă apropii de grup.

Feţişoara e de vreo nouăsprezece ani, blondă, mai curând micuţă, bine mulată, cum se spune prin cărţile mai literare decât ale mele. Poartă o bluză sport verde şi un pantalon negru din pânză.

— Dumnezeule, Rot, Rot! răspunde-mi! îl imploră ea.

Dar, oricât de frumos i-ai vorbi, ştiţi, dragi prieteni, că un mort nu răspunde niciodată. Fiindcă e mort, cascadorul de elită, să-ţi taie cheful de viaţă!

Şi-a izbit capul de marginea pragului şi creierul i se scurge prin urechi.

— Lăsaţi, domnişoară, mă tem că nu mai putem face mare lucru pentru el.

Fata ridică spre mine o privire rătăcită.

— Vreţi să spuneţi că... el...

— Vai, totul s-a sfârşit.

Privirea lui Harryclub e larg deschisă asupra unor viziuni supraterestre. Fixitatea ei incomodează.

— Cine sunteţi dumneavoastră? o întreb pe tânără, forţând-o să se ridice.

— Molly Rex, îngână ea, fără a părăsi din ochi cadavrul.

— Logodnica lui? întreb eu cu blândeţe.

— Nu: secretara: Eu... eu lucrez împreună cu el la *Happy Birthday to You.*

Iată ceva care mă mai înseninează puţin.

— Ce s-a întâmplat? întreabă micuţa Molly. Moţăiam în maşină aşteptându-l pe Rot, şi pe urmă s-a produs zgomotul ăsta cumplit...

— El v-a cerut să-l însoţiţi?

— Plecam spre Londra când a primit un telefon de la Honnisoy care-l ruga să treacă pe la ea... Ce problemă aţi avut cu el? o întreabă pe cucerirea lui Béru.

— Ei bine, vrea să zică, o dă cotită balena...

Intervin eu.

— Miss Rex, trebuie să avem amândoi o mică discuţie particulară.

Abia în acel moment, tânăra pare să realizeze

prezenţa persoanei mele. Mă priveşte fix. Buzele încep să-i tremure, schiţează o tragere înapoi.

— Dumnezeule, dumneavoastră sunteţi...

— Yes, miss, *eu sunt.*

— Asasinul lordului-primar?

— Nu l-am omorât eu pe blestematul vostru de primar şi am evadat din închisoare pentru a dovedi acest lucru.

Dar ce, gândeşti că-mi dă crezare? Recunoaşteţi de asemeni că circumstanţele actuale nu-mi sunt deloc favorabile. Sunt un fugar, l-am atras la Honnisoy pe Harryclub şi iată-l pe acesta mort la picioarele noastre... Pentru a reuşi s-o conving pe tipa asta de nevinovăţia mea ar trebui s-o îndop cu L.S.D. În prealabil, sau să-mi asigur concursul Maicii Domnului de la Lourdes.

— Tu l-ai ucis! Tu l-ai ucis! bolboroseşte nefericita.

O siluetă sare în sus. E Marie-Marie. Codiţele ei seamănă cu două frâie lăsate libere.

— Ce tot vorbeşte strâmbătura asta! Nu înţeleg eu englezeşte, dar simt că te acuză, aşa-i sau nu?

O apucă pe miss Rex de braţ şi o zgâlţâie.

— San-Tonio e nevinovat! ţipă pupila Enormului. M-am săturat să fie mereu acuzat.

Atacul fetiţei o descumpăneşte pe secretara defunctului.

— Ce vrea de la mine? nu se poate împiedica să nu întrebe.

Ce să vă mai spun, scena e melodramatică! Adăugaţi, ca să fie cu moţ, că Honnisoy s-a pus pe bocit, iar în interiorul casei Sam Gratt cântă cât îl ţine gura *Cei trei plăpumari din Bengal,* al cărui refren, în traducere liberă (chiar foarte liberă), îl redau aici:

Fetiţele se duc la cazarmă
Îşi trag, îşi trag verii pe genunchi
Ar face mai bine să o tragă... etc. etc.

— Lasă-ne Marie-Marie!

— Dar...

— Sunt un băiat destul de mare să mă pot apăra şi singur.

Miss Codiţă se înfige în faţa mea cu pumnii în şolduri.

— Văd că te apropii cu bocancii, San-Tonio, şi cum fata e frumoasă ai de gând s-o farmeci, hai?

— Lasă-mă în pace, nu-i momentul să-mi faci o scenă de gelozie.

— Mitocanule!

Fetiţa intră în casă păşind peste corpul defunctului. Mă cunoaşteţi, nu? Cu cât o situaţie e mai confuză, cu atât sunt mai tentat s-o clarific. Şi cu cât e mai dramatică, cu atât dragul vostru San-A. e mai la înălţime. Când îşi gâdilă el meningele, devine rapid genial. Cuprind scena într-o privire. Şi printr-o fabuloasă limpezime a minţii stabilesc următorul pas, conduita care trebuie adoptată, gesturile care trebuie făcute, cuvintele care trebuie spuse.

Fiindcă tinerica tremură de frică în faţa mea, în loc s-o liniştesc, să profităm de spaima ei pentru a o trage de limbă, aţi priceput, netoţilor?

Să n-o mai considerăm ca pe un accident dezagreabil, ci ca pe o scândură de salvare.

— Ştiţi să conduceţi, miss Molly?

Fata e dotată cu un anume sânge rece, pentru că deja îşi vine în fire. Ezită să-mi dea răspunsul la întrebare, căutând să evalueze consecinţele spuselor ei. Deci, dacă ezită, înseamnă că ştie să conducă, altminteri ar fi răspuns spontan că nu.

— Da, ştiţi să conduceţi pentru că aţi acţionat imediat farurile. O persoană neexperimentată n-ar fi avut acest reflex. Perfect. Honnisoy, vrei să vii aici, te rog?

Vaca plângăreaţă tropăie până la mine.

— Am să plec la Londra cu domnişoara, îi şoptesc la ureche. Pune-l pe Sam să îngroape cadavrul băiatului, după ce se trezeşte din beţie, sau măcar să-l ascundă într-

un loc sigur. El nu trebuie găsit imediat, am nevoie de libertate de mişcare, mă înţelegi?

Femeia confirmă.

— Ce i s-a întâmplat bietului domn Harryclub?

— A vrut să fugă pe fereastră, dar şi-a ratat demonstraţia, se poate întâmpla oricărui acrobat.

— N-a avut baftă, săracu', oftează ea. Ce întâmplare, credeţi că scăpăm cu bine?

— Păi, puică (dolofană): închipuie-ţi ce mutră ar face cititorii mei dacă n-am scăpa cu bine!

O plesnesc peste fund.

— Hai, curaj! Aurore boreale vor lumina în curând un mâine care cântă în perspectiva unui viitor triumfător, aşa cum bine a scris Gilbert Sigaux în tratatul lui despre poluarea apelor lacului Leman de către pescarii cu vezica udului surmenată.

Asemenea cuvinte, pronunţate pe un asemenea ton, îşi găsesc locul în puterea de pricepere a acestei curajoase fiice a Albionului.

— Am să mă ţin tare! promite ea.

Ea a cunoscut Blitz-ul şi o îndelungă virginitate. A primit în bostan bombele V 1. Ani de zile deviza Plantageneţilor a fost deviza ei: „Dumnezeu şi degetul meu". Şi pe urmă, e englezoaică, ce mai!

Îi arăt lui Molly maşina cu ţeava armei.

— Urcă, păpuşico!

— Dar...

— Fără proteste, altminteri populaţia Regatului Unit va suferi o curbă descendentă. Ai înţeles?

Se aşează la volan cu mine însumi alături.

*

* *

În fond, e amuzant s-o faci pe răul când posezi o inimă de mieluşel. Fetişoara asta mă ia drept un terorist,

un sângeros, un outlaw[42] în vreme ce eu sunt, aşa cum ştiţi prea bine, frumoaselor, mai fraged ca bojocul pentru pisici.

Câteva minute rămânem tăcuţi. Conduce nervos. Maxilarul crispat şi privirea fixă atestă spaima care a pus stăpânire pe ea[43]. Abia când ajungem în şoseaua naţională mă întreabă:

— În ce direcţie s-o iau!

— Londra!

— Vă previn că trebuie să fie baraje pe drum. Sunteţi căutat activ.

— Dar dumneata nu eşti căutată, fetiţo!

Apuc un pled aruncat pe bancheta din spate şi mă învelesc în el.

Apoi, delicat, îi iau baticul alb ca să mi-l leg pe cap. Nesatisfăcut pe deplin, scotocesc între scaunele noastre pentru a recupera poşeta căzută acolo.

— Permiteţi? o întreb. Nu intră în obiceiurile mele să cotrobăiesc prin poşetele domnişoarelor; prefer să le violez pe ele decât să le violez poşeţica; dar am nevoie de ruj şi de creionul pentru ochi, dragă!

Vorbind întruna, găsesc obiectele dorite. În mai puţin timp decât ar trebui pentru concedierea unui reporter la U.N.R.T.F., iată-mă cu nişte labiale frumoase, carmin, şi cu nişte sprâncene ca o tremă spaniolă. Oh! probabil că semăn mai mult cu un tigru al firmei Esso decât cu Brigitte Bardot, dar în penumbra propice a maşinii, şi cu baticul pe cap, aş putea crea iluzia.

— De acum încolo şi pe o durată nedeterminată, eu sunt tanti Victoria, fetiţo, ai înregistrat? Dacă deraiezi cât de cât descarc revolverul în dumneata. Ceea ce simţi tare în coapsă, prin pled, nu-i ceea ce crezi; e pistolul. La ce te gândeai e mult mai tare!

Unii şi alţii ar considera că folosesc un limbaj mult prea deocheat cu o fată tânără; acelora le-aş obiecta că

---

42 Om în afara legii, bandit. (n.tr.)

43 Altădată m-aş fi exprimat mai decoltat, dar de când mi se flutură pe sub nas bicornul academic, nu mai îndrăznesc. (n.a.)

interpretez un personaj şi că reuşita planului meu depinde de creditul acordat rolului meu de compoziţie. Şi pe urmă, nu-mi bat eu capul cu reacţiile lor. Vrând prea mult să te justifici, ajungi să faci figură de vinovat.

Miss Rex o apucă pe derivaţia care permite evitarea localităţii Swell-the-Children. Apoi drumul ajunge rectiliniu.

— La ce te gândeşti, frumoaso? o interoghez eu după o nouă perioadă de tăcere.

— La dumneavoastră, răspunde ea.

— Drăguţ. Şi ce gândeşti despre mine?

— Că nu aveţi nici măcar o şansă dintr-o mie să scăpaţi.

— Am mai citit eu genul ăsta de sentinţe într-un mare număr de cărţi poliţiste.

— Şi ea se dovedeşte exactă, nu-i aşa?

— Doar pentru că e vorba de romane, draga mea. În realitate lucrurile se petrec altfel. Nici idee n-ai de numărul delictelor rămase nepedepsite.

— Crimele nepedepsite sunt cele necunoscute, reia Molly Rex: a dumneavoastră, dar ce zic eu: ALE dumneavoastră, fiindcă numai ce l-aţi asasinat pe Rot, sunt prea răsunătoare ca să puteţi scăpa nepedepsit.

Credeţi-mă, prieteni fata asta e plină de energie. Degeaba i-am înfipt în coapsă ţeava pistolului, ea şi-a păstrat sângele rece.

O ceaţă melancolică îneacă depărtările. Brusc, la începutul unei curbe, zăresc faruri portocalii care clipesc în mijlocul drumului: barajul de temut e aici, cu umbrele lui care gesticulează, cu luminile roşii şi albe ale maşinilor oprite, cu cele mai galbene ale lanternelor de buzunar, într-o adevărată sarabandă.

— Ei bine, am impresia că a sosit momentul să vă rugaţi Domnului dacă v-a mai rămas o fărâmă de credinţă, declară Molly.

— Te înşeli, puicuţo: dumneata eşti cea care trebuie să te rogi, fiindcă în curând viaţa îţi va fi mai ameninţată

ca a mea.

Îmi proptesc arma în părţile moi ale coapsei lui Molly.

— Un cuvânt alăturea cu drumul, o bătaie de pleoape prea grăbită şi de mâine-i doliu mare în familia Rex.

Tânăra încetineşte. Suntem obligaţi să stăm la coadă ca la vamă. Numai că, în cazul nostru, marfa transportată fraudulos e fiul unic şi preferat al Féliciei, scumpa mea mămică.

Motociclişti cu glasuri tranşante, asemănători unor fiinţe extraterestre, proaspăt debarcate din farfuriile lor zburătoare, inspectează maşinile oprite.

Mă cutremur de groază constatând că cer să li se deschidă şi portbagajele automobilelor. Înţelegeţi-mă, bandă de creiere spongioase: pentru a deschide portbagajul, Molly va trebui să coboare şi să treacă în spatele vehiculului. Ar fi, prin urmare, regina idioţilor dacă n-ar profita de ocazia superbă pentru a începe să ţipe şi să-i pună în temă pe arcaşii reginei.

— Dacă vor să inspecteze portbagajul, dă-le doar cheile, ai înţeles?

— Da.

Fata îşi drege glasul.

— Vă previn că actele maşinii au rămas asupra lui Rot!

Blestem! În graba mea, nu m-am gândit la acest detaliu. La fel ca mine, şi omul cel mai inteligent poate înregistra scăpări, dragii mei.

— Să sperăm că se vor mulţumi numai cu verificarea. De altfel, ei caută un fugar şi nu automobilişti care încalcă legea.

Maşinile care ne preced pleacă din baraj unele *after* altele. Iată că a venit şi rândul nostru.

Mă chircesc în scaunul meu şi mă prefac că dorm. Simt o lumină puternică pe faţa mea. Respiraţia îmi rămâne liniştită.

— Scuzaţi, domnişoară, face un poliţist, o simplă verificare.

— Ce se întâmplă? întreabă calm, Molly.

— Căutăm un evadat.

— E vorba de cel care l-a asasinat pe lordul-primar din Swell-the-Children?

— Exact. N-aţi observat nimic neobişnuit pe traseu?

— Absolut nimic.

— Aş putea să văd portbagajul, domnişoară?

— Natural.

Tânăra scoate cheile din tabloul de bord.

— Poftim!

— Regulamentul cere să-l deschideţi personal, domnişoară; vă rog să coborâţi!

Unul care şi-ar lăsa degeţelul pe pieptul lui San-A. ar crede că mângâie un ciocan pneumatic în plină acţiune, scumpilor! Cuşca mea trepidează!

Molly ezită puţin, apoi deschide portiera şi coboară.

„Perfect, îmi spun, îngerul meu păzitor trebuie că s-a dus să-şi netezească penele iar steaua mea cea bună s-o fi spart. Un bărbat tare e nevoit să-şi accepte destinul cât de căcăcios ar fi el.”

Şi, cu sumbra hotărâre a unui Napoleon abdicând pentru a doua oară, strecor pistolul în torpedou.

Se scurg zeci de secunde. Ia te uită, e adevărat că în Marele Albion sunt totuşi secunde, minute şi ore. Ciudat că demnii supuşi ai Maiestăţii sale n-au descoperit un mijloc de a segmenta timpul într-un mod mai original. Mi i-aş fi închipuit cu cadrane de orologii divizate în 83 de fracţiuni, cu zile de 14 ore, cu săptămâni de cinci zile şi cu ani de 17 luni. Trebuie că au avut o scăpare în ziua în care s-au aliniat la împărţirea zilei în 24 de ore. Reţineţi totuşi, că pentru ei ziua nu-i de 24 de ore, ci de două ori 12 ore. De asemeni, sunt surprins de fiecare dată când plec de pe Orly pe 14 aprilie, de pildă, şi aterizez la Londra pe 14 aprilie. La sosire, întotdeauna mi se pare că trebuie să fie octombrie sau februarie al unui alt an.

Aud cheia în broasca portbagajului. Capacul acestuia se ridică, interceptând în oglinda retrovizoare cele două

siluete, a lui Molly şi a curcanului.

Mascaţi prin acest panou de fier, pot vorbi în voie. Ea e pe cale să-i explice cum stau lucrurile. Băiatul e gata să tragă, şi să-şi avertizeze colegii. Ce-ar fi s-o rup la fugă cât încă nu-i prea târziu? Aş face doar un gest să deschid portiera şi mi-aş lua picioarele la spinare. Iute cum mă ştiu, m-aş distanţa urgent. Ceaţa m-ar proteja de eventualele lor gloanţe.

Da, şi ce-aş rezolva în felul ăsta? Îmi imaginez poterele, câinii puşi pe urmele mele! Dumnezeule, că sumbru mai e lătratul câinilor! Fugarul, al nu ştiu câtelea episod!

Nu, San-A. Ai şi tu demnitatea ta. Lasă-te întemniţat şi... capacul se închide. Tânăra se întoarce escortată de motociclist care, îndatoritor, îi ţine portiera *open* până ce ea se instalează la volan.

— Cu scuzele noastre, domnişoară; şi drum bun!

Plecăm... maşina zigzaghează între obstacolele cu sârmă ghimpată plasate de-a curmezişul drumului.

Defilează feţe aspre, sculptate de umbră şi de luminile girofarurilor. Apoi, se înstăpâneşte domnia nopţii liniştite, blânde şi umede, care miroase de pe acum o toamnă englezească.

— Nu ţi-ai înşfăcat norocul de păr, Molly? o întreb.

Fata clatină din cap.

— Ce te-a putut opri, inimioaro?

Ridică din umeri.

Tăcerea ei, aerul încăpăţânat mă incită.

— Nu ţi-a mai fost frică de vlăjganul ăsta de poliţist care stă alături de tine?

— Nu, mi-a fost milă, răspunde ea. Întotdeauna mi s-a spus să-i arunc un colac de salvare unui om care se îneacă şi nu să dau cu piatra.

Caut ceva bine-simţit ca să răspund la cuvintele ei bine-simţite.

Nu găsesc să spun decât „mulţumesc”.

Şi atunci, îi spun „mulţumesc”.

CAPITOLUL XI
Clipe mai bune

The periferia *of London is here.*

Casele sunt mai continue. Au apărut autobuzele, blocurile, neonul, publicitatea şi poliţiştii.

Îmi place Londra. Unul dintre cele mai frumoase oraşe ale lumii. Mă simt bine aici. După Paris, e oraşul în care parcă aş fi la mine acasă. Găsesc în el tot ceea ce pot aştepta de la un mare oraş: spaţii întinse, mister, forfotă ordonată, pitoresc, o anume noţiune asupra vieţii, miresme de friptură, siluete bizare - respectiv extravagante -, viciu, culoare, o regină, ploaie, cabine telefonice roşii, meloane, garoafe, doamne bătrâne, câini tunşi, coloana lui Nelson, fete neruşinate, cei mai straşnici vagabonzi din univers, publicitate, englezi, indieni, case demne de acest nume şi adevărata întruchipare a curajului. Fiindcă englezul e curajos. Alte popoare sunt temerare, intrepide, impetuoase, bătăioase... rosbiful nu-i fanfaron. El nu tremură. Curajul i-a fost livrat în acelaşi timp cu obrajii coloraţi şi cu dinţii lungi. E un apendice, un compus chimic, un reflex.

După ce am trecut de baraj, n-am mai vorbit. Şi cu toate astea am atâta de aflat, iepuraşilor! Prezentându-se momentul, arunc un neglijent:

— Încotro mergem aşa, puicuţo?

Miss Molly pune brusc o frână care diminuează sensibil distanţa dintre nasul meu şi parbriz.

— Cum, exclamă ea, nu ştiţi încotro mergeţi?

— Ba da, răspund eu, numai că nu ştiu unde se află, fiindcă, inimioaro, merg la tine acasă!

— La mine, se îngrozeşte frumoasa.

— Păi, unde ai vrea să merg? Hăituit şi fără bani, nu pot să trag la *Ritz.*

Fata îşi clatină capul blond. Trebuie să vă repet,

dragii mei cititori şi cititoare: copila asta are o mutrişoară care ar da peste cap un regim de banane verzi. Acum când pot să mă uit la ea pe îndelete în luminile marelui oraş, îi descopăr farmecul catifelat al carnaţiei, culoarea verde crud cu paiete aurii a ochilor, delicateţea nasului şi dimensiunile promiţătoare ale gurii. Întotdeauna v-am mărturisit: eu, San-A., mă dau în vânt după fetele cu gura mare, fiindcă ţin la confortul meu.

— Micuţă Molly, continuu eu, să nu-mi spui că locuieşti la Armata Salvării, că în acest caz aş coborî să fac chetă.

— Dar locuiesc cu părinţii la Bloomsbury!

Vai, vai, vai! Mi-a rămas osul în gât! Nu m-am gândit la această eventualitate.

— Nu eşti domiciliată în Swell-the-Children?

— Rot, care este un prieten al fratelui meu, mi-a găsit slujba asta la *Happy Birthday to You,* şi acolo locuiesc într-o pensiune de familie...

— Stai aşa: Harryclub nu avea totuşi la Londra unde să tragă?

— Posedă un mic apartament în Chelsea, da.

— Unde trăia singur?

— În principiu!

— Ei bine, vezi, scumpete, cum se aranjează lucrurile? Condu-mă repede şi degrabă la el.

— Vorbiţi serios?

— Da, foarte serios!

Face o mutricică de toată frumuseţea, (dacă şi amor face la fel, puteţi de pe acum să vă luaţi bilete de ordine, finilor!)

— Necazul e că n-am cheia.

— Nu te necăji, Molly. Pentru a calcula numărul de case în care am pătruns fără cheie i-ar trebui şase luni de muncă unei maşini electronice.

— Nu vă gândiţi că, descoperind asta... oh, moartea lui Rot, poliţia ar înscrie în prim plan percheziţionarea domiciliului său londonez?

— Probabil că nu o vor descoperi prea curând. Am nevoie de patruzeci şi opt de ore de libertate şi le voi avea.

Încetând să mai protesteze, Molly Rex se supune. În vreme ce conduce eu îmi şterg fardurile şi îmi scot baticul. Apoi, cuprins de intuiţie explorez torpedoul. În zece secunde am şi descoperit o mică trusă de chei.

— Uite aici, baby, îi spun fericit agitându-le sub nasul fetei, pariez pe tot ce-ai vrea contra indiferent ce că-i vorba de cheile apartamentului. N-am de ce să mai chinuiesc broasca.

Molly face un gest indecis. Pare îngrijorată. Perspectiva de a se afla într-un apartament în tovărăşia unui criminal începe s-o sperie.

Mergem în lungul Hyde Park, pe sub tufişurile căruia cuplurile se degustă. Urmează luminile din Sloane St, apoi animaţia de pe King’s Road.

— Care-i adresa regretatului Rot Harryclub, comoaro?

— Chelsea Manresa Road, nu-mi mai amintesc numărul casei, dar aş recunoaşte-o.

Într-adevăr, tânăra coteşte la dreapta şi opreşte în faţa unei clădiri mici cu un singur etaj, zugrăvită în ocru, cu un brâu alb în jurul ferestrelor, o uşă lăcuită în negru, agrementată cu aramă bine lustruită şi o scară exterioară ducând direct la etaj. Parterul, situat mai jos decât strada, e protejat de un grilaj elegant.

— N-arată rău deloc, apreciez eu, ador stilul ăsta. Gărduţul negru cu motive aurite e o încântare.

— Dacă vă plac gratiile, în curând veţi fi satisfăcut, ripostează copila.

— Nu-i nici o grabă, Molly, mi-am citit horoscopul înainte de a părăsi Franţa, din fericire se menţine la cote nealarmante!

— Bun, *bye-bye!*

Îmi scarpin conductul auditiv, crezând că n-am înţeles bine.

— Ce zici, puicuţo?

— Vă zic la revedere. Mă întorc acasă.

— Ai văzut aşa ceva la emisiunea pentru copii de duminică dimineaţă? Fără glumă, mă crezi chiar aşa de idiot încât să-ţi urez noapte bună?

— Mă aşteaptă părinţii.

— Le dai telefon că ai o groază de lucru şi că n-ai să te întorci decât mâine dimineaţă!

E gata să obiecteze, dar îi arăt revolverul care, din nou, locuieşte în buzunarul meu.

— Fii cuminte şi totul se va termina cu bine.

— Cred totuşi că v-am dat o dovadă de netăgăduit adineaori privind bunăvoinţa mea...

— Faptul mi-a sporit vigilenţa. Hai vino!

Pune mâna pe închizătorul cromat al portierei. În acea clipă zăresc silueta caracteristică a unui poliţist într-o cabină telefonică aflată la intrarea unei fundături. Dragul de *bobby* poate că-i telefonează iubitei? Ai zice o scenă compusă de un regizor de cinema. Cabina roşie, dracul de poliţist cu casca lui în lumina săracă a unui bec. Prăpastia sumbră a impasului. Pubelele enorme înşiruite, casele scunde, ceaţa uşoară...

— Mai ales, o implor eu, fii bună şi colaborează, Molly. Vezi cât e de liniştit totul, n-are rost să declanşăm un război într-un cartier atât de frumos, nu-i aşa?

Fata coboară din maşină pe portiera de pe partea ei, iar eu pe cea de pe partea mea. Face câţiva paşi cu capul între umeri, apoi, curajos, începe să urce, scările.

*

* *

— Avea gust, băiatul!

Apartamentul răposatului e o încântare. Totul e englezesc, stil vapor: acaju şi aramă. Fotolii moi, tapiserii opulente, obiecte delicate, un şemineu din marmură roz, vatra fiind închisă de tradiţionalul grilaj cu măciulii. O

locuinţă de ocazie foarte confortabilă. Se compune dintr-un salon-sufragerie, o bucătărioară şi un dormitor cu o sală de baie. După sejurul meu în închisoarea din Swell-the-Children, resimt o dulce euforie să mă găsesc într-un loc atât de plăcut.

O oglindă frumoasă cu ramă din eben îmi răsfrânge faţa prost rasă. Sunt cenuşiu de murdărie şi, după stagiul în staulul coanei Honnisoy, put a usuc şi a bălegar.

— Am neapărată nevoie de o baie, spun eu.

Molly surâde juvenil:

— Nu îndrăzneam să v-o sugerez.

— Simt că trebuie să mi-o ofer pentru a sărbători evadarea mea. Vino cu mine, dragă.

— Unde, mă rog?

— Cum unde, în baie. Îţi închipui că am să te las în libertate cât eu mă bălăcesc în apa caldă?

— Sunteţi nebun! se indignează pudica englezoaică.

— Dimpotrivă, vorbesc limba raţiunii.

Culeg de pe o mobilă o revistă de artă.

— Hai, urmează-mă şi nu mai tremura, n-am fost niciodată arestat pentru atingere la bunele moravuri.

Intrăm în sala de baie.

— Chiar n-aveţi încredere în mine? îmi reproşează Molly.

— Mai exact, mi se pare mai absurd ca dumneata să ai încredere în mine, o rectific eu. Uite, aşează-te pe taburetul ăsta cu faţa la chiuvetă, şi citeşte revista cât timp eu îmi fac baia.

Acestea fiind spuse, încui uşa şi arunc cheia în cadă. Robinetele încep să curgă în cataractă. San-A. se dezbracă.

Curioasă situaţie, nu vi se pare? Eu în pielea goală în această încăpere strâmtă, cu o tânără încântătoare îmbrăcată din cap până-n picioare, la îndemână... N-aş vrea să vă par libidinos - deşi mă doare-n cot de opinia voastră - dar încerc o anume apăsare. Săpunindu-mă, mă holbez la şoldurile lui Molly. Are nişte rotunjimi care-ţi dau mâncărimi în podul palmei. Am tot încercat eu să-mi ocup

mintea gândindu-mă la tratatul de la Westphalia şi la căsătoria ratată a lui Ludovic al XV-lea cu infanta Spaniei, dar gândul începe să-mi vagabondeze în jurul poponeţului ei ca o muscă în jurul unei prăjituri cu cremă. Îmi închipui cam ce i-aş face dacă s-ar arăta ceva mai cooperantă.

— E interesant ce citeşti? orăcăi eu.

— Pasionant, bodogăne copila. E vorba de un articol despre cea mai bună metodă pentru neutralizarea cariilor dintr-o mobilă veche.

M-aţi crede dacă aţi vrea, cum zicea Béru, dar glasul ei reuşeşte să-mi gâdile creierii. Şi uite că amicul Popaul începe să facă drepţi astfel încât semăn mai mult cu un ibric decât cu o statuie greacă. Zău că n-am vrut să mă port incorect. Mă cunoaşteţi doar: discreţia înainte de toate. Trebuie ca *immediately* să adopt un dispozitiv de urgenţă. Primo: să mă gândesc la altceva.

— De multă vreme lucrezi cu Rot Harryclub?

— De şase luni. Mai exact, lucrez la ziarul lui.

— Deci nu eşti la curent cu activităţile lui?

— Jurnalistice?

— Nu: particulare!...

— Absolut deloc.

— Era legat de lordul-primar defunct?

— Nu vă lipseşte tupeul, îmi spune ea.

— *Why?* o întreb (dar în franceză).

— Să spuneţi lordul-primar defunct când dumneavoastră l-aţi ucis!

— Răspunde la întrebare, în loc să-mi faci morală.

Molly ridică din umeri.

— Se întâlnea cu el, da, pentru articolele privind problemele municipale.

— Dar cu judecătorul Stance Assofy se întâlnea?

— Pentru articolele lui asupra afacerilor penale...

N-am aflat mare lucru. În orice caz, intermezzo-ul n-a soluţionat problema spărgătorului meu de nuci cu contragreutate. N-am să mă pot evacua din cadă în poziţia asta. E ca o infirmitate! Sunt gata de luptă! Bietul Henric

al II-lea trebuie că a avut în faţa lui un tip de soiul meu la acel turnir fatal!

Ce-i de făcut? Să-i dau cheia fetei şi să-i zic să mă aştepte afară? Prea imprudent. Sau să mă stropesc cu apă rece? Ia uite, merită să risc o asemenea experienţă. Să folosesc toate terapeuticile. Mă ridic în picioare şi ce surprind? Privirea atentă a lui Molly (Molly, şi eu aş vrea să fac la fel!) în oglinda de la chiuvetă. Se prefăcea că citeşte, păcătoasa, şi, pe când eu mă săpuneam, ea îşi clătea ochii.

Din atentă, căutătura despre care vă vorbesc, devine stupefiată când panoramează corpul delict. În secunda următoare, aceeaşi privire trece de la stupoare la melancolie visătoare.

Mi s-a povestit mie că englezoaicele... Dar chiar în halul ăsta nu, vă jur, nu puteam să-mi imaginez. Tânăra aruncă revista. N-o să afle niciodată cum să extermine cariile, dar n-are importanţă. Se întoarce, se ridică de pe taburet şi cade în genunchi. Urmarea, prieteni, am să mă abţin să v-o relatez. Nu sunt un vicios, nu fac politică şi n-am chef să mă căpătuiesc cu o interdicţie, astfel încât să-mi vând cărţile poliţiste pe sub mână la ieşirea din cluburile de noapte. Să-mi fie iertată autocenzura, însă nu eşti niciodată aşa de bine servit ca de tine însuţi. Uite că am dreptate să prefer tipele cu gura mare decât pe cele care au un orificiu de portţigaret în chip de clanţă. Pe scurt, nu dau precizări, dar vă invit să vă desfaceţi cravata şi să-mi urmăriţi privirea.

Ne apucă o asemenea frenezie pe amândoi, că după cinci minute Molly cade îmbrăcată în cadă, după o jumătate de oră iese în ţinuta Evei şi după o oră martirizăm patul bietului Rot Harryclub.

Ah, băieţi, ce aventură!

A avut dreptate cine a zis că într-un triunghi isoscel două dintre laturi sunt egale. Am ocazia să verific acest lucru în vreme ce îi practicam exact figura cu triunghiul isoscel. E teribilă această Molly. Nesocoteşte respectul

uman! Devorează senzaţii! Ţipă de fericire! Îşi cheamă mama, scumpa de ea, nu la telefon, cum avea iniţial intenţia, ci în gura mare. După felul în care strigă, reclamă şi exclamă, doamna mamă trebuie că o aude din cartierul Bloomsburry, prin tot zgomotul circulaţiei. Madam Rex-mama îşi ciuleşte urechea. Îşi zice că fetiţa ei a fost răsturnată de un autobus cu imperială, sau de un Casanova imberb. Domnişoara Molly îşi trimite *self-controlul* la plimbare. Calmul englezesc e dat uitării. Nu-i rău s-o vezi consacrându-se relaţiilor cordiale! Suntem pe cale de a săpa tunelul de sub Marea Mânecii. Aruncăm prin braţele noastre un pod pe deasupra Canalului. Asta-i vrut, asta-i căpătat! Să ne fie cu iertare: tipa le acordă un regim de favoare asasinilor de lorzi-primari. Am reuşit să împrăştiem neînţelegerile putând să subziste în legătură cu afacerea Jeanne d'Arc. Să ştergem întâmplarea ratată a Cearşafului de Aur fără a cere avizul lui Henric al VIII-lea, nici consimţământul lui Charles al XI-lea, Bouvines! Şi? Ce vrea să însemne asta? N-a existat niciodată acel prim război din 14 (1214). Eu am devenit Domnul Loyal al lui Philippe Auguste. Eu îl îmbrăţişez pe Jean sans Terre[44] - printr-o persoană inter - şi super-pozată.

Reneg bătălia de la Waterloo; pun sub seninul întrebării insula Sfânta Elena[45]! Îl aclam pe Mers-el-Kebir[46]! Francezi-Englezi; *English-French!* Bravo, Larousse! Cornul se uzează dar nu se predă.

Sprijinit în cot (acum numai în el mă mai pot sprijini), admir această delicată bijuterie a naturii lungită alături de

---

44 *Jean sans Terre* (1167-1216) - rege al Angliei, succesorul lui *Richard Inimă de Leu* - a fost deposedat de teritoriile deţinute în Franţa. A încercat să le recupereze, dar atât el cât şi aliatul său *Otto al IV-lea* împărat germanic au fost bătuţi Bouvines 1214. (n.tr.)

45 Sfânta Elena - insulă britanică din Atlanticul de Sud, unde a fost exilat Napoleon I din 1815 până la moartea sa, 1821. (n.tr.)

46 *Mers-el-Kebir* - port din Algeria, bază navală aflată în portul Oran şi creată în 1935 de către francezi. În 3 iulie 1940 o escadră franceză care nu s-a supus somaţiei britanicilor a fost bombardată de Royal Navy. Atunci au murit 1300 de oameni. (n.tr.)

mine.

— Ce-ai de zis, micuţă sirenă?

Îmi răspunde printr-un singur cuvânt. Dar ce cuvânt:

— Fantastic-que[47].

— Mersi.

Îi aplic un minipupic pentru a-i da de înţeles gratitudinea mea. Rareori i se întâmplă unui englez (sau englezoaice) să se coboare până într-atât încât să facă un compliment. Când acest lucru se întâmplă, trebuie să-l culegi cu grijă şi să-l aşezi într-o vitrină, fiindcă e o piesă de muzeu. În general, englezul îl pedepseşte pe autorul unei performanţe. Iată ce s-a întâmplat, de pildă, cu moş Churchill. De cum a terminat războiul a fost eliminat în viteză. Şi taica Ike? Nu i-au zis nici măcar un mersi, ci *go home*! La noi, în Franţa, nu se pomeneşte aşa ceva. La noi oamenii au recunoştinţa pântecului şi cea a sângelui. Americanilor, de exemplu, li se permite să arboreze un drapel în interiorul ambasadei lor. Şi totuşi, ambasada americană se află la doi paşi de Elysée. Ar putea deranja cele cincizeci de stele ale lor, alături de cele două ale noastre. Dar nici pomeneală, trosc! Cât de mărinimoşi suntem! Ambasadorul îşi poate fâlfâi stindardul înstelat la el în birou în bătaia vântului provocat de aspirator.

Dar mă depărtez de la subiect, băieţi, iertaţi-mă. Cred că trebuie să fie glandulară această manie să o iau mereu razna când mă sâcâie o idee.

Să revin la situaţie. Tablou sugestiv! Un bărbat şi o femeie în ţinută de amor, într-un pat frumos cu baldachin, stil colonial.

Acum, dacă m-am îmbăiat şi am ieşit la lumină, se cuvine totuşi să trec şi la lucruri serioase.

N-am venit al Londra, sfidând barajele poliţieneşti, ca să înşir mărgele. Dovada!

Cum încerc să-mi mobilizez celulele cenuşii, iată că

47 Realizaţi, rogu-vă, conştiinţa mea profesională: am scris în englezeşte dar vă livrez cuvântul cu literele complementare care vă permit să-l franţuziţi. (n.a.)

începe să zbârnâie telefonul. Pentru moment mi s-a părut că-i la uşă, atât e de vibrantă soneria. Dar regularitatea ei îmi rectifică eroarea de interpretare.

— Nu trebuie să răspundem! murmură Molly, fredonând în adâncitura umărului meu.

Mă smulg din pat pentru a ridica aparatul de culoare acaju, aşezat pe o masă joasă. E un gest îndrăzneţ, dar cred că sunteţi la curent, dragul vostru San-A. e omul acţiunilor şi exacţiunilor cutezătoare.

— Hello! fac eu pe un ton degajat.

Un glas cu accent *cocney* aruncă rapidă:

— Salut, Rot, aici Hebull-Degohom. Mă bucur că te-ai întors, pot să trec pe la tine?

— O.K, *boy!* îi răspund eu în mijlocul unei chinte de tuse ca să-mi acopăr accentul franţuzesc.

Şi mă grăbesc să închid.

Fără glumă, puicuţelor, dar cred că norocul ţine cu mine în seara asta. Fiindcă, vă daţi seama, că am venit la Londra doar pentru a încerca să-l întâlnesc pe acest individ bizar. La el mă gândeam când a început să sune telefonul, şi uite că heruvimul mi se aruncă în braţe.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă Molly.

— Avem o vizită, fetiţo. Trebuie să ne prezentăm într-o ţinută decentă.

Îi mângâi crupa dulce şi armonioasă, am impresia că v-am mai semnalat faptul.

— Cunoşti un anume Hebull-Degohom?

— Nu, cine e?

— Un domn care ar fi trebuit să facă teatru fiindcă are talent. În vreme ce am să-l primesc, să rămâi în cameră, draga mea, bine? S-ar putea să auzi o anume hodorogeală, dar să nu te surprindă.

Tânăra face o strâmbătură.

— Ce ai de gând să faci?

— O groază de chestiuni. A venit momentul să-ţi repet că sunt nevinovat şi că nu sunt răspunzător de ticăloşiile de care sunt acuzat. A venit de asemeni

momentul s-o şi probez.

Mă îmbrac. Revolverul e în buzunarul meu.

— Să nu comiţi un act ireparabil! debitează fermecătoarea mea parteneră.

Trebuie că a citit aşa ceva în vreo carte a doamnei Christie.

— De fapt, ai dreptate, o aprob eu, aruncând arma pe o canapea, pumnii şi vasta mea inteligenţă îmi sunt de ajuns.

Îmi suflec mânecile cămăşii, şi-mi salt pectoralii. Exerciţiul e tot secretul unui atlet. Molly mă priveşte cu indulgenţă cum gimnastichez.

— Ştii, *darling,* îmi spune ea, când mă uit la tine ajung să-mi spun că probabil eşti nevinovat...

*

* *

Dau drumul perdelei de la dormitor.

— Poţi să aprinzi lumina, inimioară; el e şi-i singur.

Într-adevăr, îl văd sosind pe Hebull-Degohom la volanul bătrânei lui maşinuţe. Şi-a parcat rabla în spatele automobilului lui Harryclub şi, fără nici o umbră de ezitare, a traversat strada pentru a intra în casă (în engleză: *in the house*).

— Deci ne-am înţeles: mă aştepţi aici şi asculţi radioul, da?

— Promit, răspunde ea, expediindu-mi o bezea.

— Şi cu cât hărmălaia va fi mai mare cu atât să dai drumul mai tare la aparat!

— Poţi conta pe mine, dragă.

Ţâââârrr!

Soneria de la uşă se înfige ca o săgeată în liniştea apartamentului. Molly apasă butonul tranzistorului. Imediat răsună o muzică îndrăcită. Satisfăcut, trec în salon şi mă îndrept spre uşă.

CAPITOLUL XII
Se schimbă vântul

Nu cred că un individ poate fi neutralizat mai repede! De acord, elementul surpriză e în favoarea mea, totuşi... În mai puţin de zece secunde am descuiat, am înhăţat brotacul de revere, i-am coborât haina pe umeri pentru a-i bloca amândouă braţele, i-am tras un cap între ochi, o lovitură de genunchi în părţile moi, l-am azvârlit într-un fotoliu şi am închis uşa cu cheia. Ar face cineva mai bine? Aţi putea încerca pe soacră, când vine să vă viziteze. Dacă reuşiţi să-i veniţi de hac potrivit procedurii de mai sus într-un timp mai scurt, vă plătesc o croazieră într-o rachetă spaţială.

Clătinându-se şi sângerând, omuleţul se uită la mine cu un ochi năuc printr-o ceaţă deasă.

— Ca pentru un antrenor nu eşti prea antrenat, glumesc eu, punându-mi piciorul pe braţul fotoliului.

Îi palpez buzunarele cu un gest rapid: n-are altă armă în afara unei ustensile de curăţat pipe.

— În ziua în care ai să faci recensământul celor mai mari surprize din viaţa dumitale, sunt gata să pariez că aceasta va figura la loc de cinste, nu?

Nu-mi răspunde. Ai crede că scurta mea şedinţă l-a deghizat în cretin din cap până-n picioare.

Iau o sticlă de scotch de pe un bar rulant şi îi torn o porţie copioasă.

— Ţine aici, haimana ce eşti, bea licoarea asta, are să-ţi mai dea puţin tonus.

Înghite alcoolul fără măcar să observe că nasul lui tumefiat sângerează în pahar.

— Putem sta acum de vorbă? îl întreb.

Are o uşoară contracţie a feţei, a cărei interpretare e destul de imprecisă. Poate tot aşa de bine să însemne acordul cât şi dezacordul lui. Îi ard o labă monumentală, stil Béru, care l-ar face pe un elefant să-şi scuipe colţii.

— Un simplu acont la cafteala care ai s-o mănânci în caz că-mi faci greutăţi, declar eu[48]. Vreau răspunsuri clare şi precise la întrebările mele. O.K. jockey?

Molfăie ceva greu de înţeles, dar pe un ton de harţă. Hotărât lucru există persoane recalcitrante pe care trebuie mai întâi să le faci zob şi pe urmă să te foloseşti de ele.

Mister Hebull-Degohom (ce nume mai e şi ăsta, zău aşa!) îşi capătă dreptul la o bumbăceală de zile mari. Tocătură măruntă! Joc de artificii al pumnilor! Niagara palmelor. Dacă l-aţi vedea pe San-A. în exerciţiu, prieteni, v-ar ieşi fum prin gura de aerisire a slipului. Poc! Trosc!

Îl fac arşice. Am început cu mărunţişul şi continuu cu bancnotele grase. Urechile i se dezbârnează, nasul devine acordeon, dinţii se descalţă ca în pragul unei moschee, falca îi atârnă, oasele i se încalecă. Se îngrămădeşte în fotoliu ca un mistreţ încolţit într-o cocină. Ţipă cât poate:

— Nu, *Sir,* vă rog, opriţi-vă, îndurare...

Dar eu continuu să-l aduc pe calea cea bună. Îl vreau învins, supus, terminat (chit că-l fac colărezi). Când îl simt la periferia sincopei, întrerup masacrul.

— Stăm de vorbă, băieţaş?

— Da, domnule.

— Promiţi să spui tot?

— Tot ce ştiu, da, domnule.

— Aşa-mi place! Tu eşti ca o tobă: trebuie să loveşti în ea ca să răsune!

Zâmbeşte[49].

— Vă stau la dispoziţie, sir.

Aprind un trabuc. Răposatul Rot Harryclub poseda o cutie din acaju plină. Marca Rafael Gonzales, n-avea treabă!

— Am atâtea să te întreb, că nu ştiu de unde să încep, mărturisesc eu, suflându-i în faţă un inel ca a lui

48 O să-mi obiectaţi că, vorbindu-i englezeşte, n-aş putea să-l tutuiesc. Am să vă răspund (fiindcă sunt politicos) că-i zic „tu” gândind „dumneavoastră”. Or, intenţia face parale, nu-i aşa? (n.a.)

49 Fără o raţiune deosebită, fiindcă şiretlicul în chestiune nu-i foarte valabil în engleză. (n.a.)

Saturn. Hai să-i dăm drumul, la grămadă! Ajungem noi să asanăm situaţia. Cine l-a ucis pe lordul-primar?

— Rot, răspunde el.

— Unde?

— În hotelul *La Livre dévaluée et de la Licorne d'abondance.*

— Bizar loc pentru a-l lichida pe primul oficial al oraşului!

Hebull-Degohom ridică din umeri, ceea ce-l face să scrâşnească de durere.

— Ucizi cum poţi! filozofează el.

Frumoase cuvinte, desigur, dar nu voi întârzia totuşi asupra lor.

— Când l-a ucis?

— Cu o oră înainte să trageţi la hotel.

— De ce?

— Pentru că el descoperise tot şi se pregătea să informeze Yardul. Rot şi-a pierdut capul şi a tras asupra lui Frottfor F.E. Relhuyr[50].

Lordul-primar descoperise totul. Care tot? Îmi ţin gura pentru moment, fiindcă în acest gen de interogatorii se cuvine să laşi impresia că ştii mai mult decât cel luat la întrebări, şi că-l freci doar pentru a-i testa sinceritatea.

— Şi corpul?

— Rot l-a pus în portbagajul lui...

— Şi pe urmă?

— M-am dus cu Teddy să predau coletul.

— Valetul familiei Frottfor?

— Valet dacă vreţi, rânjeşte viermele din Ascot.

— Adică?

— Să zicem că soţia lordului-primar îşi rezerva graţiile pentru el.

— Cu moaca ei, mai curând el ar fi fost în situaţia asta! Şi unde aţi cărat această demnă persoană?

— Într-o dependinţă a castelului, în aşteptarea...

— În aşteptarea a ce?

---

50 Starea civilă engleză, zău aşa, e mare lucru. (n.a.)

— Ei bine, a găsirii unei soluţii…

— Şi aţi găsit-o în persoana mea?

— Da: o idee a lui Rot şi a lui moş Assofy. Li s-a obiectat că-i prea din cale afară, dar ei au insistat. Trebuie să vă mărturisesc că aţi fost luat drept altcineva…

Mă luminează o rază.

— Drept un ziarist francez?

— Da. Au crezut că şi dumneavoastră aţi venit în Anglia să-i şantajaţi!

Şi eu!

Deci, şi alţi francezi au şantajat aceste ciudate personaje. Degetul meu mic îmi şopteşte numele domnului Assombersaut şi a dentistei lui.

— Au vrut să dea două lovituri deodată: să mă neutralizeze şi să-mi pună în cârcă crima lui Harryclub?

— Asta era.

— Nu prea le înţeleg raţionamentul: dacă mă luau drept un şantajist ar fi trebuit să se teamă să nu fac declaraţii poliţiei o dată arestat, nu?

— Nici o grijă în privinţa asta: judecătorul şi şeriful sunt cu noi. Iar dumneavoastră trebuia să vă sinucideţi în celulă la scurt timp după arestare.

— Probabil că aţi făcut o mutră tare urâtă când aţi descoperit cine sunt în realitate?

— Într-adevăr. Dar nu mai puteam da îndărăt.

O tăcere mai grea decât un joc de cuvinte al lui Bérurier se lasă asupra noastră. Din trabucul meu cad patru centimetri de scrum. Acest zgomot mă smulge unui început de letargie.

— Dacă am aborda acum capitolul Organizaţiei voastre? mă adresez antrenorului. Ar fi un interesant subiect de conversaţie, nu?

— Nu cred! se aude o voce.

Mă întorc prompt.

Uşa dormitorului s-a deschis, fără s-o aud, şi draga de Molly stă în spatele meu, îmbrăcată într-un halat bărbătesc, căruia i-a sumecat mânecile mai înainte de a

trece la treabă. Ţine revolverul în mână.

Melodia cunoscută a răsturnării dramatice de situaţie. V-aţi obişnuit, nu-i aşa, băieţi? Am făcut dragoste cu fetiţa care mi-a servit o doză forte de extaz şi pe urmă uite-o că-şi ţinteşte arma asupra mea. S-a mai scris aşa ceva în toate cărţile de acţiune, bune sau rele.

— Ia te uită, miss Molly care o face pe curajoasa! exclam eu.

Lui Hebull-Degohom îi revin culorile.

— Straşnic, aici erai, Molly!

— Am auzit tot, laşule! scrâşneşte fermecătoarea giruetă. Când ceilalţi vor afla în ce hal te-ai comportat...

Punctele ei de suspensie îl fac pe antrenor să tremure.

— Nu te speria, amice, îi zic. Eram convins că broasca asta clocea ceva în capul ei, şi am luat înţeleapta precauţie de a goli revolverul de gloanţe. Dacă binevoieşti să apeşi pe trăgaci, *baby,* ai putea constata că nu bat câmpii.

Lacrimi de furie strălucesc în ochii lui Molly.

— Acum o clipă nu păreai să n-ai încredere în mine!

— Am impresia că-mi subestimezi facultăţile mentale, inimioaro. Imediat m-am prins că şi tu faci parte din nenorocita asta de organizaţie. Oh, nu pentru că îl însoţeai pe Rot Harryclub, de altfel ai fi putut să fii doar o tânără şi inocentă secretară. Dar nu ţi-a fost frică de mine, or, când nu ţi-e frică de un criminal evadat înseamnă că eşti sigur de nevinovăţia lui; *quod erat demonstrandum!* Erai sigură de această nevinovăţie fiindcă îl cunoşteai pe adevăratul criminal, din nou, *quod erat demonstrandum!* Am fost convins de acest lucru atunci când n-ai profitat de ocazia care ţi se oferea la barajul arcaşilor pentru a te smulge din ghearele mele de tigru. Apoi, glumesc eu, ai luat tigrul în braţe şi l-ai drăgălit. Dar poţi constata, păpuşă blondă, că favorurile tale nu mi-au adormit vigilenţa. Ştiu perfect că, dacă nu m-ai dat pe mâna motocicliştilor, faptul se datorează hotărârii de a fi lichidat într-un mod mai radical!

Fata glumeşte sigură de ea:

— Într-adevăr, nu cred că ai putea să scapi de destinul care ţi se pregăteşte, dragul meu tigru.

Ca să nu regrete mai târziu, Molly apasă pe trăgaciul revolverului, fiind o fată metodică. Declicul anemic îi împrăştie speranţele. Fatalistă, Molly aruncă revolverul pe masă.

— Dragă Hebull-Degohom, rostesc eu, fii bun şi leag-o pe prinţesa mofturoasă cu şnurul perdelelor. Vreau o treabă la meserie, altminteri ai să capeţi un supliment de echimoze.

Afurisitul de maimuţoi îşi scutură nervos capul.

— Cu regret, Sir![51]. Nu merg mai departe.

— Şi n-ai să mai mergi şase luni de azi înainte dacă îţi menţii refuzul, băiete. Adu-ţi aminte că viespea asta se va grăbi să povestească bandei modul dezastruos în care ai cedat. Şi cum tipii ăia nu prea ştiu de glumă, am impresia că vei beneficia de un munte de crizanteme.

Tipul devine cam gânditor.

E momentul să dau o ultimă lovitură moralului său:

— Singura ta şansă de a supravieţui dezonoarei e de a întoarce armele şi a te înrola sub steagul meu, cap pătrat! Nu uita că sunt poliţist şi că Londra nu-i Swell-the-Children. Nu se practică nedreptatea în familie. Aici, coana Frottfor şi amantul ei nu mai impresionează pe nimeni. În curând, adevărul va exploda ca un tunet, şi o să plouă cu nenorociri peste capul amicilor tăi şi pentru tine dacă nu subscrii poliţei pentru asigurări de bătrâneţe pe care ţi-o propun.

Îşi tamponează nasul însângerat.

— Şi dacă merg cu dumneavoastră?

— Vei ajunge martor al Coroanei, fiule, am eu grijă de asta. E un rol ingrat, ştiu, dar care cel puţin îţi va asigura impunitatea. După proces, ai să te duci să te ocupi de bidivii irlandezi, care s-ar părea că-s mai grozavi ca cei de pe aici.

---

51 Natural, el a zis „sorry”. (n.a.)

Fără a scoate o vorbă, se caţără pe un scaun şi smulge cordonul perdelei.

— Mâinile la spate, Molly! îi ordonă el. Am să fac ce zice el că m-am săturat de învârtelile voastre!

Dacă jubilează cineva până la efervescenţă e adoratul dumneavoastră San-A., scumpele mele. Am impresia că situaţia se va descâlci mai repede decât nici nu îndrăzneam să sper, datorită mărturiilor lui Hebull-Degohom.

Molly Rex îşi încrucişează braţele pe pieptul ei îndrăzneţ (ştiu eu ce vă spun).

— Biet imbecil, i se adresează ea antrenorului, i-am spus mereu lui Rot că nu eşti decât un neisprăvit. Mutra ta de şobolan fricos nu l-a putut înşela decât pe el.

— Ei bine, ia zi, fiule, tipa îţi dă de furcă! pufnesc eu în râs. Dacă îţi făceai cumva iluzii, acum ţi s-au cam voalat!

— Mâinile Molly! tună măruntul escroc.

— Nu!

Scena e destul de amuzantă pentru mine. E plăcut să vezi războindu-se între ei nişte indivizi care au participat la necazurile tale.

— Probabil că nu eşti obişnuit cu fetiţele recalcitrante, Hebull? Să ştii că pe toate meridianele şi pe toate latitudinile o labă e cel mai bun mijloc să le faci să asculte glasul raţiunii!

N-am apucat bine să-mi termin fraza că Molly i-a şi şters două palme. E supărată foc.

Cu unghiile scoase, domnişoara piele de hering se aruncă asupra omuleţului. Luptă corp la corp! Am introdus glonţul şi nu-mi rămâne decât să aştept... Se bat cu ardoare. Magie a verbului! În câteva fraze i-am deghizat pe aceşti doi ex-complici în nişte animale sălbatice însetate unul de sângele celuilalt. Se aud strigăte ascuţite, suspine, lovituri, gemete, gâfâieli, imprecaţii, blesteme, au şi vai.

Fain, prieteni! Ţi se destind nervii vizionând un asemenea spectacol. Mizez o livră pentru fată şi un kil pentru tip. Lupta acestor două bestiuţe are un nu ştiu ce

senzual. Trebuie să mai spun că halatul bărbătesc al puştoaicei s-a desfăcut şi că ea se bate cu faţada complet descoperită. Hebull a uitat că adversarul lui e o fată tânără. O izbeşte în faţă cu pumnul. Ea îi răspunde printr-o lovitură de cot în stomac. El contraatacă muşcând-o de sfârcul sânului stâng! Fata obiectează izbindu-l cu lopăţica pentru cărbuni în siameze. El face spume şi-i smulge un pumn de păr din coamă. Ea e pe punctul de a inventa o modalitate de castrare când uşa de la intrare sare în ţăndări.

Da, prieteni, aşa cum v-am spus. De parcă un autobus a derapat, a urcat scările şi a dat buzna în apartament. N-ai timp să te prinzi, nici să reacţionezi. N-am mai avut când să mă redresez ca să mă pot apăra. De altfel, ar fi fost derizoriu să încerci o apărare în faţa unei ţevi de mitralieră. Doar dacă nu te cheamă Fernand Raynaud şi te porţi ca pe scena *Bobino.*

Doi indivizi suspecţi au intrat în apartament. Unul e la fel de masiv ca un elefant. Seamănă şi la culoare, fiind în întregime cenuşiu. Pielea, părul, îmbrăcămintea, sunt gri toate. El a scos din ţâţâni uşa, fiindcă a traversat pe o dungă camera cât e ea de largă. Amicul lui e palid, osos, elegant. Ţine mitraliera cum şi-ar ţine un nenea de la Camera Lorzilor umbrela: cu o suverană dezinvoltură.

— Mâinile sus! îmi zice el.

Mă supun. Se întoarce atunci către cei doi combatanţi rostogoliţi pe mochetă, fiecare dintre ei încercând să-şi tragă sufletul.

— Vă bateaţi? întreabă el.

— Hebull-Degohom ne-a trădat, răspunde Molly.

— Mincinoasa, ea a trădat, încearcă disperat antrenorul să se salveze. Întrebaţi-l pe francez, dacă nu mă credeţi!

Tipul cu mitraliera rânjeşte:

— Nu te mai osteni, bătrâne: ea ne-a dat telefon să venim.

Zău aşa, cititori şi toare, n-am nici un motiv să mă

bucur! Ia spuneţi, şi-a pierdut minţile San-A. al dumneavoastră de a uitat telefonul în dormitorul lui Rot? Credeţi cumva că partida de picioare i-a umplut capul cu aer? Nenorocitul? Ai de ce să te lauzi, San-A.! Poţi să te dai mare, să te declari poliţist de elită, creier de excepţie! N-ai mai multă judecată ca o pară toflegită, băieţaş!

Evident, Molly nu lasă să-i scape această ocazie nesperată pentru a-şi bate joc de mine:

— Tipul prevăzător care-şi golea încărcătorul revolverului înainte de a-l arunca la îndemâna mea pentru a mă pune la încercare! Ha, ha, ha! Şi care m-a lăsat nas în nas cu telefonul...

Îmi plec ochii.

— Şi cele mai mari genii au scăpările lor, îngeraşule!

Acest schimb de consideraţiuni nu-i pe gustul individului cu mitraliera.

— Ai o pereche de cătuşe asupra ta, Ducky? îl întreabă pe buldozer.

— Am, răspunde laconic acolitul.

— Atunci ferecă-i alături pe francez şi pe Bull-Degohom, te rog.

CAPITOLUL XIII
Sunt un om pierdut

Suntem împinşi într-o mare limuzină neagră. Gentlemanul-mitralior se instalează pe scaunul din faţă, alături de grasul Ducky şi ne propteşte în obraz, de data asta, o ţeavă prevăzută cu un amortizor.

Oamenii ăştia să aparţină oare poliţiei aşa cum cătuşele de care dispun ar da de înţeles? Dacă stau şi mă gândesc, cred că nu. Poliţiştii nu se fâţâie cu amortizoare la armele lor.

Molly a rămas la Rot după un scurt conciliabul cu tipul înalt şi slab.

— Care-i programul? întreb, sugând din ciotul de

trabuc.

Ososul se abţine să-mi dea un răspuns. N-are rost să-mi cheltuiesc saliva de om cinstit tot punându-i întrebări: e un tip morocănos şi glacial care n-a rostit niciodată decât cuvinte de strictă necesitate.

— Tu ai vreo idee? mă adresez lui Hebull-Degohom.

Ştiu bine că-i un om de nimic, tovarăşul meu de suferinţă, dar credeţi-mă că-i şi mai meschin decât aş fi presupus. Nu-mi poate ierta că l-am băgat în grămada asta de rahat şi-mi latră violent:

— Ţine-ţi gura!

Maşina rulează lent într-o Londră în care circulaţia se răreşte din cauza orei târzii. Dacă n-aş fi legat de tipul ăsta mărunt aş încerca să scap cu fuga în vreme ce trecem prin locurile mai luminate.

Portiera acţionată pe furiş. Rostogolirea pe şosea... Da, aş avea o şansă, deşi gardianul nu mă pierde din ochi. La cel mai mic gest şi-ar descărca arma. I se citeşte pe faţă o hotărâre rece. Când un vicios e prevăzut cu un compostor şi un amortizor, câştigă în eficacitate. Zgomotul, reprezentând un obstacol în calea revolverizării, aceasta devine spontană când el dispare.

Trecem prin faţa St Jame’s Palace, înnegrit de anii englezeşti, dinaintea căruia arcaşi în pantaloni bufanţi fac de gardă ca în Evul Mediu. Urmează Trafalgar Square, de unde cotim spre Charing Cross Rd. *London by night!* De câte ori n-am bătut pe jos locurile acestea în brizele nocturne suflând dinspre Tamisa?

Îmi recit versurile lui Apollinaire*:...Într-o seară cu ceaţă, la Londra, un vagabond, aidoma iubirii mele, mi-a ieşit în cale. Şi privirea ce mi-a aruncat-o m-a făcut să-mi plec ochii de ruşine...* În seara asta, vagabondul chiar are o mutră groaznică! Şi nu seamănă deloc cu iubirea mea...

Regăsesc cartierul Soho, străduţele lui misterioase, lumea lui interlopă... Lumini prin baruri. Mirosuri de cartofi prăjiţi. Frânturi de muzică. O fată încorsetată într-o minijupă care abia îi acoperă fesele bate trotuarul,

morocănoasă, prin faţa unui magazin *Popar;* care le îmbracă pe demoazele în stilul femeia-broască. Totul e frumos şi melancolic. Îţi vorbeşte despre destinul rău mirositor al omului, de mersul lui şontâc spre infinit.

Cotim într-o străduţă al cărei nume n-am timp să-l citesc de pe plăcuţa albă. S-a terminat cu magazinele, cu barurile, cu prostituatele şi cu suspecţii nopţilor mânaţi de nevoi potolite pe apucate. Pe străzile tăcute domneşte umbra. Văd defilând ziduri negre, întretăiate pe ici pe colo de geamuri şi mai negre şi de afişe zdrenţuite asemeni unor eczeme, încă o cabină telefonică luminată! Unde-şi mai plasează şi englezii ăştia telefoanele publice! Un grup de pierde-vară evocă greva prelungită a unor gunoieri. În fine, un portal înalt din fier pe rugina căruia se opresc farurile maşinii. Gorila-şofer îşi părăseşte locul pentru a deschide. Pătrundem într-o curte prost pavată, sufocată de lăzi şi vehicule. Maşina opreşte.

— Coborâţi! porunceşte mitraliorul.

Îl ascult, tărându-l după mine pe Hebull-Degohom, ca pe un căţel. Un cuplu de pisici îndrăgostite se ascund sub un camion. Ne aflăm în spatele unei clădiri mari din cărămidă cenuşie, în ale cărei ziduri se disting clar meandrele bârnelor de ranforsare. O scară de incendiu zigzaghează pe un perete.

Domnii paznici ne introduc într-o încăpere vastă sărăcăcios luminată, a cărei utilitate nu-i evidentă. Ar putea fi garaj, un antrepozit sau o hală de expediţii. Paşii noştri răsună. Gorila merge înainte fluierând. Am impresia că am mai văzut scena asta într-un film englezesc. Grilajul unui lift uriaş pentru marfă geme sub brutala tracţiune a şoferului. Suntem îmbrânciţi cu o lovitură de genunchi în fund în imensa cuşcă de oţel. Uşa din gratii se închide. Maşinăria se ridică lent cu scârţâituri obosite. Funcţionează în întuneric. Doar capătul aprins al trabucului meu ne mai luminează. Gorila continuă să fluiere ceva alegro. Număr etajele de fiecare dată când cabina trece pe dinaintea unui grilaj. Unu, doi, trei, patru...

Ieşim afară. Zăresc un coridor zugrăvit în verde putred unde vegetează lumina unei plafoniere.

Trecem, fără a ne opri, pe dinaintea unei uşi cu două canate, din spatele căreia se aud glasuri.

Numai ce am depăşit-o că se şi deschide.

— Gata? întreabă o voce.

Ne întoarcem. Un bărbat gras şi chel, purtătorul unei bărbi blonde (cu suprafaţa rectificată) îşi face apariţia. Ochii îi proeminează în spatele unor lentile de batiscaf.

— S-a făcut, răspunde pilotul nostru, arătându-ne.

— Vino încoace mister Hebull-Degohom.

— O.K.

Suntem despărţiţi.

— Aici drumurile noastre se despart, fiule, mă adresez eu amabil antrenorului.

— Crăpaţi-ar...! îmi răspunde el cu o mare simplitate.

Rămân singurel cu lunganul slăbănog. Îmi înfige capătul amortizorului în spate în dreptul cuştii cu porumbei.

— Ia-o înainte!

Avansez, dar gândind puternic.

„Ei bine, îmi zic eu în franceză pentru a câştiga timp, s-ar părea, dragul meu Santonio, că acum ori niciodată e cazul să joci scena ta cu *adios amigos,* versiunea britanică, subtitrată în cambogiană. Cert, omul cu mitraliera posedă excelente reflexe, ceea ce nu te împiedică să-l operezi prin surprindere.”

Au mai rămas încă zece metri de culoar. Presupun că după el mă aşteaptă o nouă celulă, nu? Mai fac un pas... apoi încă doi... Urmează o monumentală lovitură de picior trasă în spate, punctată de o plonjare acrobatică. A prevăzut o şmecherie de genul ăsta, slăbănogul, dar n-a putut evita lovitura în castronul cu supă. Toată scena se rezumă la trei zgomote: Buf! a făcut piciorul meu în regiunea lui abominabilă (Béru dixit); *Fâşştt!* a urmat alunecarea mea pe pardoseală. Vâââjjj! au conchis cele două gloanţe expulzate din archebuza lui.

Să vă mai zic cât a fost de prompt? A tras mai înainte de a da ochii peste cap. Fiindcă prostovanul leşină. S-a sprijinit de zid, iar mutra lui de hârtie mestecată devine una de hârtie vomitată. Trebuie să profit de sincopa lui ca să-l iau la poceală; dar tipul are o viteză de recuperare cel puţin egală vitezei cu care trage. Mă întâmpină cu o lovitură de cap. Mi se înfăţişează o minunată Cale lactee. Rămăşiţa mea de luciditate se concentrează asupra mâinii care ţine arma. Să i-o smulg devine visul vieţii mele, idealul meu, regula conduitei mele, estetismul meu. Numai că el o ţine zdravăn. Cu mâna stângă îmi cară pumni şi cu vocea lui calmă strigă după ajutoare. Doi indivizi dau fuga. Am impresia că visez când îi văd în uniformă. Poartă pantaloni de călărie, cizme de piele şi cămăşi închise la culoare cu epoleţi.

Ce-o mai fi însemnând şi armada asta, măiculiţă! Trebuie să recuperez pistolul înainte de a şarja hunii ăştia! Îmi mobilizez forţele, supleţea şi voinţa. Şi-l trag pe antagonistul meu de braţ. Credeţi-mă, drăcoaicelor, niciodată San-A. n-a desfăşurat asemenea forţe. Cu o mişcare ca asta aplicată pe lanţul ancorei aş reuşi să azvârl transatlanticul *France* până în piaţa primăriei. Violenţa mea însă are un rezultat care nu-mi corespunde speranţelor. Într-adevăr, nu intenţionam decât să-l fac pe slăbănog să dea drumul armei. Dar când colo, l-am săltat de la pământ şi traiectoria lui parcurge culoarul ca o elice separată de corpul avionului. Sparge geamlâcul care mărgineşte o latură a coridorului. Silueta lui se decupează ca la traforaj, cum vezi în desenele animate când blestematul de motan trece prin zid alergând după şoricelul neastâmpărat.

O să-mi spuneţi că-s baliverne, legea seriilor, dacă o să vă gândiţi că la un interval de câteva ore doi indivizi au zburat pe fereastră. Contrar ilustrărilor cinematografice ale acestui gen de fapt divers, infailibil acompaniat de un ţipăt disperat, acrobatul meu nu zice nici pâs.

Maşinal, ciulesc urechea pentru a capta zgomotul

sinistru al zdrobirii corpului. Numai că şacalii în cizme m-au năucit sub lovituri mai înainte ca omul-pasăre să ajungă la terminus.

*
* *

Câte minute sau câte ore s-au scurs mai înainte să-mi vin în fire? La trezire mă aşteaptă o durere de cap cumplită. Tâmplele mi se zbat şi un sfredel arzător se înfige în mine vertical, se retrage şi din nou mă scormoneşte până la măduvă.

Mă aflu într-un întuneric absolut. Aş vrea să pipăi în jurul meu, dar nu pot, braţele fiindu-mi sudate de corp. Sunt legat fedeleş ca un salam de Lyon, căpriţelor. Încerc să mă rostogolesc, însă mă opreşte un perete. Mă rostogolesc în sens opus: acelaşi lucru. Neputând să ajung nicăieri, trebuie măcar să-mi dau seama ce-i cu mine: sunt îngrămădit într-un loc extrem de strâmt.

Cine sunt acele bizare persoane în uniformă? De unde au apărut? Ce legătură au cu oamenii din Swell-the-Children? În seara asta, antrenorul îmi vorbea de Organizaţie. Despre ce fel de organizaţie e vorba?

Eşafodez un noian de ipoteze, dar nici una nu mă satisface. Pata de gudron e integrală.

Încetez să mai fac presupuneri fiindcă iată-i că vin.

Lumina îmi sporeşte durerea de cap. De parcă o caravană de furnici roşii mi-ar năvăli în creieri. Ar trebui să-mi spreiez capul cu D.D.T.

N-aveţi un strop şi pentru mine, frumoaselor?

Mă simt târât de picioare. Clipesc din veioze. Unde mă aflu? Pute a chimicale. Zăresc o maşină de fotocopiat! Din ea pleacă mirosul ăsta urât. Un birou sau mai exact o încăpere în care se depozitează arhiva unei case de comerţ. Fişete metalice, verde închis, garnisesc pereţii în întregime. Indivizii uniformizaţi mă cară pe lângă ele afişând nişte mutre sarcastice. Diferenţa de vârstă dintre

ei mă surprinde. În general, soldaţii aparţin aceleiaşi generaţii. Aici, vezi băieţandri puberi, adulţi burtoşi şi bătrânei, numai zbârcituri cărora le tremură cele patru membre plus ceainicul.

În total, sunt cam cincisprezece. Toţi poartă cizme din piele roşcată, pantaloni de călărie bej şi cămăşi cafenii... Mă înhaţă de legături şi mă cară în lungul culoarului de adineaori, al cărui geam spart stă mărturie violenţei operate de mine.

Drumul acesta e înspăimântător pentru că se efectuează în tăcere. Oamenii mei au un mers de drogaţi, se deplasează ca nişte somnambuli; dar ochii lor aprinşi de ură rămân lucizi.

Intrăm pe uşa cu două canate. În locul unde sunt debarcat lumina e foarte puternică. Atât de puternică încât trebuie să-mi închid o clipă pleoapele mai înainte de a o înfrunta din nou. Dar ce spectacol mi se oferă privirii, bietele mele copile! Fantasmagoric! Şi reţineţi că folosesc epitetele cele mai vesele, cum zicea Chaplin. O mulţime, dar ce spun eu: un popor de femei goale, pietrificate şi presate una lângă alta se desfăşoară de-a lungul parcursului. Brune, blonde, roşcovane, chele, cu ochi mari şi ficşi ca ochii de mort. Acelaşi surâs, puţin prostesc, e întins pe toate feţele acestea delicate. Manechine! Cu forme armonioase şi gesturi afectat graţioase. Sânişori veseli, dar sex, ioc! În locul cu pricina: nimic! O suprafaţă continuă! Ce mutilare oribilă! Evoc un univers în care femeile ar fi astfel fabricate în realitate. Deşi ar fi frumoase şi cu alura provocatoare, conformaţia lor ne-ar lipsi de sexul opus, transformând dintr-un foc atributele noastre masculine în nişte mizerabile apendice din carne.

Sunt cărat mai departe... Manechinele mă privesc trecând, fără milă. În cele din urmă sunt depozitat brutal pe un covor, din fericire, moale[52].

Lama unui jungher scânteiază, fulgerându-mi

52 Iată că adopt forma englezească pentru a mă exprima în franţuză! (n.a.)

privirea cu sclipiri de lanternă. Mi se taie legăturile din partea inferioară. Nu mai sunt priponit decât în partea de sus. Sunt ridicat în picioare. Îmi pierd orizontalitatea şi această bruscă manevră îmi face rău la inimă. Iată-mă instalat într-un fotoliu, cu faţa la o masă mare sub formă de potcoavă. Un şir de scaune au dinainte mape din marochin verde. Deocamdată nimeni nu stă pe ele. Sala unde am fost cărat e rece şi despuiată. Genul de încăpere fără suflet, servind pentru consiliile de administraţie. Pe zidul din fund, o unică decoraţie: un portret mare în ulei reprezentând un rosbif bătrân, cu favoriţi stufoşi şi privirea impenetrabilă.

În jurul meu, băieţii continuă să trebăluiască în tăcere. Ca într-un mic stup, dragele mele. Aceşti domni efectuează nişte operaţiuni surprinzătoare; cu gesturi precise de preoţi. De altfel, am confuz impresia că asist la premisele unui cult.

Pentru a le situa faptele şi gesturile, daţi-mi voie să vă spun că unul dintre ei a pivotat planşeul mesei celei mari, scoţând la iveală, astfel, drapele răsucite ca nişte umbrele. Ia două şi începe să le desfăşoare. Nu-mi vine să-mi cred ochilor. Pariez pe o baniţă de purici contra menajeriei de la Buckingham Palace că n-o să ghiciţi de ce naţionalitate sunt aceste drapele. Iată de ce mă voi abţine pentru încă un moment de a vă spune. Trebuie să vă las să fierbeţi şi să vă marinaţi în presupuneri, creiere atrofiate, că altminteri dacă o să aşteptaţi ca San.-A. să vă pună totul pe tavă, meningele voastre decadente o să se sclerozeze. Reţineţi că majoritatea va vedea ceva mai departe dacă am să procedez astfel, pungaşi cum vă ştiu. Necinstiţi, profitori congenitali. Mereu gata să strecuraţi o şopârlă în platoul cu ofrande! Meschini sistematici. Cartesieni să scârbească un şobolan de prin canalizare! Mai ales asta nu pot suporta la unii dintre voi: cartesianismul[53]. Mania asta de a vă agăţa de raţiuni mezelăreşti, de a respinge fantezia

53 Doctrina filozofului francez Descartes, care considera raţiunea drept unic izvor al cunoaşterii. (n.tr.)

cu oroare şi putrefacţie. Cât pot să mă agaseze aceşti raţionali ai raţiunii!

Deci, vă trec sub tăcere naţionalitatea drapelelor. Cel însărcinat cu această misiune le plantează de fiecare parte a uşii din fund. În acest timp, un alt individ desprinde de pe zid portretul în ulei al lordului Bigbitt îl întoarce pe partea cealaltă. O nouă tresărire a lui Santonio! Pe dos e un alt portret care-l reprezintă pe... Eh, fir-ar să fie, nici asta n-am să vă spun.

Tipii în uniformă se aşează pe două rânduri, de o parte şi de alta a mesei. Cu faţa întoarsă spre uşă, toţi aşteaptă. Incredibil să trăieşti asemenea momente! Aventuri de genul ăsta numai mie pot să mi se întâmple!

Un răpăit de tobe. Uşa se deschide. O voce anunţă:

— Tribunalul!

Vă prindeţi? Tri-bu-na-lul!

Şi cine îşi face apariţia? Asta am să v-o spun caldă: cinci tipi în frunte cu judecătorul Stance Assofy. Uite unul care face ore suplimentare de audienţă, nu? Coana văduvă Frottfor se numără şi ea printre asesori. Pe ceilalţi trei nu-i cunosc. Cele cinci personaje (în ordinea înălţimii) poartă uniforme asemănătoare cu cele ale zbirilor mei. Se aliniază în faţa portretului, întind mâna spre el, şi într-un glas, strigă:

— *Heil Hitler!*

— *Heil Hitler!* repetă adunarea.

Da, iubiţilor: portretul lui Adolf Hitler e cel care prezidează această reuniune stupefiantă iar cele două drapele de care vă vorbeam sunt cu zvastica pe ele.

Mă aflu în mijlocul unei secţii a partidului neo-naţional-socialist britanic. Când citeam la Paris despre isprăvile lor credeam că ziariştii au luat-o razna. Îmi spuneam că o fi vorba de o mână de smintiţi care o fac pe naziştii ca să se distreze, dar că mascarada lor era lipsită de importanţă. Ei bine, acum mă înspăimânt descoperind cât e de organizată această organizaţie. Cât e de puternică şi hotărâtă.

Tipii din areopag au luat loc.

În uniforma ei cafenie, bătrâna cucuvea seamănă cu o şefă din lagărele de exterminare; cât despre judecător, el pare plictisit ca discursul unui consilier de sector. Îşi împreună mâinile pătate de pistrui pe mapa de piele.

— În fine, am pus mâna pe tine, comisar San-Antonio! declară el.

— Ia uite, nu-mi mai contestaţi identitatea? fac eu.

Pare să nu mă audă.

— Te afli aici pentru a da socoteală pentru cele două crime: cea a regretatului nostru confrate Rot Harryclub şi a lui Black Handwith pe care l-ai aruncat pe fereastră azi.

— Nu mai vorbim despre lordul-primar?

Intervenţiile mele nu-l deranjează câtuşi de puţin.

— Înainte de a pronunţa sentinţa, tribunalul vrea să te audă în legătură cu organizaţia noastră, comisar San-Antonio.

— Adică?

— Ce ştii despre ea?

Realizez ce-i doare. Săriţii ăştia de pe axă, se întreabă dacă poliţia de la noi are ceva indicii asupra aiuritei lor confrerii. Mă decid pe loc să le demontez moralul. Trebuie să-i bag în sperieţi pe trăsniţii ăştia.

Să inventez ce nu ştiu, să mint cât mă ţin curelele. Au semănat vânturi, să culeagă furtună, cum zicea aşa de bine un cultivator de fasole.

— Ştiu, sau mai exact, ştim noi destule, *mein* judecător!

— Ce înţelegi prin „noi”?

— Şefii mei şi cu mine.

— Tribunalul te ascultă!

Dă-i drumul, San-A.! Dă-i drumul, băiete! E rândul tău să-i freci. Dacă îţi întind scuipătoarea, scuipă din abundenţă.

— Serviciile secrete, şi probabil, la această oră, serviciile secrete britanice cunosc existenţa organizaţiei voastre şi scopul ei de a extinde oprirea naşterilor în

anumite ţări desemnate de voi.

Mă uit la ei atent, încercând să citesc efectul balivernelor mele asupra mutrelor lor suspecte.

— După câte ştim noi, aţi întreprins o dublă experienţă: în Franţa şi în Anglia. Ele s-au dovedit concludente. Din nefericire, aţi fost constrânşi să vă „separaţi” de anumite persoane incomode. Exemplu: în Embourbe-le-Petit unde asociatul dumneavoastră (dacă pot să folosesc acest termen) a încercat să vă şantajeze. Vorbesc despre numitul Moïse Assombersaut. Aţi fost nevoiţi s-o suprimaţi şi pe doamna Prémolère, care ştia prea multe. Noi credem, continuu eu cu autoritate, deşi nu sunt mai sigur de raţionamentul meu decât un cruciat, care a uitat cheia centurii de siguranţă a nevesti-sii, de fidelitatea acesteia din urmă (uf! o frază ca asta fără escală e o performanţă). Noi credem, reiau eu, că Assombersaut a început să-şi exercite şantajul, făcându-i nişte aluzii lordului-primar în faţa doamnei, şi cucuveaua asta bătrână şi jumulită e cea care a dat ordin să fie lichidat complicele vostru francez.

— Cântăreşte-ţi cuvintele, intervine sec judecătorul.

Dar citesc în ochii lui hepatici justeţea presupunerilor mele.

— Şi pe urmă? mă zoreşte fostul purtător de perucă.

— Lordul vostru primar, în urma unor incidente pe care nu le cunosc, a aflat adevărul. Deşi nevasta lui e un membru marcant al acestui partid stupid, lordul-primar, ca om integru ce era, s-a decis să nu treacă sub tăcere adevărul; atunci Harryclub l-a ucis.

— Şi altceva, ce mai ştii?

Surâd cu ambiguitate:

— Să zicem că asta-i tot, *Herr* jude.

Loveşte în masă cu pumnul lui ciupit de vărsat.

— Nu, asta nu-i tot! Eşti la curent cu marele secret, recunoaşte!

Marele secret! Asta-i bună, uite ceva nou!

Vedeţi, aşadar, micuţele mele lăptărese, că San-A. are

mereu ceva imprevizibil, de-ai zice că poliţistele lui aleargă ca pe roate.

Marele secret.

Ce să mă fac? Să încerc să-l informez sau dimpotrivă să-mi recunosc neştiinţa?

— Nu ştiu nimic în legătură cu acest faimos secret.

— Minţi!

Asesorii lui, cu mistress Frottfor în frunte, repetă:

— Minte!

— Dacă e aşa de mare precum spuneţi, nătăfleţilor, cum să-l cunosc?

Judecătorul-pocneşte din degete.

— Duceţi-l la interogatoriu şi instrumentaţi-l până mărturiseşte.

Simt cum mi se zbârleşte părul de pe spinare pe sub cămaşă.

— Nazişti blestemaţi, dacă o să mă torturaţi, poate că până la urmă am să recunosc că vă cunosc secretul, dar n-am să pot să vă zic care-i el anume, fiindcă nu-l ştiu.

— Luaţi-l! tranşează judecătorul, tribunalul aşteaptă aici!

Se ridică şi urlă un „Heil Hitler” care l-ar fi vindecat pe Goebbels[54] de malformaţii. Săracul de el!

CAPITOLUL XIV
Când e vorba despre noi, ne cunoaşteţi ce putem, nu?

Sub o escortă serioasă, sunt dus spre un alt ascensor, mai puţin mare şi mult mai confortabil (dacă îndrăznesc să mă exprim astfel despre un aparat de acest gen) ca cel precedent.

Coborâm...

54 *Joseph Paul Goebbels* (1897-l945) – om politic german, ziarist naţional-socialist, ministru cu informaţia şi propaganda, însărcinat de Hitler cu conducerea războiului total, s-a sinucis împreună cu întreaga familie. (n.tr.)

Acest elevator, care deocamdată e un coborâtor, ne depune într-o încăpere vastă placată în marmură albă cu delicate vinişoare roz. Pereţii, plafonul şi mesele sunt din marmură, idem pardoseala. Un enorm trunchi de copac, mare cât o roată de căruţă, ocupă mijlocul acestui loc bizar. Rezemat de trunchi, un tip voinic, legat cu un şorţ alb, roşu de sânge. Mai mult decât spaima, curiozitatea e cea care mă animă. Serios, mă întreb ce-i cu locul ăsta în care am fost adus. Şi pe urmă mă prind. Toate ascensoarele, manechinele de sus, încăperea asta de marmură în care se pătrunde prin uşi vaste de sticlă... Deşi e întuneric dincolo de ele, disting piramide formate din cutii de conserve în penumbra învecinată. Suntem într-un mare magazin, băieţi, nu încape nici o îndoială. Şi am fost cărat în raionul de măcelărie, care, într-adevăr, e locuşorul ideal pentru a prelucra carnea omenească.

Zdrahonul de măcelar mă priveşte de la înălţimea lui cu un aer glacial. Are o mustaţă groasă, blondă, obraji plaţi ca eroii benzilor desenate şi părul lipit de cap. Îşi plimbă cu mişcări savante piatra de ascuţit pe un enorm cuţit doar cu puţin mai mic decât jungherul răposatului domn Deibler[55]. Nazistul, care conduce micul nostru grup, mă arată măcelarului.

— Bine faci că-ţi ascuţi instrumentul, îi spune, treaba încă nu s-a terminat.

— Văd, răspunde ciopârţitorul de cărnuri.

Îşi răsuceşte satârul în lumina neonului ca o cochetă fundul.

— Trebuie neapărat să vorbească, declară concurentul lui Himmler[56].

— Înţeleg, rosteşte măcelarul palpându-mă cu degetele lui scurte şi trandafirii.

Mă ştiţi cum sunt, prieteni? Nu-mi lipseşte curajul.

---

55 Călău francez.

56 *Heinrich Himmler* (1900-1945) - om politic german a condus represaliile împotriva adversarilor regimului nazist şi a organizat lagărele de concentrare. S-a sinucis. (n.tr.)

Să recunoaştem chiar că la acest capitol mă situez deasupra mediei. Dar ca să mă simt pipăit de creatura asta oribilă, mă trec fiori de cel puţin o sută patruzeci de volţi prin colivia pieptului (cum zice dragul de Bérurier).

— Ce trebuie să recunoască? întreabă măcelarul.

— Marele secret! răspunde şeful grupului.

— Înţeleg, repetă Sângerosul.

Se îndreaptă spre fundul încăperii. Uşi de marmură se pierd în perete, atât de simetrice că le-am luat drept nişte panouri decorative. Deschide una. Lumină şi un val de frig răspund gestului său.

— Târâţi-l puţin pe aici, băieţi!

Sunt înhăţat. Ştiu de pe acum că-i vorba de o cameră frigorifică. La lumina crudă a acestui bec enorm, desluşesc sferturi de vită suspendate de cârlige groase. Atârnă perfect aliniate şi chiar decorate cu floricele de hârtie.

— Uite ce te aşteaptă, băiete, mă anunţă măcelarul.

Dar nu-mi arată carnea suspendată, ci nişte panere mari din răchită aflate pe pardoseala camerei frigorifice. Conţinutul acestor coşuri face un efect mai cumplit decât bucăţile de vită atârnate. Primul conţine trunchiul unui om. Al doilea membre tranşate corect. Capul torturatului încoronează oribila piramidă. Stors de sânge, convulsionat, revulsionat, devastat de durere: recunosc fizionomia nefericitului Hebull-Degohom.

— Am început cu picioarele, mă lămureşte călăul. Pe urmă braţele, antebraţele etc. Toate astea se vor da la maşină, iar în zori vor fi expediate unei pisciculturi. Mâine ştiu că păstrăvii au să se ospăteze pe cinste.

„Bun, adaugă el, apucând mânerul uşii, ai văzut despre ce-i vorba, n-avem întrebări, putem trece la treabă.”

Biata Félicie! Să aducă pe lume un băiat aşa de frumos şi inteligent care să îngraşe păstrăvii britanici, zău că-i prea din cale afară! S-o sfârşeşti ca excrement de peşte, ce mormânt mai e şi ăsta! Mi se întoarce stomacul pe dos ca o şosetă scoasă în grabă. Clopote îmi bat a mort

în urechi. Un miros fad de carne lipsită de viaţă îmi dă ameţeli. Mi se înmoaie picioarele. Oroare absolută. Adunătura asta de nebuni sângeroşi, defazaţi prin convingeri politice idioate! Imensitatea acestui mare magazin... Viziunea monstruoasă a soartei care mă aşteaptă. Oh, pardon, mami, ajutor! Scoate-mă din infernul ăsta... Piua! Nu mă mai joc.

— Întinde-te pe butuc! îmi ordonă omul cu satârul, cu o voce foarte tăioasă.

Fac un efort supraomenesc să mă adun, să nu-mi pierd cunoştinţa. Să rămân un om cu orice preţ, până la capăt.

Un om!

Murmur:

— N-aveţi de gând să-mi faceţi aşa ceva: suntem toţi nişte oameni, ce naiba!

S-ar părea că ei nu cunosc semnificaţia acestui cuvânt, torţionarii. Au abdicat de la orice noţiune de milă.

Iată-mă întins pe trunchiul enorm de lemn, îmbibat cu un miros dulceag, în care nasul meu recunoaşte putrefacţia.

— Sper că n-ai de gând să-mi leşini, ia zi, neam de francez comunist! rânjeşte şeful grupului.

Şi adaugă cu o fărâmă de mândrie:

— Trădătorul de Hebull-Degohom nu a leşinat decât după ablaţiunea celui de-al treilea membru. Trebuie să recunoaştem că el a fost format la şcoala noastră războinică naţional-socialistă...

Măcelarul mângâie cu un deget îndrăgostit tăişul monumentalului satâr.

— Încep? întreabă el nerăbdător.

— Să vedem, poate vorbeşte imediat! face şeful gestapovist. Vorbeşti?

— Dar pentru numele lui Dumnezeu, nu pot să vă spun nimic pentru că nu vă cunosc secretul lui Polichinelle!

— În acest caz, poţi să începi, camarade, i se

adresează tipul măcelarului.

Samsonul nazist îmi smulge pantofii, apoi şosetele şi sumecă partea de jos a pantalonilor.

— Fiţi atenţi că stropeşte! le spune amicilor săi.

Toţi se îndepărtează de butuc. Mă apuc de un picior şi-mi ţin ochii deschişi. Cum se procedează în cazuri asemănătoare? Se cântă la Marseillaise sau se recită o rugăciune din precauţie? Se strigă tare „Mama”? Te gândeşti la prietenul Iisus pe rampa de lansare? Lămuriţi-mă şi pe mine, băieţi, ce naiba!

O străfulgerare de meteor. Se ridică satârul. Şi cade. Dar spre spate. Cade şi măcelarul. Buuuff!

Întorc capul. Ştiţi ce i s-a întâmplat acestui heruvim? Încercaţi să ghiciţi? S-o lăsăm baltă: am rămâne tot aici şi mâine. O săgeată, ticăloşilor. O săgeată, uite asta i s-a întâmplat. Şi drept în ochi. A pătruns de vreo zece buni centimetri în capul mistreţului.

Din clipa asta, lucrurile se precipită. Una dintre uşile de sticlă se deschide larg. Îşi face apariţia Béru înarmat cu un arc. Îl aruncă undeva departe şi înşfacă în frumoasele lui mâini războinice mitraliera care-i atârnă de umăr şi de care nu a făcut uz pentru a nu risca să mă atingă.

— Sus! urlă el. Sus toată lumea.

Asistenţa a priceput că el a vrut să spună *Hands up.* Şi dacă n-a priceput se face că a priceput şi ridică mâinile; brusc docili, sălbaticii de nazişti. Neamul e magistral cu mitraliera aţintită spre ei. Ajunge de-a-ndăratelea la uşa camerei frigorifice, o deschide pe bâjbâite, cu o mână grăbită.

— *Go* toţi *in the* frigider, boilor! Rapidely, altminteri ail ucid *you*!

Glasul lui e teribil, hotărârea sălbatică, privirea arzând de turbare.

Supus, micul grup se îndeasă în frigider. După ce şi ultimul a trecut pragul, Grasu încuie uşa.

— Cu atât mai rău pentru cei care suferă de piept, spune el.

Apucă un cuţit şi vine să-mi taie legăturile.

— Încă o dată, dacă nu abuzez, s-ar putea zice că mi-am făcut o intrare provizională, nu-i aşa, tipule?

Sunt terminat. Zdrobit de emoţii, mi-e imposibil să schiţez până şi cel mai mic gest. Tremur spasmodic.

Grasu urmează la fel de calm de parcă ar pescui bibani într-un eleşteu din Sologne:

— Noroc că, nu mai târziu de acum o lună, m-am antrenat să trag cu arcul la prietenul meu Lulu, din La Varenne. Am pus pariu pe o friptură la *Petit Matelot* şi neica a câştigat-o!

Îşi aruncă mitraliera pe o tejghea de marmură.

— Trebuie că au chiorât de frică nenorociţii ăia de nu şi-au dat seama că mitraliera mea vine de la raionul de jucării. Am înhăţat-o în trecere, ca şi arcul cu tolba plină de săgeţi.

— Dacă ai fi putut găsit şi o sticlă de tărie, mă bâlbâi eu, ar fi completat admirabil opera ta salvatoare, dragă Béru!

Îl sărut pe amândoi obrajii.

Dar efuziunile noastre sunt întrerupte de şuieratul unui revolver cu amortizor. Două gloanţe se înfig în butucul măcelarului la trei milimetri virgulă opt de piciorul meu.

Ne cunoaşteţi de ce suntem în stare! Montaţi pe arcuri în asemenea cazuri! Nici n-a apucat bine cel de-al doilea glonţ să găurească trunchiul de lemn că noi ne-am şi trântit la pământ. Probabil că am fost şerpi boa în antecedentele noastre, judecând după viteza de reptaţiune de care dăm dovadă.

Ne târâm în direcţia uşii prin care a irupt Umflatul; din fericire ajungem la ea în clipa în care în măcelărie se produce o invazie. Încă n-am scăpat de năpastă.

Dau năvală zeci de nazificaţi, atacând imprevizibil. Noroc că, uşa de care am trecut e batantă, ceea ce le complică puţin trecerea. Dar sunt totuşi pe urmele noastre.

Grasu bodogăne că n-are o armă. Tare i-ar mai fi plăcut să poată trage pentru a-şi destinde nervii. Să-i ciuruiască pe laşii ăştia, să-i extermine pe toţi, să-i înnegrească de gloanţe!

Am dat năvală în raionul de produse alimentare.

— Ajută-mă tipule! mugeşte Grasu încordându-şi puterile şi împingând o tejghea de prezentare unde se ridică un munte de cutii cu conserve de mazăre.

Furia parcă ne-ar fi dopat! Dar şi simţul de conservare! Doi indivizi fugind din răsputeri ca noi reprezintă kilowaţi şi cai putere! Cu un dublu efort impetuos reuşim să răsturnăm tejgheaua. Oh! ce erupţie stromboliană, strămoşilor!

Cinci sute de cutii cu conserve care se prăvălesc în acelaşi timp, nici nu-ţi poţi da seama de enormitatea dezastrului. Un zgomot de rostogolire care nu se mai termină. Primele cutii căzute i-au pocnit pe urmăritori în cap. Se aud strigăte, e cazul s-o spunem. Alţii se împiedică de cutiile care li se împleticesc între picioare.

Trag la întâmplare. Gloanţele lor sparg cutii cu ulei, sticle de chianti; Grasu şi cu mine, profităm de această confuzie pentru a ne strecura în încăperea următoare, care-i precis o pescărie pentru că pute a merlan. Ne continuăm opera attiliană răsturnând butoiaşele cu peşte sărat. Ca într-un film de Charlot!

Dar serviciile de represiune naziste se organizează. Aproape peste tot se aprind luminile în marele magazin, descoperind spaţii gemând de raioane. Un labirint! În patru labe tropăim ca nişte iepuri drăgălaşi. Izbucneşte o voce, vărsată de sus în josul imobilului prin megafoane.

— Prindeţi-i cu orice preţ. Oricum, toate ieşirile sunt blocate, n-au cum să scape.

Numărul urmăritorilor se îngroaşă. Îi auzim galopând pe cărări. Se împrăştie printre raioane.

Îi arăt Grasului un colţişor în cel de impermeabile. Ne pitim aici.

Megafonul reia:

— Procedaţi în ordine. Împânziţi parterul, acolo se ascund. Priviţi sub fiecare tejghea, prin vestiare.

— N-ai impresia că am pus-o de mămăligă? şopteşte Béru, deşi n-a înţeles o iotă.

— Nu-i exclus, admit eu. Dar ce naiba, magazinul se află în plin oraş, ar fi imposibil ca tărăboiul ăsta să nu atragă atenţia!

— De ce ar trage de atenţie, bombăne Providenţialul; tipii trag cu botniţe şi obloanele de fier sunt lăsate.

— Eşti sigur?

— Sigur, am remarcat când am venit.

— Cum de m-ai găsit? întreb eu, deşi nu-i nici locul şi nici momentul să-l chestionez.

Dragul de el glumeşte, indiferent faţă de gravitatea situaţiei noastre.

— Sticleţii m-au liberat după câteva ore de intero. De fapt, eu m-am prins că la mijloc era un şiretlic, fiindcă au pus unul să se ţină după fundul meu. Credeau că am să-i duc la ascunzătoarea ta, înţelegi?

— Şi atunci?

— Îţi închipui că o să înveţe ei o deşcă bătrână ca mine ce-i aia o urmărire? După o sută de metri l-am depistat pe individ, şi la răspântia următoare l-am adormit pe o grămadă de dinţi, chiar pe trotuar. Rapid m-am dus la draga mea Honnisoy. Ea m-a pus la curent cu ce s-a întâmplat cât timp am lipsit. Ştii cum manevrez eu? Totul e gândit. Ce nu mi se poate denigra e inteligenţa. Rapid mi-am făcut următorul raţionament: „Dragă Béru, San-A. al tău a întins-o spre Londra cu tinerica. Unde o să se ascundă, dacă nu la tipul care a căzut liber pe certificatul lui de naştere”. O întreb pe frumoasa mea Honnisoy dacă ştie adresa din Londra a ziaristului. O ştia, idiotul i-o dăduse ca să-i trimită acolo corespondenţa câteodată. O pup pe drăguţa mea şi dăm bice până la Londra, Sam, Marie-Marie şi cu mine.

— Pasionant...

În magazin domneşte acum o anume acalmie. Se aud

paşii prudenţi ai naziştilor scotocind meticulos fiecare raion. Deocamdată sunt încă departe de zona unde ne-am ascuns.

— Şi o dată ajunşi la Londra?

— Am dat peste o uşă scoasă din ţâţâni. Intru, o tipă mişto telefona din dormitor. Povestea ce se întâmplase, cum că un anume Black Handwith a venit să te culeagă ca pe o rozătoare şi să te ducă la „Centru”.

— Cum de-ai înţeles ce zicea tipa, tu nu ştii englezeşte?

— Primo, eu vorbesc englezeşte, protestează Poliglotul. Secundo, Sam era cu noi, ţi-am mai zis, şi s-a priceput să-mi explice cum şi ce fel despre ce era vorba.

„Să mă fi văzut numai cum m-am aruncat pe ticăloasă, de îndată ce a închis telefonul. Mă simţeam în verbă, cum se zice[57]”.

„Ah! nu mi-a trebuit mult timp s-o fac să scuipe adresa faimosului Centru. Pe urmă am legat-o şi am dus-o în baie, iar eu m-am abătut pe aici. Am dat de trei ori târcoale grupului de case înainte să pot intra; ştii că magazinul ăsta e mai mare decât palatul Versailles? Până la urmă, am găsit o uşă mai cumsecade şi am putut veni să-ţi interpretez numărul de Cul-Bidon[58] cu arcul.”

— Şi Marie-Marie?

— A rămas la ziarist, amice. Bun, acum dacă tot ne-am tras sufletul şi ne-am bătut joc puţin de cititorii tăi, ce-ar fi să trecem al un alt gen de exerciţiu.

— Ce fel de exerciţiu?

— N-are importanţă. N-o să-i aşteptăm aici pe domnii ăştia să ne prindă ca pe nişte şobolani.

Încearcă să-şi scoată prudent nasul din ascunzătoarea noastră. Dar şi-l trage urgent înapoi.

— Am dat cu ochii de ei. Procedează ca nişte tehnicieni. O adevărată bătaie. Au luat-o din patru colţuri şi verifică raion după raion...

---

57 Béru vrea să zică „în vervă”, aţi rectificat, nu? (n.a.)

58 Aici vrea să vorbească despre Cupidon. (n.a.)

— Ar trebui să putem ajunge la primul etaj, Grasule.

— Şi de ce, mă rog?

— Începând de la etajul întâi, geamurile nu mai au obloane de fier. Ar fi destul să spargem unul ca să dăm alarma la exterior.

Bérurier îşi culege delicat un fir de păr din nas şi-l smulge brusc. Cu dosul palmei îşi şterge lacrimile ocazionate de această ablaţiune. La el epilarea e un semn de hotărâre sălbatică.

— Am găsit, face Grasu.

Spunând aceasta, desprinde uşurel de pe suportul lui mosorelul de panglică servind la împachetarea pachetelor.

— Ce-ai de gând să faci?

— Să-i adun la dreapta, pe când tu ai s-o ştergi la stânga, tipule!

— Eşti nebun!

— Ţi-ar plăcea mai mult să ne lăsăm prinşi ca doi netoţi? Chit că mi-ar perfora burta, o prefer dar încercând o scăpare. Tu să stai pitit aici şi să aştepţi să treacă brigada sălbatică.

Béru înnoadă extremitatea panglicii de picioarele unui manechin montat pe rotile. Manechinul reprezintă un bărbat frumos, bine clădit: în genul meu, ce mai!

— Tchao! îmi zice el.

Şi o ia pe cărare în sus, derulând panglica.

CAPITOLUL XV

Béru, in extenso

Nu ştiu dacă Grasu a asistat la curse de ogari, deşi ele n-ar trebui să aibă secrete *for him.* Fapt e că planul lui de acţiune s-a inspirat în mod deliberat după pistele de alergare pentru câini.

Când a ajuns la capătul mosorului de panglică, Béru începe să tragă manechinul. Tipul de ceară alunecă suplu

pe rotilele lui de cauciuc. Sper ca totul să meargă bine, ar spune Breffort[59]. Imediat, gloanţele încep să şuiere, înfigându-se în spatele camaradului în impermeabil. Le văd impactul (de la Varşovia) pe gabardina bej. O porţie straşnică de plumbi, scumpilor. Unul care ar încasa o serie ca asta de-adevăratelea ar avea foalele deghizate în arenele din Nîmes.

Primul reflex al tipilor care ne caută e să tragă. Şi abia după aceea încep să fugă. Când încetează rafala, se pornesc goana şi hărmălaia. Vreo cincisprezece smintiţi trec pe dinaintea nasului meu. Aud tărăboi în extremitatea opusă a magazinului. Difuzoarele îşi reiau îndemnurile:

— Prindeţi-i vii, dacă e posibil.

Nu ştiu ce învârteşte Béru în sectorul lui, dar am impresia că a început din nou să răstoarne tejghelele. Un torent de obiecte rotunde se răspândesc pe parchetul ceruit. Bun, să trec la acţiune şi eu? Fiecare secundă contează, fiindcă nu vom putea face faţă multă vreme acestui asediu susţinut.

Îmi părăsesc fără zgomot muşuroiul de cârtiţă... Spre dreapta, drumul e liber. O şterg ca un iepuraş în roua dimineţii. Scara monumentală, care duce spre etaje, e la doi paşi, dacă aş reuşi s-o urc ar echivala cu instalarea mea pe un piedestal de unde le-aş trimite bezele descreieraţilor ăştia. O înconjor ca să mă uit împrejur, dacă nu există cumva un mijloc de acces mai discret.

Băftos cum sunt, îl reperez. Scara rulantă! La această oră din noapte, nu funcţionează, dar aspectul nu mă interesează. E îngustă şi cei doi pereţi care o mărginesc, constituie un adăpost sigur. Trăgătorii şi-au reluat împuşcăturile. Gloanţele produc un zgomot înăbuşit care îmi aminteşte de cel făcut de făina de in pusă la fiert.

Când eram puşti, mami mă căptuşea cu cataplasme sufocante de la primul strănut sau tuse. Degeaba eram eu foarte atent, şi-mi suflam nasul pe şest sau îmi deghizam tusea într-un hohot de râs, Félicie îmi repera de îndată

59 *Alexandre Breffort* - umorist francez (n.a.)

simptomele.

„— Antoine, spunea îngrijorată, tu-mi faci un guturai.” Până una alta, făina ei fierbinte mi se lipea de cuşca bureţilor. Înţepa groaznic. Urlam ca un sălbatic, iar substanţa aceea moale palpitând pe pieptul meu, prin prosopul în care era înfăşurată, îmi făcea rău la stomac.

Escaladez escalatorul. Uf, iată-mă la *first* etaj. Aici e linişte şi pace. Locul nu-i luminat decât de felinarele unei străzi mari înspre partea de nord şi vest. Deci pe direcţia asta va trebui să mă manifest.

Dau fuga spre imensele oglinzi isoplane. Dincolo de ele, Londra, noaptea. Taxiuri, noctambuli, poliţişti, merg cu un pas leneş. Un geam mă desparte de ei, adică de salvare. Dar ce geam, prieteni! Pentru a-l sparge mi-ar trebui un ciocan pneumatic, şi chiar aşa am unele îndoieli...

Caut ceva contondent în jurul meu. Sunt în raionul obiectelor de sport. Dau cu ochii de o halteră. Nu-i prea grea, totuşi trebuie să cântărească o demi-stone[60], adică trei kilograme, cum se uzitează în ţările civilizate.

O apuc cu amândouă mâinile şi o arunc cu toată forţa. Ce credeţi că s-a întâmplat? Haltera mi-a sărit în nas. Abia am timp să fac un salt într-o parte ca să n-o degust crudă. Şocul a produs un puternic bubuit vibrant. Probabil că naziştii de jos l-au auzit. Am încurcat-o. Doar dacă creierul meu inventiv nu găseşte o soluţie.

Forţându-mă la calm, îmi rotesc disperat periscopul în jur, sondând penumbra în speranţa de a descoperi ceva susceptibil de a mă scoate din rahat. Dacă măcar ar fi vândut mitraliere grele în magazinul ăsta! În raionul următor, privirea mea mângâietoare se opreşte pe o procesiune de motociclete aranjate ca la parada jandarmeriei. Rosbifii, trebuie să recunoaştem, dacă sunt zero în privinţa gastronomiei, în ceea ce priveşte motocicletele încă nu li s-a găsit egal.

Aceste maşinării sunt nişte adevăraţi monştri mici de oţel cu piese cromate, strălucitoare. „Din păcate, îmi zic

60 Măsură de greutate egală cu 6,350 kg. (n.tr.)

eu, rezervoarele lor sunt goale.” Dar în capătul raionului, se află un soi de boxă capitonată cu cauciuc în care se află o motocicletă ca un cal în ţarcul lui. Bolidul are fundul ridicat pe un trepied. Îmi dau seama că serveşte la demonstraţii. I se pun măruntaiele în funcţiune în boxă pentru a se explica amatorilor cât de rotund merg motoarele Triumph şi în ce fel se conduce această apocaliptică maşină de curse.

Am să încerc s-o pun în funcţiune.

De pe scară se aud tropăituri numeroase. Uite că arcaşii lui Hitler se apropie. Cu o lovitură de şold extrapolez motocicleta din cârjele ei. Contact! O lovitură de picior pentru lansare. O minune! explozia se produce docil. Zgomotul umple întregul magazin de cum am ieşit din compartimentul insonorizant. Un vacarm ca toţi dracii. Gonesc pe cărarea unde se înghesuie naziştii. Trag asupra mea dar cu o mână nesigură, fiind descumpăniţi de bolidul în acţiune prin magazin! Dau peste ei fără să fi fost atins de vreun proiectil. Ce măcel, *mamma mia*! Mi ţi-i fac chisăliţă cât ai zice peşte. Blocaţi de tejghele nu se pot da înapoi, dar eu sunt mai rapid ca panica lor, vă daţi seama. Îi lovesc, îi răstorn, îi zdrobesc. Ţipete disperate îmi sfâşie timpanele în trecere. Călare pe bidiviul meu de oţel, o iau direct spre geamul care dă în strada luminată. Numai nu rata manevra, San-A., că altminteri ai să semeni cu tocătura în care aceşti domni proiectau să te transforme. Distanţa se micşorează, viteza creşte. Cât ar putea cântări o motocicletă de calibrul ăsta? În jur de o jumătate de tonă, nu? O jumătate de tonă lansată la optzeci la oră reprezintă o forţă de percuţie de...

Parol, dragii mei, toate astea mi le spun într-o străfulgerare. Cum n-am capul lui Blaise Pascal, nu găsesc soluţia problemei înainte de impact.

„Hai, sari acum, San-A.! Nu, dacă saltul meu într-o parte dezechilibrează maşina, există riscul să se răstoarne înainte de a percuta geamul şi să pătrundă în vreun raion. În ultimul moment! Greu de evaluat acest ultim moment.

Câţi inşi nu sforăie în cimitirul Père Lachaise pentru a fi comis o infimă eroare de apreciere?”

Totul se operează la ralanti în ciuda vitezei fulgurante.

„Eşti la patru metri de afurisitul ăsta de geam, Santonio, plonjează, pentru numele lui Dumnezeu!”

Reperez raionul de sport… Maldăre de treninguri…

Numai doi metri. Asta-i distanţa potrivită. Hop!”

Fir-ar al nabii! Îmi rămâne piciorul prins de o pedală, răsucită probabil pe când am dat iama în grupul de nazişti. Cad pe spate. Ţeava de eşapament îmi arde faţa ca o lampă de sudură. Mă simt târât. Şi apoi piciorul îmi iese din pantof. Răsună o explozie înspăimântătoare. Nici nu vă daţi seama ce zgomot se produce când sare în ţăndări un geam de zece metri pe şase. Mi s-a răsturnat în cap o caleaşcă de sticlă spartă. Am să-mi pot cumpăra nişte pantofiori, ca în poveste!

Aud bubuitul motocicletei care explodează la rândul ei *in the street.* Numai de n-o fi căzut în capul cuiva!

Rămân o clipă nemişcat, întrebându-mă dacă mai trăiesc.

O tăcere teribilă urmează bubuitului. Aceeaşi care anunţă cataclismele. Şi durează, se eternizează, petrificând lumea. În fine, răsună nişte strigăte. Zgomot de paşi. Exclamaţii! Chemări! Maşini care frânează! Fluierături! Alergături!

Aştept, riguros imobil, sub grămada de sticlă. E straşnic securitul, fiindcă se transformă în praf. Nu departe de mine, răniţii încep să mişte. Le-au pierit ideile homicide, pur şi simplu nu-şi doresc decât să fie undeva departe cât mai rapid posibil. Cei mai puţin loviţi îi susţin pe cei şontorogiţi, cei mai puţin sonaţi analizează situaţia, determină consecinţele, întrevăd un viitor sumbru.

„Să fugim cu orice preţ, înainte de a sosi poliţia! Dacă suntem descoperiţi aici în uniforma asta ar însemna sfârşitul organizaţiei noastre!”

„Trăiască Führerul nostru mult iubit!” strigă un ins

care a primit o lovitură în cap executată la mare artă.

„Gura!” se aude altul, pe care pericolul l-a denazificat. Toată această lume înspăimântată se retrage precipitat.

Bravo, San-Antonio. Le-ai venit de hac!

Răsturnat sub grămada de sticlă, meditez. N-ar fi momentul, îmi spuneţi! Bieţi netoţi! Mereu e momentul să tragi concluzii, să iei măsurile existenţei. Ori de câte ori înregistrez o victorie, imaginaţia mă distanţează pentru a socoti consecinţele unei înfrângeri într-un viitor malefic, fiind incert.

Brusc, întreaga mea fiinţă tresare.

Şi Béru!

Ingrat ce sunt! Am avut câteva secunde de uitare. O răbufnire de orgoliu, le-ai venit de hac, San-A.! Grozav, nu? Datorită cui le-ai venit de hac dacă nu datorită lui Alexandre-Benoît, singurul, adevăratul, unicul? Cel mai devotat, cel mai oportun, cel mai temerar dintre prieteni.

Béru! Ce s-o fi ales de acest băiat curajos?

Mă ridic dintre cioburi. Mă înţeapă tot corpul. Trebuie că mi-au ajuns şi pe cărarea curulianã. Comisarul dumneavoastră idolatrizat se pune în mişcare cu un pas anchilozat şi mecanic de Frankenstein. Praful de sticlă mi se prelinge de pe haine.

Înainte!

Afară, urlă de pe acum sirenele. Poliţia, pompierii, ambulanţele! Sosesc de pretutindeni.

Degetul meu mic îmi şopteşte că partidul naţional-socialist englez va căpăta un serios genunchi în fund!

*

* *

Cât am bântuit prin raioanele de la parter n-am dat peste Bérurier. O fi reuşit să fugă sau gestapoviştii porniţi după el au reuşit să-l prindă?

— Hei, tu de colo! Mâinile sus, te rog!

E un *bobby* cel care mă interpelează. Poliţiştii englezi se dovedesc politicoşi în toate împrejurările.

Ridic mâinile.

— Dar pe Dumnezeul meu, am impresia că visez! se aude o voce.

Cine îşi face apariţia în spatele poliţistului în uniformă?

Dorénavan, *chief-inspector,* în persoană.

— Fără glumă, *my friend,* pufnesc eu, chiar dumneata erai de gardă în noaptea asta la Yard?

— Nu, treceam prin cartier...

Să mă înşel eu oare, dar tipul e numai zâmbete. Nici urmă de cel care mi-a făcut o vizită acum câteva zile în celula mea. Înţeleg care-i cauza acestei transformări, descoperind o brunetă nostimă agăţată de braţul lui. Ajuns la limita neurasteniei, Dorénavan a încercat singura terapie care se impunea, şi s-ar părea că i-a reuşit de minune.

Îi relatez atunci detailat evenimentele nopţii, trecând sub tăcere rolul jucat de Molly Rex. Fie vorba între noi, pe muieruşca asta mi-o rezerv la desert. O întrebare nu-mi dă pace, în afara dispariţiei lui Béru: care-i faimosul secret în măsură să-i aducă în stare de transă pe aceşti descreieraţi ai zvasticei?

La sfârşitul explicaţiilor, îl conduc pe Dorénavan la etajul patru. Dar poliţia a şi împânzit etajul şi i-a umflat pe demnitarii nazişti.

— Iată-l pe ex-judecătorul meu, aşa de scump, îi spun *chief-inspector*-ului, precum şi pe văduva Frottfor F.E. Relhuyr, amândoi în uniformă. Mă mai consideri sărit de pe axă, bun pentru psihiatrie?

Dorénavan îmi mângâie umărul cu o mână reîncălzită de dragoste.

— Zeci de mii de scuze, dragă San-Antonio. Să ştii că m-am gândit mult la dumneata în ultimele zile, şi-mi propusesem să...

I-o arăt pe timida dar fermecătoarea persoană care

continuă să-l urmeze docil.

— Mincinosule ce eşti, cu un supus ca acesta cred că nu te mai puteai gândi la mare lucru!

Se amuză ca o *apple-pie* (plăcintă cu mere) începută.

Nu mă lasă inima să-l imit. Îl vreau pe Béru! Pe Béru al meu!

Ce-au făcut cu el maimuţoii ăştia?

Deşi au fost chestionaţi, răspunsurile lor sunt unanime: Béru li s-a strecurat printre degete.

Scârbit de război, părăsesc marile magazine *Masturb's,* fiindcă de ele e vorba, ancheta urmând să demonstreze posterior că preşedintele lor, director general, un anume Henry Eight, dirija secţiunea londoneză a naziştilor britanici.

Se luminează de ziuă în capitala engleză, o zi cenuşie şi lipicioasă. Luminile felinarelor pălesc. Strada şi-a reluat aproape fizionomia normală. N-au mai rămas decât doi angajaţi de la salubritate ocupaţi cu măturatul cioburilor de sticlă de pe şosea. O iau în lungul uriaşei clădiri, răvăşit de dispariţia Grasului. Trebuie să fac rost de un taxi. La ora asta ce vreau eu reprezintă o performanţă regală.

Dar ce se întâmplă? Acolo, în faţa intrării principale a marelui magazin, din nou îngrămădită lume. Se adună, se înghesuie.

Cincizeci de persoane, apoi şaizeci şi trei, pe urmă optzeci şi patru şi jumătate (un ins are membrele amputate) sunt pe cale să se calce în picioare ca să vadă ceva.

Instinctul îmi aruncă o ţigară aprinsă în fund. San-A., face un salt cu inima strânsă de un presentiment.

Mă bag în mulţime, dând din picioare şi din coate, lovind la dreapta şi la stânga ca să ajung în primul rând al fotoliilor de orchestră.

Şi ce descopăr atunci?

Aşteptaţi: mai întâi să vă prezint decorul. În perioada asta, la *Masturb's* se face o campanie publicitară pentru obiecte sanitare. În interiorul uşii rulante, pe timpul nopţii

se instalează un mic complex reprezentând o sală de baie.

Aşezat cu spatele spre noi, pe scaunul WC-ului, cu nădragii în vine, cămaşa sumecată sus, Béru subscrie unor exigenţe intestinale, fără să-şi dea seama că-i într-o vitrină, Trăsnitul! Izolat de uşile de sticlă groasă, nu percepe hărmălaia oamenilor în delir. Ne uităm la el tăvălindu-ne de râs cum îşi deblochează intestinul, apucă un rulou de hârtie igienică, gros cât un anuar şi-şi şterge fundul îndelung, hârtie după hârtie.

Operaţiunea terminată, Grasu vrea să acţioneze rezervorul de apă, dar, natural, nici o avalanşă nu vine să-i măture produsele, obiectul sanitar fiind doar de expoziţie.

Iritat, se întoarce ca să tragă câţiva pumni meniţi să declanşeze cataracta recalcitrantă.

Abia la a treia tentativă decelează o mişcare ondulatorie în fundul sălii lui de baie iluzorii. El, care prin întuneric luase vitrina drept oglindă, rămâne prostit de surpriză, cu burta lui păroasă iţită spre noi.

În fine, realizează în ce poziţie necuviincioasă se află. Primul lui reflex nu-i de pudoare, ci de furie. Se prăvăleşte spre noi, reuşeşte un pas, se împiedică în pantalonii căzuţi în vine şi se prăbuşeşte într-o apoteoză de faianţă spartă.

Bravo, Béru!

E mai straşnic decât cinematograful mut. Hotărât lucru, te-ai depăşit!

CAPITOLUL XVI
Patru paşi în trecut

În taxiul care ne duce în Chelsea, Grasu nu mai pridideşte cu explicaţiile.

— Am făcut o treabă pe cinste, tipule, când mi-am luat inima în dinţi şi am ieşit din ascunzătoarea noastră...

— Povesteşte...

— În vreme ce ei trăgeau pe ruptelea în manechinul pe rotile, eu am răsturnat o tejghea plină de pinguini

umblători, drăgălaşi. Gâgâlicele astea au început să călătorească pe cărări, încât gestapoviştilor le-a trebuit un moment serios până să ia o hotărâre. Jucăriile ţopăiau de pretutindeni în colţul meu de magazin. În acest timp, Alexandre-Benoît gonea în direcţia unei vitrine mari unde era expus un avion de turism. Unul mic şi galben, nu l-ai zărit?

— Ştii, n-am avut oportunitatea[61] să hoinăresc prin toate raioanele.

— Păsărica asta, continuă Grasu, era parţial ascunsă de un decor lipit de ea şi care reprezenta un aerodrom. Am avut astfel timpul să mă caţăr în avion fără să fiu observat. În trecere am şutit casca de aviator a unui manechin plasat în decor. Mi-am tras-o pe cap şi am rămas nemişcat pe scaunul pilotului cu un surâs mare şi prostesc, de parcă m-ar fi încântat la culme bucuriile acrobaţiei aeriene. Tâmpiţii ăia scotoceau cu o asemenea furie, încât au trecut pe lângă avion fără să mă vadă... Pe urmă, am auzit tărăboiul făcut de tine sus şi mi-am zis că nu-mi mai rămânea decât să aştept. Atunci, m-am strecurat în fundul carlingii şi am adormit, că eram stors de oboseală.

Apoi, adaugă:

— M-au trezit nişte crampe, fiindcă, fie vorba între noi, nu prea mă dau eu în vânt după haleala englezească. Restul îl ştii?

— Îl ştiu, pufnesc eu, luând ziarul *Daily Mail* uitat în maşină de un client matinal.

Fotografia mea se etalează pe prima pagină.

Evadatul din Swell-the-Children! Noroc că viitoarea ediţie mă va reabilita. N-am vocaţia rolurilor de răufăcători fugiţi din puşcărie.

— Tu eşti acolo? remarcă Căcăciosul în public.

— Eu sunt.

— Semeni cu un criminal strâns cu uşa, recită Béru pradă unor reminiscenţe. Ce spun despre tine?

Parcurg articolul cu un ochi blazat.

---

61 Teribil de marcat de exprimarea englezească, San-A.! (n.a.)

— Eh, relatează evadarea mea...

— Şi de mine nu pomenesc nimic? speră Béru. Ar fi o plăcere să-i aduc Berthei un ziar de pe aici cu numele meu scris în angliche.

— Nu, nu pomeneşte nimic despre tine, Grasule. În schimb, Sam beneficiază de un scurt rezumat al biografiei lui...

Zâmbetul meu se şterge, apoi face loc unui spasm.

— Oh, Dumnezeule!

— Ce te-a găsit? se nelinişteşte amicul meu.

Culisez geamul despărţitor care-l izolează pe şofer de pasageri.

— Repede! Repede! îl implor eu. Goneşte cât poţi, ai să capeţi un bacşiş princiar.

— Zi şi mie ce te-a apucat? se înfurie Béru, de ce l-ai luat la zor pe şofer?

— Nu l-am luat la zor, i-am spus doar să meargă mai repede! Ştii de ce era băgat la zdup bătrânul Sam Gratt?

— Furt de iepuri, beţie în public şi scandal nocturn? recită Béru, estimând după morfologia personajului.

— Da de unde, Grasule. Atentat la pudoare! A încercat să violeze o fetiţă. A mai fost condamnat de trei ori pentru acelaşi delict!

Béru râde cu toată proteza.

— Oh, maimuţoiul ăla bătrân, n-ai zice dacă-l vezi. Seamănă mai mult a sperietoare decât a... Dumnezeule! Marie-Marie! mugeşte el.

— Păi sigur, Marie-Marie, uite cărui soi de gentleman ai încredinţat-o, rudă criminală ce eşti!

— Cum puteam să-mi dau seama de aşa ceva, San-A. Sam pare un bunic cumsecade. Îţi jur, că dacă a făcut aşa o porcărie îi decupez nucile cu o foarfecă de broderie.

Şofermanul virează în viteză şi ajunge în Chelsea Manrea Road cu o iuţeală inegalabilă.

— Plăteşte-l! îi strig Grasului sărind din maşină..

— Cât să-i dau?

— Două livre, le merită!

— Ţine aici, amice, uite un kil, îl aud pe Gras spunând, ai început fain ziua, nu?

Grilajul din fier forjat... Scara... uşa sfărâmată, proptită de bine de rău... Intru ca un nebun în apartament. Îl văd mai întâi pe mizerabilul de Sam Gratt tăvălit pe mocheta salonului, dezmăţat, puţind a alcool şi sforăind ca un reactor. E singur în cameră. Păşesc peste el ca să cercetez în dormitor. Şi el e gol! Acum sala de baie! O găsesc aici pe Molly, legată fedeleş, cu gura astupată, şi băgată în cadă.

Dar de Marie-Marie nici urmă!

Tremurând de spaimă mă întorc în living în clipa în care apare şi Bérurier.

— Ei? orăcăie el.

— Fetiţa a dispărut!

— Stai aşa...

Trage o lovitură de picior în cotletele vagabondului, din care cauză acestuia îi sar trei cercuri dintr-un foc.

Sam Gratt scoate un ţipăt de durere şi bate din storuri. Un nou şut al Grasului îl trezeşte de-a binelea.

— Ce înseamnă asta, fiu de căţea! bombăne el. Aşa se poartă cu...

— Fetiţa? Unde-i fetiţa? urlu eu ridicându-l de guler. Ce-ai făcut cu ea, mizerabile?

— *But...* (spune el)

— Fără nici un *bat*! tranşează Béru administrându-i a treia copită.

— Ce s-a întâmplat cu copilul, porc infect?

— Eu... Nu ştiu. Nu-i aici?

— Nu, nu-i aici. Spune-mi rapid ce-ai făcut cu ea, că te fac chisăliţă!

— Ei, nu-l mai demolaţi, se aude o voce, e un porc bătrân, da' e cumsecade!

Ridicăm ochii. Lungită pe un şifonier, Marie-Marie se uită la noi clipind din ochi şi căscând ca o gură de metrou.

— Ce faci acolo sus, păduche? se interesează unchiul.

— Boşorogul ăsta bătrân a vrut să-şi permită

intimităţi cu mine, ne explică ea. Vă daţi seama cât de rapid m-am căţărat pe şifonier. Mama-mare mi-a atras atenţia: „Când un ticălos încearcă să te seducă, îmi zicea ea, fugi şi ascunde-te pe undeva până nu-i prea târziu.”

Fetiţa ridică un vătrai gros din aramă portocalie.

— Noroc că m-am înarmat cu ăsta înainte să mă caţăr. Ah! a încercat multă vreme să mă scoată de aici, păduchele bătrân! Dar câteva lovituri în cap i-au calmat tandreţurile…

— Satir afurisit! tună Enormul. Amicul meu San-A. te evadează, iar tu n-ai nimic mai bun de făcut decât s-o desflorizezi pe nepoata mea, drept mulţumire. Hai, şterge-o, netrebnicule! Du-te pe sub podurile Tamisei să filtrezi cu golance de teapa ta.

— N-am vrut să fac nici un rău, plânge în hohote gunoiul, ăsta-i blestemul vieţii mele, înclinaţia asta către…

Pantoful Grasului aplicat pentru a nu ştiu câta oară în părţile lui moi, îl determină să coboare scara în viteză.

— Nu trebuia să faci aşa ceva, îl compătimeşte Marie-Marie, e un biet om. Nu mi-a zic nimic urât, să ştii, şi după mine, unchiule, a fost chiar mai puţin scârbos ca tine, care eşti gata s-o faci pe fanfaronul dinaintea primei vaci cu şorţ ieşită în cale!

*

* *

— Aici e? o întreb pe Molly.

— Da.

Cotesc la stânga. Numele străzii mă face să tresar: *Elephant Road.*

Elefant! Îmi revine în minte ciudatul mesaj găsit la Moïse Assombersaut şi care m-a intrigat chiar de la începutul acestei afaceri.

Un elefant… te-ar putea înşela.

Reţineţi, acum când miss Molly Rex colaborează privind marele secret, fără prea multe dificultăţi, trebuie s-

o spun: noaptea e bun sfătuitor când o petreci într-o cadă, deci nu mă mai miră nimic.

Acest mare secret al naziştilor, dragii mei, pot să v-o mărturisesc din capul locului, va face multă vâlvă nu numai în microcosmos, ci, de asemeni, în lumea întreagă.

Când se va afla noutatea, ziariştii şi ziaristele vor putea lăsa deoparte exploziile nucleare, cucerirea lumii, viaţa particulară a lui Liz Taylor, problemele dolarului, izbucnirile rasiale şi expansiunea teritorială a capitalo-comuniştilor.

De parcă mi-ar fi urmărit gândul, Bérurier şopteşte din spate:

— O să se lase cu tărăboi!

— Citatul e de actualitate, Grasule. Fiindcă e luat, dacă nu mă înşeală memoria, dintr-o piesă intitulată *Les Héritiers* (moştenitorii), în care îl pronunţă un valet după ce aflase că un ofiţer dat dispărut a ieşit la suprafaţă...

— Nu mă mai bate la cap cu literatura ta, nu-i momentul! bombăne Umflatul. Tu crezi tot ce ţi-a declarat curviştina ta?

— O să vedem.

— În orice caz, dacă-i exact, pot să-ţi zic că ar însemna ceva pentru mine.

— Şi pentru mine, Grasule.

— De ce? ciripeşte Marie-Marie. Eu n-o cunosc pe această persoană despre care vorbiţi...

N-am timp s-o lămuresc. Molly mă apasă pe braţ.

— Opriţi, am ajuns!

Cu inima bătând, îmi ridic ochii asupra unui imobil trist şi murdar, în pofida nopţii mele albe, simt curgându-mi prin vine o energie nouă.

— Deci, „el” e aici? şoptesc eu.

— Da.

Molly îşi acoperă faţa.

— Ce ruşine mi-e că l-am trădat!

— Nu-i momentul, i-o retez eu. Pentru asta sunt făcute femeile, Molly. Istoria universală nu-i alcătuită decât

din măcelurile bărbaţilor şi trădările femeilor! Hai, să mergem!

Intrăm pe sub un portal rău mirositor.

La primul etaj, tânăra ne arată o uşă.

— Trebuie bătut într-un fel anume, presupun?

— Da.

— Ei bine, ce mai aştepţi?

Molly îşi îndoaie arătătorul.

Toc, toc... toc toc toc toc... Toc!

Se scurge o clipă. În fine, un băiat blond şi palid, cu ochi albaştri febrili, vine să deschidă. Se uită la Molly, o recunoaşte şi dă uşa de perete. Salută după moda hitleristă, dar fără o vorbă. Maşinal, Molly răspunde prin acelaşi gest al mâinii.

Intrăm.

Apartamentul e modest, aproape sărăcăcios. Zidurile gălbejite vorbesc despre decepţii ancestrale. Băieţandrul palid a pus lanţul la uşă. Ne introduce într-o sufragerie lugubră unde nu se află nimeni. Apasă pe un ornament din zid. Imediat un dulap de veselă pivotează descoperind o încăpere vastă de un lux delirant. Totul străluceşte, totul e opulent; mobile, tapiserii, obiecte delicate.

Un bătrân cu o mină suferindă stă într-un fotoliu mare, cu o blană de zibelină pe picioare.

Văzându-l, Molly izbucneşte în hohote de plâns:

— *Heil Hitler!* lăcrimează ea.

Bătrânul îşi ridică privirea şi îşi saltă braţul descărnat.

— *Heil* eu însumi, behăie el în englezeşte!

Acestui schimb de cuvinte îi urmează o fabuloasă tăcere. Ne uităm unul la altul, bătrânul şi eu. Se miră că noi nu-l salutăm la fel. Îl detaliez cu de-amănuntul, mai să-mi iasă ochii din cap. Da, e sigur el. Nasul ăsta ascuţit, privirea fixă de iluminat... Şuviţa de păr e albă, dar este; precum şi faimoasa mustaţă. Adolf Hitler, dragii mei, Führerul! Are optzeci de ani, dar poate fi recunoscut perfect sub povara anilor.

— Cine sunteţi dumneavoastră, rosteşte el gutural.

— Poliţia!

Tinerelul, ca o ridiche albă, se prăbuşeşte. Intenţiona să pună mâna pe o armă, dar Béru, prompt, i-a cârpit un pumn în ceafă.

Zdrobită de remuşcări, Molly leşină.

Aceste mici incidente mă lasă de marmură. N-am ochi decât pentru fantoma demascată în ascunzătoarea ei capitonată. Remarc atunci o cicatrice lungă pe tâmpla sa. „Glonţul pe care şi l-a tras în buncherul din Berlin”, gândesc eu.

Un amestec de incredulitate, de groază, de repulsie, de obscur respect de asemeni, mă umple până în gât. Nu găsesc nimic de spus. Mă clatin. Toate lecturile mele legate de misterul Hitler îmi vin în minte.

Cartezianul Béru reacţionează mai repede decât venerabilul lui boss.

— Ia zi, a tras la măsea Adolf al nostru?

Dar ce se întâmplă? Grasu a exclamat în franţuzeşte, iar bătrânul Führer parcă ar fi înţeles. Nu ştiam că era poliglot.

— Sunteţi francezi! articulează el fără urmă de accent.

— *Yes*, Adolf, i-o întoarce Béru umflându-se în pene, francezi după tată, după mamă şi după ideile preconcepute! Ai crezut că ai pus Franţa cu botul pe labe în 40, hei, şmecherule?

— Nu te prosti, mă burtă verde! se aude stafia vorbind.

Îşi clatină capul, zâmbind de zăpăceala noastră.

— Foarte bine că aţi venit, prieteni, începusem să mă satur de smintiţii ăştia. De acord, aveam o ascunzătoare ideală, dar acum, dacă s-a schimbat calimera, aş prefera să respir aerul din Butte[62] pentru ultima oară înainte de a da ortul popii. Dar luaţi loc, stimabililor, să bem un păhărel de

62 Parc din nord-estul Parisului amenajat în 1867 pe înălţimile care serviseră în 1814 la apărarea capitalei. (n.tr.)

şampanie pentru a sărbători momentul. Deschide servanta asta, băiete, e un frigider, şi scoate un Dom Perignon. Măi să fie, că bine te mai simţi să-ţi vorbeşti limba maternă. Mi-am gargarisit destul amigdalele de când mă plictisesc între neamţ şi englez!

Falsul Hilter se aşează la masă cu paharul în mână. Numele lui adevărat e Adrien Blanchut, din Levallois, odinioară cunoscut în lumea interlopă sub porecla de Blanblan-la-Tirelire[63], fiindcă se pricepea mai dihai ca un inginer de la Fichet să spargă casele de bani.

Acum vreo doisprezece ani, în timpul unei efracţii, a fost întrerupt de proprietarul apartamentului în care opera. Pierzându-şi capul, a vrut să-l reducă la tăcere pe omul care striga printr-o lovitură de manivelă. Lipsit de experienţă i-a înfipt ustensila în ochi, gălăgiosului! Acela a murit secunda următoare. Înnebunit, Blanblan-la-Tirelire a şters putina şi s-a grăbit să ia trenul pentru London.

— Aici, continuă el, am bătut trotuarul o vreme. Nu cunoşteam pe nimeni şi bănuţii mi se topiseră. Şi uite că într-o seară, când am ajuns în Whitechapel, m-a abordat un cuplu de burghezi care se benoclau la mine de o vreme. „Nemaipomenit ce bine semnaţi cu Adolf Hitler”, mi-au spus ei. Pentru că aşa-i, eu eram sosia Führerului. De multe ori fusesem luat peste picior în Pigalle. Cum învăţasem germana pe timpul cât am trăit cu cineva în concubinaj la Berlin, după nouă sute optsprezece, mi se întâmpla să-l imit pe Hitler în faţa prietenilor. M-am interesat în legătură cu viaţa acestui fals gemen al meu şi am citit multe biografii, încercând să descopăr o înrudire, ceva, care ar fi putut să explice această asemănare...

„Vă spun toate astea ca să înţelegeţi cum mi-a venit ideea să-mi bat joc de cei doi burghezi. Le-am înşirat nişte baliverne fenomenale cum că eu eram Führer-ul în carne şi oase, ascuns la Londra după terminarea războiului. Le-am derulat un western teribil pe fondul Berlinului în flăcări. Buncherul... Sinuciderea mea... Draga de Eva Braun... Şi

63 *Tirelire* – puşculiţă. (Ib. franceză)

pe urmă cum vărul primar al adjutantului meu m-a scos din ghearele şoferului în clipa în care eram stropit cu benzină ca să mi se dea foc.” „Dar Führerul trăieşte mereu, inima lui bate”, strigam cât mă ţinea gura!

„Am fost evacuat într-o maşină pentru marfă... Bavaria, convalescenţa mea... Trec în Elveţia, de aici în Spania. Franco refuză să mă creadă, mă ameninţă cu închisorile lui. Scap cu fuga în Portugalia unde Salazar nu vrea să-mi acorde drept de azil şi mă sfătuieşte să plec în Anglia, ţara adevăratei libertăţi...”

E straşnic, bătrânul! Îl simţi cât e de fericit că se descarcă. Povesteşte totul cu lux de amănunte. Cuplul incredul la început, e tulburat de cicatricea lui de la tâmplă. În cele din urmă, cei doi burghezi îl iau la ei acasă, şi îi cheamă şi pe alţi trăsniţi. Aparţineau partidului neonazist, nătărăii! Materia lor cenuşie avea un joc pe undeva. De fapt asta şi voiau: să-l creadă pe Blanblan-la-Tirelire. Halucinaţie colectivă. Când li se ridică una la cap, fenomenul poate lua proporţii enorme. Au început să-l idolatrizeze, să-l venereze. I-au amenajat această ascunzătoare unde, de un bun număr de ani, omul nostru îşi ducea zilele fericit, în confort şi lux. Din când în când acorda câte o audienţă. Sturlubaticii veneau să-i prezinte cum va arăta omenirea viitorului... Planul lor? Să dezvolte partidul naţional-socialist creând filiale în lumea întreagă. Paralel, să întreprindă o campanie de denatalitate pe toată planeta. După câteva generaţii, cu o populaţie redusă doar la elementele naziste, care vor continua să procreeze pe tăcute şi să-şi educe copiii, universul va porni la drum cu dreptul.

Pe scurt, războiul ideal. Moartea preuterină. Nu mai era nevoie de exterminarea în masă a oamenilor; pur şi simplu se împiedica fabricarea lor.

Bérurier, care s-a dus din nou la frigider, se întoarce cu o sticlă de vin roşu, clatină din cap şi declară:

— Dacă stau bine şi mă gândesc nu era chiar aşa de tâmpită combinaţia lor!

— Nu te prosti, unchiule, se supără Marie-Marie, fiindcă tu şi tanti Berthe n-aţi avut copii vreţi să-i lipsiţi şi pe alţii?

CONCLUZIA

— Ce aventură, Iisus Christoase! ce extraordinară aventură! exclamă Félicie. Naziştii! După toate câte am trăit în timpul războiului!

— Ce vrei, mami, lumea e plină de prostie şi cruzime.

— Ce-aţi făcut cu falsul vostru Hitler?

— L-am adus în Franţa.

— E în închisoare?

O liniştesc:

— Un farsor de vârsta şi anvergura lui, ar fi fost păcat...

— Şi tânăra, acea domnişoară Rex care vi l-a denunţat?

— Pe ea am lăsat-o să fugă, fiind prea tânără pentru închisoare.

— Aţi făcut foarte bine, Antoine.

Încerc să glumesc.

— Dacă ai fi văzut mutra vărului Plantin când a aflat că în comuna lui se ascundeau primele elemente naziste franceze! Assombersaut şi directorul ziarului din Embourbe-le-Petit erau cei care dirijau secţiunea. Numai că Assombersaut nu era un pur. El voia să negocieze secretul. Avertismentele superiorilor nefiind suficiente, l-au lichidat, ca de altfel şi pe metresa lui.

— De ce au ucis-o pe proprietatea bietului Evariste?

— I-au spus că primarul voia s-o vadă de urgenţă, pentru a o decide să-i urmeze, şi pe urmă...

Un zgomot bizar mă întrerupe. Vine din grădina noastră.

— Asta-i bună, s-ar zice că..., îi spun eu mamei.

Félicie zâmbeşte bucuroasă.

— Aşa-i, fiule.

— Ai cumpărat găinile cât am fost eu în Anglia?

— Nu, n-am cumpărat decât un cocoş, Antoine. Un frumos cocoş galic, dragul meu. Cântă toată ziulica. Dacă ai şti ce mulţumit e bietul domn Langrené...

— Dar ouăle, mami? Ziceai...

Scumpa de ea clatină din cap:

— Of, ouăle, tu ştii, cu ficatul meu dificil...

SFÂRŞIT

CUPRINS

CAPITOLUL I.....3
Fără mare importanţă, dar nu pierdeţi nimic dacă mai aşteptaţi!.....3
CAPITOLUL II.....12
Unde nu-i sărbătoare pentru toată lumea.....12
CAPITOLUL III.....27
Unde se pune serios problema unei omlete à la Béru 27
CAPITOLUL IV.....44
Marie-Marie dă o lovitură de graţie.....44
CAPITOLUL V.....56
Marie-Marie nu-i legată la ochi.....56
CAPITOLUL VI.....71
Şi totuşi nu-i un vis.....71
CAPITOLUL VII.....82
Un proces care te îndeamnă să gândeşti precum Kafka.....82
CAPITOLUL VIII.....98
O plecare pe nepusă masă.....98
CAPITOLUL IX.....114
Când un poliţist devine oaie.....114
CAPITOLUL X.....126
Balada fugarilor.....126
CAPITOLUL XI.....140
Clipe mai bune.....140
CAPITOLUL XII.....152
Se schimbă vântul.....152
CAPITOLUL XIII.....162
Sunt un om pierdut.....162
CAPITOLUL XIV.....174
Când e vorba despre noi, ne cunoaşteţi ce putem, nu? 174
CAPITOLUL XV.....184
Béru, in extenso.....184
CAPITOLUL XVI.....193

Patru paşi în trecut.....193
CONCLUZIA.....203

FORUM

SAN-ANTONIO

Un éléphant, ça trompe

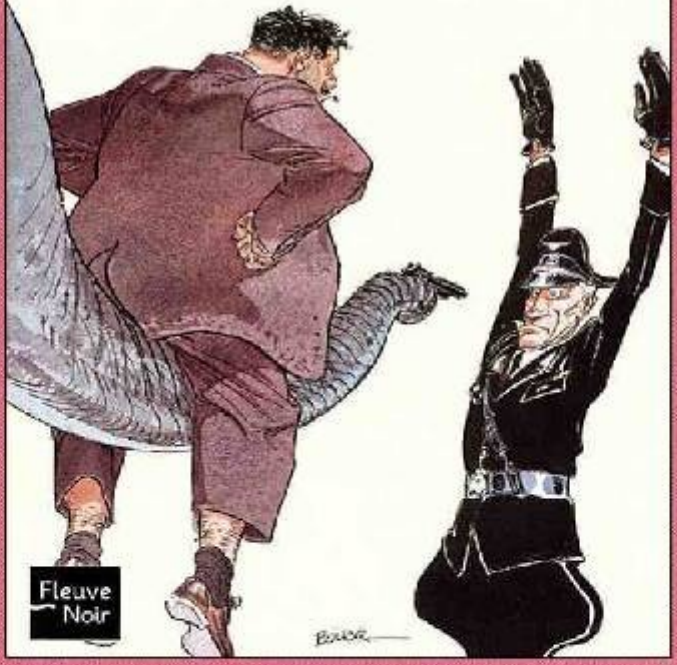

Fleuve Noir